

Projekt rozvoje mikroregionu Lipensko a jeho okolí

Bc. Lucie Sunkovská

Diplomová Práce
2006

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav managementu
akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie SUNKOVSKÁ**
Studijní program: **N 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a marketing**

Téma práce: **Projekt rozvoje mikroregionu Lipensko a jeho okolí**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě studia literárních pramenů zpracujte teoretická východiska problematiky rozvoje mikroregionu.

II. Praktická část

- Charakterizujte mikroregion Lipensko.
- Provedte analýzu současné situace mikroregionu Lipensko.
- Vypracujte projekt rozvoje mikroregionu Lipensko a jeho okolí.
- Vyhodnoťte přínosy daného projektu z hlediska jeho realizovatelnosti.

Závěr

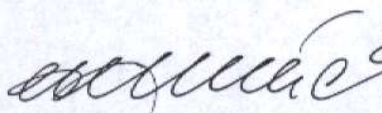
Rozsah práce: 70 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

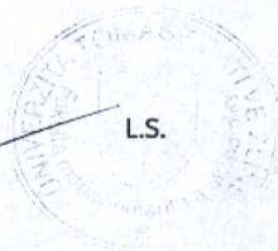
Seznam odborné literatury:

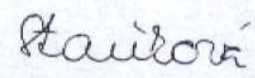
- [1] JANEČKOVÁ, L., VAŠTÍKOVÁ, M. Marketing měst a obcí. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-750-8.
- [2] KOTLER, P. Marketing Management. Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-600-5.
- [3] MAIER, K., ČTYROKÝ, J. Ekonomika územního rozvoje. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-644-7.
- [4] KADERÁBKOVÁ, J., MATES, P., POSTRÁNECKÝ, J., WOKOUN, R. Úvod do regionálních a správních věd. 1.vyd. CODEX Bohemia, 1996. ISBN 80-85963-18-3.
- [5] WOKOUN, R. a kol. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. IFEC Praha, 2001. ISBN 80-86412-08-3.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Josef Kubík, CSc.
Ústav managementu
Datum zadání diplomové práce: 6. března 2006
Termín odevzdání diplomové práce: 12. května 2006

Ve Zlíně dne 6. března 2006

doc. PhDr. Václav Nováček, CSc.
děkan

Ing. Pavla Staňková, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tématem mé diplomové práce je „Projekt rozvoje mikroregionu Lipensko a jeho okolí“, skládá se ze tří částí.

V teoretické části práce jsem zpracovala literární prameny k dané problematice. Následuje analytická část, která je věnována současnému stavu mikroregionu Lipensko a jeho okolí. Analytickou část práce uzavírá shrnující SWOT analýza. Poslední část je zaměřena na zlepšení situace navržením projektu rozvoje mikroregionu. Na závěr práce jsem projekt zhodnotila z hlediska praktické realizovatelnosti.

Jak úspěšné budou rozvojové aktivity a jakým směrem se budou ubírat záleží především na samotných obyvatelích a subjektech mikroregionu.

Klíčová slova: regionální politika, regionální marketing, mikroregion Lipensko, cestovní ruch, projekt rozvoje.

ABSTRACT

Theme my patent work them „Layout development microregion Lipensko and his neighborhood“, composition through three sections.

In abstractedly section work I was elaborate abstractedly learn into assigned questionably.

Consequent analytic section, that is presentation simultaneous stage microregion Lipensko and his neighborhood.

Analysts section work deduction summarizing SWOT analyse. Final section is sight on ameliorations situation proposition scheme projection microregions.

In conclusion work jsem project evaluate from out aspects as good as feasibility.

As successfulness they will expansion activities and what trend they will take import upon to begin with on hymself inmate and subjects in microregion.

Keywords: regional politics, regional marketings, microregion Lipensko, tourist industry, plan development.

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucímu práce panu doc. Ing. Josefu Kubíkovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady a připomínky. Zároveň bych chtěla poděkovat vedení mikroregionu Lipensko za obětavý přístup a podnětné informace, které mě poskytlo v průběhu vypracování diplomové práce.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

Ve Zlíně dne 29.4.2006

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 TEORETICKÉ POZNATKY ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY	11
1.1 ÚZEMNÍ ROZVOJ	11
1.1.1 Projekty územního rozvoje	12
1.2 OSÍDLENÍ	13
1.2.1 Sídlo	13
1.2.2 Město.....	14
1.2.3 Venkovská sídla	15
1.3 TEORIE REGIONU	16
1.3.1 Koncepce regionu.....	16
1.3.2 Hranice regionu	16
1.3.3 Řád a hierarchie regionů	17
1.4 REGIONÁLNÍ POLITIKA	18
1.4.1 Příčiny vzniku regionální politiky.....	18
1.4.2 Motivy existence regionální politiky	19
1.4.3 Nástroje regionální politiky	19
1.5 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČR	21
1.5.1 Institucionální zabezpečení regionální politiky	22
1.5.2 Strategie regionálního rozvoje ČR.....	24
1.5.3 Státní programy regionálního rozvoje.....	26
1.5.4 Program obnovy venkova	27
1.6 REGIONÁLNÍ MARKETING	27
1.6.1 Městský marketing	28
1.6.2 Vývoj marketingové koncepce měst a obcí	28
1.6.3 Analýza marketingového prostředí	31
1.6.4 SWOT analýza	32
1.7 MARKETINGOVÝ MIX	34
1.7.1 Produkt	34
1.7.2 Cena.....	35
1.7.3 Distribuce	35
1.7.4 Komunikační mix	35
1.7.5 Materiální prostředí.....	37
1.7.6 Lidé	38
1.7.7 Procesy	39
1.7.8 Partnerství	39
1.7 SHRNUTÍ POZNATKŮ Z TEORETICKÉ ČÁSTI	40

II	PRAKTICKÁ ČÁST	41
2	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MIKROREGIONU LIPENSKO A JEHO OKOLÍ	42
2.1	CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU	42
2.2	PROFIL ÚZEMÍ.....	43
2.3	OBCE MIKROREGIONU	43
2.3.1	Lipník nad Bečvou	43
2.3.2	Bohuslávky.....	44
2.3.3	Dolní Újezd	45
2.3.4	Hlinsko	46
2.3.5	Jezernice	47
2.3.6	Kladníky	47
2.3.7	Lhota	48
2.3.8	Oldřichov.....	49
2.3.9	Osek nad Bečvou.....	50
2.3.10	Týn nad Bečvou	51
2.3.11	Veselíčko.....	52
2.4	OBYVATELSTVO	52
2.4.1	Demografická struktura.....	52
2.4.2	Bydlení	54
2.4.3	Školství.....	55
2.4.4	Kultura a sport.....	56
2.4.5	Zdravotnictví a sociální péče	57
2.5	HOSPODÁŘSTVÍ	58
2.6	TRH PRÁCE	59
2.6.1	Lidský potenciál.....	59
2.6.2	Nezaměstnanost.....	61
2.7	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	63
2.8	DOPRAVA.....	64
2.9	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	67
2.9.1	Ochrana ovzduší.....	67
2.9.2	Voda	67
2.10	ZEMĚDĚLSTVÍ	68
2.11	CESTOVNÍ RUCH	68
2.12	SWOT ANALÝZA.....	70
2.12.1	Silné stránky.....	71
2.12.2	Slabé stránky	71
2.12.3	Příležitosti	72
2.12.4	Hrozby	73
2.13	SHRNUTÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	75

3	PROJEKT ROZVOJE MIKROREGIONU LIPENSKO A JEHO OKOLÍ.....	76
3.1	EKONOMICKÝ ROZVOJ	76
3.1.1	Vytvoření výzkumných pracovišť.....	77
3.2	LIDSKÉ ZDROJE	78
3.2.1	Rozvoj vzdělání.....	78
3.3	ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, ROZVOJ VENKOVA, VYTVOŘENÍ KVALITNÍCH PODMÍNEK PRO OBYVATELE A ŽIVOT V OBCI	79
3.3.1	Zlepšení kvality životního prostředí a zachování typického krajinného rázu	80
3.3.2	Vybudování protipovodňových opatření obce	81
3.4	ROZVOJ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY	82
3.5	ROZVOJ BYTOVÉ VÝSTAVBY	84
3.6	ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	85
3.6.1	Zlepšení vzhledu a image obcí.....	86
3.6.2	Prezentace a propagece mikroregionu Lipensko – významná destinace cestovního ruchu	86
3.6.3	Návrh na zvýšení kvality a kapacity ubytovacích a stravovacích zařízení	92
3.7	ROZVOJ SPORTU A KULTURY	93
3.7.1	Návrh rekonstrukce a modernizace koupaliště v Lipníku nad Bečvou.....	94
3.8	PŘÍNOSY PROJEKTU Z HLEDISKA JEHO REALIZOVATELNOSTI.....	96
3.8.1	Informační centrum.....	96
3.8.2	Webové stránky.....	97
3.8.3	Koupaliště	97
	ZÁVĚR.....	99
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	101
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	103
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	104
	SEZNAM PŘÍLOH.....	105

ÚVOD

Nároky na urbanizované území sídel se neustále vyvíjejí a zejména v posledním období probíhá jejich proměna stále rychleji. Materiální přeměny uskutečňované v území se naproti tomu uskutečňují relativně velmi pomalu, ale o to dlouhodobější jsou jejich fyzické výsledky.

Ne každá investiční činnost v území ale nakonec přinese skutečné zhodnocení území. Je třeba, aby investici do územního rozvoje předcházela velmi pečlivá analýza existujících, budoucích tržních potenciálů a podmínek trhu v místě zamýšlené investice a pro zamýšlené využití. Na základě této analýzy je možné formulovat rozvojové předpoklady a poskytnout náměty na projekty k podpoře hospodářského a sociálního rozvoje mikroregionu.

Pro svou diplomovou práci jsem si zvolila mikroregion Lipensko, vzhledem k tomu, že jsem se na jeho území narodila, dodnes zde žiji a tudíž ho znám lépe než kterýkoliv jiný mikroregion.

Mikroregion Lipensko, který se nachází v ústí Moravské brány, sdružil na začátku jedenadvacátého století jedenáct obcí s cílem napomáhat dalšímu rozvoji zdejšího kraje.

Mezi logické souvislosti, proč tento mikroregion vznikl, patří nejen geografická blízkost, ale i spojení kulturními a historickými tradicemi, školstvím, zdravotnictvím a také společnými problémy. Právě možnost operativnějšího a schůdnějšího řešení těchto problémů, efektivnějšího čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a z fondů Evropské unie, byla hlavním impulsem k jeho založení.

Diplomová práce je tématicky rozdělena do tří částí. V teoretické části práce se snažím o zpracování souvisejících literárních pramenů. Zaměřila jsem se zejména na popis teorie regionu, regionálního marketingu a v neposlední řadě i regionální politiky.

V praktické části analyzuji současný stav mikroregionu Lipensko, jeho vývoj, profil území, jednotlivé obce, obyvatelstvo, hospodářství, trh práce, technickou infrastrukturu, dopravu, životní prostředí, zemědělství a cestovní ruch.

Analytickou část práce uzavírá shrnující SWOT analýza. Výsledkem mého zkoumání je projekt rozvoje mikroregionu Lipensko a jeho okolí.

Jak úspěšné budou rozvojové aktivity a jakým směrem se budou ubírat záleží především na samotných obyvatelích a subjektech mikroregionu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÉ POZNATKY ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY

1.1 Územní rozvoj

Územním rozvojem rozumíme cílevědomé zhodnocování území, tj. záměrnou změnu způsobu využívání území a staveb v něm a intenzity jeho využívání tak, aby se zvýšil užitek.

Podle způsobu, jakým se angažují v procesu investiční výstavby a podle způsobu, jakým nakládají s hotovou stavbou, lze mezi účastníky územního rozvoje rozlišit tři skupiny subjektů:

- stavebníci jsou přímí investoři, kteří rozvojovou stavební nebo nestavební investici financují, zároveň realizují a budou zpravidla i jejími uživateli,
- investoři jsou právnické nebo fyzické osoby, které podnikají v oblasti věcných investic. Dokončenou stavbu hodlají přímo užívat nebo ji dlouhodobě vlastnit,
- developeři jsou podnikatelé, pro které je realizace stavebních investic předmětem vlastní podnikatelské činnosti. Po dokončení stavbu hodlají prodat nebo pronajmout.

Podle kritérií uplatňovaných pro investice do územního rozvoje rozlišujeme následující subjekty:

- komerční podnikatelé sledují investicí do územního rozvoje vlastní zisk nebo jiný užitek. Jejich rozhodování je výsledkem čistě ekonomické kalkulace z individuálního pohledu: sleduje předpokládaný zisk a dobu, za niž má být tohoto zisku dosaženo. V tržní ekonomice je většina subjektů územního rozvoje soukromých a komerčně orientovaných,
- veřejné subjekty se při svém rozhodování mají řídit především obecnou prospěšností – zvýšením celkového blahobytu daného regionu, obce,
- neziskové subjekty tzv. třetího sektoru sledují svým rozhodováním specifické cíle těchto organizací a z nich vyplývající kritéria. [3]

Do územního rozvoje vstupuje řada dalších účastníků:

- vlastníci pozemků,
- finanční instituce – banky, spořitelny a fondy,

- realitní kanceláře, pozemkový makléři, odhadci cen nemovitostí a právní poradci pro nemovitosti,
- stavební firmy,
- projektanti staveb,
- uživatelé atd.

Výše uvedení účastníci vstupují nepřímou či přímo do některých fází procesu. Do procesu územního rozvoje vstupují také veřejné subjekty (města a státy, respektive jejich orgány) v roli orgánů veřejné správy, které mají hájit veřejný zájem – orgány územního plánování, stavební úřad, katastrální úřad atd.

Skutečný územní rozvoj je vždy výsledkem působení všech subjektů.

1.1.1 Projekty územního rozvoje

Subjekty územního rozvoje se vždy rozhodují o konkrétním projektu, tj. investici do územního rozvoje v konkrétních podmínkách jednoznačně vymezeného místa a předem vymezeného času realizace. Vhodnost a efektivita územního rozvoje vychází z vlastností předmětného území a charakteristik jeho dosavadního i budoucího využití, ale podléhá také časovým změnám tržních podmínek a změnám společenských a politických preferencí.

Územní rozvoj vyžaduje poměrně zdlouhavou přípravu a velké objemy kapitálu. Aby mohly zúčastněné strany učinit odpovědná rozhodnutí potřebují informace týkající se trhu, území, finanční a ekonomické oblasti a právních vztahů. Informace z různých oblastí se vzájemně podmiňují a výsledný projekt je jimi ovlivněn.

Složité vztahy v území a dlouhodobá povaha důsledků všech zásahů do území vyžadují, aby územnímu rozvoji předcházela pečlivá analýza:

- zdrojů, jež jsou k dispozici,
- prostředí, v němž se má investice uskutečnit,
- důsledků, k nimž investice povede,
- rizik, která uskutečnění investice budou provázet. [3]

1.2 Osídlení

Současné osídlení je složitý systém, ve kterém jsou sídla navzájem propojena množstvím nejrůznějších vazeb, především dodavatelsko – odběratelskými a kooperačními vztahy materiální výroby, sítí technické infrastruktury, pohybem obyvatelstva za prací, rekreací a službami infrastruktury, ale i šířením a přenosem nejrůznějších typů informací a rozšiřováním inovací.

Systém osídlení má relativně dynamický ráz a rozvíjí se v souladu s místními podmínkami, z nichž nejvýznamnější roli hrají: přírodní prostředí, historické souvislosti, demografické faktory a ekonomika.

Tento systém je do značné míry závislý na historicky vzniklých sídelních podmínkách jednotlivých zemí a také na jejich geografických, hospodářských a demografických charakteristikách. [5]

1.2.1 Sídlu

Sídlu je základní jednotkou osídlení. Za sídlu považujeme každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány. V sídlech se koncentruje obyvatelstvo, vykonává v nich ekonomickou i další činnost a sídla jsou proto místy reprodukce života společnosti.

Současná podoba sídel je výsledkem dlouhého historického vývoje, kdy se na jejich utváření podílely nejrůznější vlivy, mění se v závislosti na stupni socioekonomického rozvoje společnosti. Velká různorodost sídel, jež v současném světě existují, odráží především způsob života jejich obyvatel.

Existují dvě základní kategorie sídel:

- městská – skupina sídel, jež se orientuje na funkce nezemědělského charakteru,
- venkovská – rozvíjí se i nadále zejména na bázi zemědělské výroby.

Podoba sídel je výsledkem spolupůsobení celé řady faktorů:

- 1) podmínky přírodního prostředí – tj. klimatu, reliéfu, vegetačního krytu, půd, hydrologických poměrů,
- 2) podmínky socioekonomické – faktory ekonomické a sociální - stav a struktury výroby, dopravy, služeb, obyvatelstva,

- činitele obecního charakteru – technická kulturní vyspělost obyvatelstva, stupeň organizace společnosti, administrativní a politické uspořádání.

1.2.2 Město

Města jsou historicky mladší než venkovská sídla, ale dynamičtější složkou struktury osídlení. V literatuře není jednoznačná ani definice, ani přesné vymezení města. Podle českého sociologa Musila (1967) je „město složitý sociální systém, který se vyznačuje rozvinutou dělbou práce a velkou hustotou obyvatelstva, jež je sociálně velmi různorodé, nezabývá se zemědělstvím a vytvořilo si soustavu interakcí, charakterizovanou distancí v meziosobních vztazích, partikulárností sociálních rolí a nepřímými způsoby sociální kontroly“. Musil považuje za město složité územní společenství, lišící se od venkovských obcí společenskou organizací, strukturou i sociálními vztahy.

Města jsou vymezována řadou kritérií a hledisek:

- historicko – právní hledisko – za města byla považována ta sídla, která obdržela městská práva,
- statistické hledisko vyplývající z důležitého znaku města, kterým je koncentrace obyvatelstva a tím i větší počet obyvatel města,
- geografické hledisko vycházející při hodnocení města z existence určitých vnějších a vnitřních znaků města. [4]

Méně významné jsou vnější znaky, které vyplývají z fyziognomie města:

- soustředěný půdorys a vytvoření uzavřeného a zřetelného jádra města,
- větší počet neobývaných budov,
- různorodá struktura zastavěné plochy.

Podstatnější jsou vnitřní znaky města:

- vysoký stupeň koncentrace obyvatelstva,

- zaměstnanost obyvatel města v různých ekonomických odvětvích,
- různorodost hospodářských činností a městských funkcí,
- plně vyvinutá středisková funkce města.

1.2.3 Venkovská sídla

Venkovská sídla jsou starší vývojovou formou sídel. Jsou tvořena venkovskými sídelními jednotkami, pro něž je typické propojení obytné části a částí hospodářských. Vzájemný poměr a uspořádání obytných a hospodářských částí má různou podobu a způsobuje regionální rozdíly ve fyziognomii venkovských domů.

Mezi venkovská sídla zahrnujeme sídla, v nichž má převážná většina obyvatelstva ekonomickou základnu v zemědělství. Nezáleží na tom, zda toto obyvatelstvo produkuje zemědělské výrobky pouze pro svoji potřebu, nebo část, popř. i celou produkci dodává na trh.

Existují tři různé velikostní kategorie venkovských sídel:

- ❖ samota je izolované obydlí, které má velký odstup od ostatních zemědělských usedlostí. Prostor mezi nimi však nesmí vyplňovat plochy příslušející k domu, ale musí být tvořen plochami jiného hospodářského využití (pole, les, louky),
- ❖ víska je seskupení 4-15 usedlostí. Plošným rozvojem spojeným s výstavbou dalších domů se může rozrůstat ve vesnici, proto je pokládána za vývojově starší formu některých půdorysných typů vsí,
- ❖ vesnice je tvořena větším počtem zemědělských usedlostí. Větší vesnice mají zpravidla několik domů nezemědělského charakteru (škola, domy řemeslníků, kostel, hospoda aj.). [5]

Postavení venkovských sídel a jejich budoucí vývoj je spojován s různými formami sbližování měst a venkova. Pro vzájemný vztah obou typů sídel je charakteristické zaostávání venkova v některých oblastech úrovně bydlení, v dostupnosti vybavení, v počtu a dostupnosti pracovních příležitostí.

1.3 Teorie regionu

1.3.1 Koncepce regionu

Studium regionů je tradičním a současně vysoce moderním úkolem regionalistiky. Termín region, popř. rajon je používán již dlouhou dobu. Ovšem již dlouhá léta se odborníci bezúspěšně snaží o všeobecně přijatelnou definici pojmu region a v různých regionálních pracích je tento termín používán v různém smyslu. Tento problém lze překonat tím, že region chápeme jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry.

Základy koncepce regionu v geografii spočívají v otázce rozdělení zemského povrchu na určité části jako jednoho z cílů geografického výzkumu. [4]

Velmi důležitou vlastností regionů je jejich struktura. Na základě struktury jsou zpravidla rozlišovány dva základní typy regionů:

- homogenní regiony, které se vyznačují stejnorodostí svých vlastností,
- nehomogenní regiony (heterogenní, nodální, spádové, uzlové, funkční), které se vyznačují nestejnorodostí svých vlastností, ale funkční jednotností.

1.3.2 Hranice regionu

Otázka určení hranic vždy přitahovala pozornost geografů, a to z důvodů rozčlenění území, protože geografie koncentruje celou svou pozornost na prostorové difference nebo různorodost souborů jevů, které se vyskytují v krajinné sféře.

Regiony jsou vzájemně se odlišující části zemského povrchu. Při vynesení regionů na mapu mohou být odděleny pomocí linií nebo zón. Hranice mezi regiony, které vznikly vlivem činnosti člověka, jsou zpravidla ostřejší než přírodní hranice. Například hranice mezi oázou a pouští může probíhat podle zavodňovacího kanálu. Přerušovanost vytvořená člověkem bývá zpravidla přímočará. Politické hranice jsou zpravidla nejostřejší ze všech hranic, mají ráz čáry a pouze jeden rozměr.

Avšak většina hranic regionů nemá ráz náhlých přechodů. Okrajové zóny regionů se liší velmi různorodými přechody, posunem nebo propletením složek. Například hranice biogeografických regionů, pokud nejsou výrazně změněny hospodářskou činností člověka, mají zpravidla výrazný přechodný ráz.

Rovněž hranice jevů, které byly vytvořeny činností člověka, mají v řadě případů spíše zonální než lineární průběh. Například dochází-li k rozšiřování města na úkor okolní zemědělské oblasti, může vzniknout příměstská oblast smíšeného typu nebo když se obchodní centrum města rozšiřuje na úkor okolní bytové zástavby, dochází tím ke vzniku smíšeného obchodně-bytového pásu. [4]

1.3.3 Řád a hierarchie regionů

Jedním z nejdůležitějších úkolů při zkoumání regionální struktury je určení řádu a hierarchie regionů.

V práci W. Christallera (1933) byla prokázána hierarchie středisek, byl objasněn vztah středisek vyššího řádu a nižšího řádu a byla provedena klasifikace do čtyř stupňů (vyššího, nižšího, nejnižšího řádu a střediska pomocná). Střediska vyššího řádu mají větší výběr zboží a služeb, střediska nižšího řádu mají výběr menší. Středisek nejnižšího řádu je přirozeně nejvíce. Ve vyšších třídách je středisek postupně méně.

V praxi je běžně používáno jednoduché označení různých řádů regionů: mikroregiony, mezoregiony a makroregiony. Někdy je též použito názvu subregion k vyjádření hierarchické podřízenosti. [4]

Pro potřeby diplomové práce se budeme zabývat pouze mikroregionem. Mikroregiony lze charakterizovat jako územní celky, v jejichž rámci jsou relativně uzavřeny nejintenzivnější regionální procesy, tj. především dojížděka za prací a za základními druhy služeb. Můžeme zdůraznit relativně nejvyšší integritu těchto celků v rámci regionální struktury České republiky. Plošné rozsahy mikroregionů jsou značně diferencované. V České republice je v zásadě vyvinuta dvoustupňová mikroregionální organizace: mikroregionu 1. a 2. stupně, vzácně se objevují i tři stupně. Rozlišení mikroregionů do dvou až tří stupňů není absolutní, protože vyšší stupeň mikroregionů je dán zpravidla jen správní funkcí.

Vztahy mezi bydlištěm, pracovištěm a komplexem základních služeb jsou na mikroregionální úrovni zcela dominantní pro utváření příslušných celků.

Mikroregiony integrují více než 90 % až 95 % území České republiky. Mikroregiony se mohou stát velmi vhodným základním podkladem při stanovování jakékoliv nové územně správní struktury nižšího stupně, tj. okresů. [5]

1.4 Regionální politika

Přestože regionální politika vznikla ve třicátých letech tohoto století, do současnosti nedošlo v teorii ani v praxi alespoň k rámcovému sjednocení názorů na obsahové vymezení tohoto pojmu, které by mělo relativně univerzální platnost.

Regionální politiku lze charakterizovat jako soubor opatření a nástrojů, pomocí kterých má dojít ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji dílčích regionů.

Konkrétní obsahové vymezení regionální politiky je pochopitelně podmíněno aktuální sociálně ekonomickou situací a jí odpovídající státní hospodářskou, popř. i sociální politikou.

V České republice je cílem regionální politiky „minimalizovat období poklesu hospodářsky slabých či strukturálně handicapovaných oblastí v průběhu transformace a přispět ke stabilitě a obnovení jejich ekonomického růstu“ (konceptce Ministerstva hospodářství ČR). [5]

1.4.1 Příčiny vzniku regionální politiky

Podíváme-li se na regionální strukturu v podstatě jakéhokoliv státu, můžeme vedle prosperujících regionů s vysokou životní úrovní nalézt i řadu regionů s podprůměrnou ekonomickou výkonností, s vysokou nezaměstnaností a dalšími sociálními problémy.

Příčiny meziregionálních rozdílů a vzniku tzv. problémových regionů jsou různorodé a projevují se v řadě forem, nicméně můžeme rozlišit tři hlavní typy těchto regionů:

- ✚ regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji – patří sem většinou odlehle části jednotlivých zemí, jediným stimulem pro celkové ekonomické oživení je přitažlivý cestovní ruch,
- ✚ regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů – nedostatek kapitálu, důsledkem je nízká životní úroveň, dlouhodobé zlepšení závisí na ekonomické situaci v jiných částech a na technologickém pokroku,
- ✚ regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími – jde o regiony, které v minulosti patřily mezi nejvyspělejší, avšak změny ve struktuře poptávky způsobily stagnaci či úpadek tradičních průmyslových odvětví, vyznačují se rostoucí mírou nezaměstnanosti, klesající ekonomickou úrovní, nízkou mírou ekonomické aktivity, vysokou mírou emigrace, neadekvátní infrastrukturou.

Prvořadým cílem regionální politiky je vytvořit podmínky pro odstranění nebo alespoň zmírnění nadměrných rozdílů ve vývoji jednotlivých částí státu a dosažením vyvážené regionální struktury přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti národní ekonomiky v mezinárodním měřítku. [4]

1.4.2 Motivy existence regionální politiky

Regionální politika využívá pro realizaci svých cílů různých postupů vůči jednotlivým regionům. Z globálního hlediska lze spatřovat důvody regionální politiky ve čtyřech rovinách. Kromě čistě ekonomického zdůvodnění rozlišujeme sociální, politické a ekologické faktory.

1) ekonomické motivy

- plné využití všech výrobních faktorů, zejména však pracovní síly,
- argument ekonomického růstu,
- požadavek optimálního rozmístění firem,
- náklady přelidnění.

2) ekologické motivy

- regionální politika se provádí nejen v zájmu obyvatel méně rozvinutých regionů, ale rovněž v zájmu lidí, žijících ve stále více přelidněných aglomeracích.

3) sociální motivy

- důvod plné zaměstnanosti (sociální potřeba zajistit každému práci),
- regionální rozdělení příjmů (přijmout opatření vedoucí ke zmírnění nadměrné regionální diferenciaci v příjmové oblasti).

4) politické motivy

- nespravedlnost spočívající ve velkých rozdílech v průměrných reálných příjmech na hlavu má důležité politické důsledky – odlišné volební výsledky a nepřátelské postoje vůči státní politice. [4]

1.4.3 Nástroje regionální politiky

Nástroje regionální politiky se obvykle člení do dvou základních skupin, a to na nástroje makroekonomické a mikroekonomické povahy.

a) **makroekonomické nástroje** – jejich užití k řešení regionálních problémů je silně omezeno ostatními národohospodářskými cíli – zejména udržením inflace na žádoucí úrovni, vyrovnaností platební bilance, případně i realizací cílů průmyslové či agrární politiky.

- ❖ fiskální politika – prostřednictvím státního rozpočtu dochází vždy k meziregionálnímu přerozdělování. Mechanismus této redistribuce spočívá na jedné straně v systému daní a odvodů, a na druhé straně ve struktuře výdajů státního rozpočtu,
- ❖ monetární politika – hlavní součástí je ovlivňování množství peněz v ekonomice. Její využití k řešení regionálních problémů je velmi přísně omezeno, vzhledem k jejím negativním vlivům na inflaci,
- ❖ protekcionismus – státní ovlivňování dovozů prostřednictvím dovozních limitů a cel. Dovozní limity a cla jsou výrobkově orientovány, nicméně jejich regionální vliv je značný. Je tím větší, čím vyšší je prostorová koncentrace výroby chráněných druhů zboží.

b) **mikroekonomické nástroje** – posláním je ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci. Mikroekonomické nástroje mají vždy podobu finančních částek účelově poskytovaných.

Hlavním cílem je obnovení rovnováhy na regionálních trzích práce ovlivňováním jedné či obou stránek tohoto vztahu – práce a kapitálu.

Nástroje lze rozdělit do dvou základních skupin podle toho, na který ekonomický subjekt jsou zaměřeny :

- ❖ nástroje ovlivňující prostorový pohyb pracovních sil,
- ❖ nástroje působící na prostorový pohyb kapitálu. [5]

Nástroje podporující prostorové přemístění pracovních sil se ve větší míře používaly v počátečním období aplikace regionální politiky. V současnosti jednoznačně převládají ve vztahu k pracovním silám nástroje podporující rekvalifikaci pracovníků a nástroje přitahující kapitál do problémových regionů.

Hlavním úkolem nástrojů realokace kapitálu je ovlivnění tvorby nových pracovních příležitostí v regionu a to buď prostřednictvím již zavedených firem nebo přilákáním nových firem. [4]

1.5 Regionální politika v ČR

Regionální politika nehrála v první polovině devadesátých let v České republice tak významnou roli, jako ve většině zemí Evropské unie, i v rámci Unie samotné. Lze identifikovat dva hlavní důvody této situace:

- o vlády ČR v této době věnovaly hlavní pozornost řešení transformačních problémů na úrovni státu, protože tyto problémy měly převážně makroekonomickou podstatu, zasahující plošně celé území,
- o meziregionální socioekonomické diference v ČR, i přes jejich postupné prohlubování po zahájení transformace, nebyly zpočátku tak velké, jako ve většině zemí EU. [5]

Transformační procesy spojené s přechodem k tržní ekonomice se zákonitě projevují disproporcemi v ekonomickém rozvoji, které mají výraznou regionální dimenzi. Rozsah těchto disproporcí je ovlivňován především konkrétními transformačními kroky, ekonomickou strukturou, polohou území, přírodními podmínkami a v neposlední řadě má významnou úlohu iniciativa územních orgánů.

Vláda reagovala již od počátku devadesátých let na vzniklé regionální problémy snahou o formulaci regionální politiky, jejímž obecným cílem bylo minimalizovat období poklesu hospodářsky slabých nebo strukturálně handicapovaných regionů v průběhu transformace a přispět ke stabilitě a obnovení jejich ekonomického růstu.

Význam regionálního rozvoje a regionální politiky se poprvé zřetelně v nových podmínkách projevil při projednávání zákona o státním rozpočtu na rok 1991. Zde bylo ČNR doporučeno připravit návrh zákona o regionální politice.

Vláda ČR usnesením č. 481/1991 schválila základní přístupy ke zpracování zákona o regionální politice a s usnesením vlády č. 292/1991 dokonce uložila předložení zákona o regionální politice do března 1992 České národní radě. Návrh zákona byl zpracován v celé řadě modifikací, avšak po parlamentních volbách v r. 1992 byl novou vládou odmítnut jako nepotřebný.

Usnesením vlády ČR č. 759 z 30.12.1992 byly přijaty pouze zásady regionální hospodářské politiky, které jsou základním dokumentem pro praktickou realizaci regionální politiky doposud. [4]

Základní systémový, legislativní a institucionální rámec regionální politiky v ČR byl vytvořen v roce 2000 souborem zákonů, přijatých v souvislosti se zaváděním krajského zřízení v ČR. Pro regionální politiku jsou v tomto smyslu klíčové zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajská zřízení), zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze a zákon číslo 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

V zákoně o podpoře regionálního rozvoje je regionální politika chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejímž cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v ČR, ke snižování neodůvodněných rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšení regionální hospodářské struktury.

Úsilí o vyvážený rozvoj není pojímáno jako snaha o zajištění stejného rozvoje ve všech regionech. Jde o to, aby vývoj v celém státě - i v úrovni regionů - byl proporcionální, nekrizový, aby byla vytvářena rovnost šancí regionů a byl plnohodnotně využíván jejich demografický, přírodní, hospodářský, sociální, kulturní a případně i další potenciál.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje odstraňuje hlavní nedostatky regionální politiky. Do té doby byla v ČR regionální politika realizována jen v omezeném rozsahu. Na základě tohoto zákona už česká regionální politika obsahuje všechny základní principy regionální politiky EU (např. princip programování, princip partnerství, koncentrace atd.).

Zákon také specifikuje institucionální zajištění české regionální politiky i politiky hospodářské a sociální soudržnosti. V procesu zajištění kompatibility české regionální politiky s regionální politikou EU je zákon o podpoře regionálního rozvoje významným krokem v procesu přípravy ČR na realizaci politiky soudržnosti. [5]

1.5.1 Institucionální zabezpečení regionální politiky

Základní úrovně v regionálním rozvoji České republiky jsou:

- Česká republika (NUTS I),
- regiony soudržnosti (NUTS II),
- kraj (NUTS III),
- okres (NUTS IV) – dočasná funkce do konce roku 2002,

- obec (NUTS V).

Úlohou státní úrovně je koncepční a výkonná činnost zákonodárných a výkonných složek státu v oblasti regionální politiky a podpory regionálního rozvoje, včetně zabezpečení prostředků státního rozpočtu a odpovídajících legislativních opatření.

Pro potřeby spojené s koordinací a realizací hospodářské a sociální soudržnosti, spočívající zejména ve využívání finančních prostředků z předvstupních a strukturálních fondů Evropských společenství, byly zřízeny regiony, jejichž územní vymezení je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS II, tzv. regiony soudržnosti.

Úlohou krajské úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů krajů v oblasti regionálního rozvoje. Orgány kraje tvoří základní stavební jednotku pro tvorbu a realizaci regionálního rozvoje v ČR, spolupracují s ústředními úřady státní správy a koordinují zájmy obcí ve věcech regionálního rozvoje nadobecního významu. [5]

Úlohou okresní úrovně bylo dočasné zajišťování některých úkolů, spojených s tvorbou a realizací podpory regionálního rozvoje. Okresní úřady byly zrušeny k 1.1.2003 a jejich činnost nahrazena na úrovni pověřených obcí a krajů.

Úlohou obecní úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, jejich iniciační činnost v oblasti řešení nadmístních problémů, definování nadmístních programů a jejich participace na realizaci regionálních programů.

Na jednotlivých úrovních jsou aktéry regionálního rozvoje České republiky následující složky:

- ✓ zákonodárné složky státu (Poslanecká sněmovna ČR a Senát ČR),
- ✓ výkonné složky státu (vláda, ústřední správní úřady a jimi řízené organizace, dočasné okresní úřady),
- ✓ regionální rady (na úrovni regionů NUTS II) pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti,
- ✓ orgány samosprávy (na krajské a obecní úrovni),
- ✓ poradní a koordinační orgány (Řídící a koordinační výbor, Výbory regionálního rozvoje),
- ✓ rozvojové agentury s celostátní či regionální působností (např. Agentura pro rozvoj podnikání, CzechInvest, CzechTrade, Česká centrála cestovního ruchu, jednotlivé regionální rozvojové agentury),

- ✓ hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, zaměstnanecké a zaměstnavatelské organizace, agentury,
- ✓ instituce veřejného sektoru (školy, zdravotní a sociální zařízení, kulturní instituce aj.), nestátní neziskové organizace,
- ✓ subjekty soukromého sektoru. [5]

Ministerstvo pro místní rozvoj podle zákona o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb.:

- ✓ koordinuje činnost všech dotčených správních úřadů při přípravě a uskutečňování strategie regionálního rozvoje a státních programů regionálního rozvoje, vypracovává analýzy hodnotící rozvoj jednotlivých krajů a okresů a návrhy na vymezení regionů; za tím účelem je oprávněno požadovat od dotčených správních úřadů a krajů potřebné údaje, zpracované v jejich působnosti,
- ✓ vypracovává ve spolupráci s dotčenými ústředními správními úřady a kraji návrh strategie regionálního rozvoje a návrhy státních programů regionálního rozvoje a předkládá je vládě ke schválení,
- ✓ zabezpečuje a kontroluje plnění státních programů regionálního rozvoje,
- ✓ plní další úkoly, vyplývající z jeho postavení, ústředního správního orgánu,
- ✓ zabezpečuje mezinárodní spolupráci na úseku podpory regionálního rozvoje a spolupráci s Evropskými společenstvími v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti, včetně koordinace věcné náplně nástrojů pomoci a souvisejícího vypracování programových dokumentů, realizace programů a vyhodnocování průběhu jejich plnění,
- ✓ napomáhá zapojování krajů do evropských regionálních struktur. [5]

1.5.2 Strategie regionálního rozvoje ČR

Základním dokumentem v oblasti programového zabezpečení regionální politiky je Strategie regionálního rozvoje ČR. Tato Strategie byla schválena vládou 14. července 2000 (usnesení vlády ČR č. 713/2000 Sb.).

Tento dokument, jehož pravidelná inovace se předpokládá zhruba ve tříletém cyklu, obsahuje zejména:

- ✓ analýzu regionálního rozvoje České republiky v uplynulém období (jak odvětví či sektorů, tak i jednotlivých regionů), hodnocení dosavadních odvětvových opatření resortů a přístupů regionů,
- ✓ vymezení slabých a silných stránek v rozvoji jednotlivých regionů, odvětví a sektorů,
- ✓ strategii dalšího regionálního rozvoje ČR, vymezení priorit a opatření k podpoře rozvoje, vymezení regionů se soustředěnou podporou státu,
- ✓ úkoly uložené vládou ČR ústředním správním úřadům, Českému statistickému úřadu a Úřadu pro státní informační systém k zabezpečení realizace Strategie regionálního rozvoje České republiky. [5]

Z přijaté Strategie vyplývá, že v jejím horizontu – tj. okolo roku 2010 – „chce být Česká republika plnoprávným, ekonomicky výkonným členem Evropské unie s parametry blízcími se průměru Unie ve všech základních kritériích (HDP na obyvatele, zaměstnanost, sociální zabezpečení apod.), se způsobem a kvalitou života odpovídajícími naší historické tradici a postavení České republiky v Evropě“.

Pro naplnění strategické vize regionálního rozvoje České republiky do roku 2010 jsou stanoveny tyto globální cíle:

- ❖ dosažení regionální ekonomické a institucionální úrovně, umožňující, aby vstup České republiky do Evropské unie proběhl bez větších otřesů a umožňující ekonomické, sociální a kulturní povznesení regionů České republiky na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy,
- ❖ zavedení a stabilizace dobře fungujícího regionálního uspořádání České republiky,
- ❖ vytvoření mechanismů aktivace vnitřních zdrojů regionů, mechanismů rozpoznávání nebezpečných regionálních disparit a nástrojů vytvářejících podmínky pro jejich eliminaci, resp. zmírňování.

Základní správní jednotkou strategie regionálního rozvoje České republiky jsou kraje – regiony NUTS III. Tomu jsou podřízeny základní filosofie, přístupy a principy, na nichž je Strategie regionálního rozvoje České republiky založena.

Význam strategie v jejím celkovém pojetí spočívá v tom, že vytváří základní rámec pro formování regionální politiky České republiky, komplementární s regionální politikou Evropské unie.

Dalším významným atributem „Strategie“ je podstatné prohloubení sektorové a regionální spolupráce. Hlavním nástrojem zde budou jednak programy realizované v působnosti příslušných orgánů ČR, jednak programy v rámci podpory ze strukturálních fondů, které jsou navazující realizační fází „Strategie“.

1.5.3 Státní programy regionálního rozvoje

Jde o integrované (víceoborové) a víceleté programy, určené k podpoře předem vybraných regionů, které mají stanoven pevný časový a finanční rámec realizace. Jejich cílem je diagnostikovat území, identifikovat rozvojové předpoklady a problémy, vypracovat strategii regionálního a municipálního rozvoje regionu a poskytnout náměty na projekty k podpoře hospodářského a sociálního rozvoje regionu a jeho částí (mikroregionů a rozvojových center).

Při tvorbě programu rozvoje regionu v České republice vycházíme ze zákona o obcích (zák. č. 128/2000 Sb., v platném znění) a ze zákona o podpoře regionálního rozvoje (zák. č. 248/2000 Sb., v platném znění). Z právního hlediska je tudíž program rozvoje obce víceméně dokumentem indikativním a koordinačním, který nemá charakter obecně závazného předpisu.

Program rozvoje regionu by měl tedy sloužit jako strategický dokument pro následnou tvorbu:

- programů dílčích mikroregionů jednotlivých měst a obcí,
- koncepcí rozvoje dílčích funkčních systémů (např. infrastruktury, bydlení, životního prostředí),
- územních plánů sídelních útvarů,
- územně plánovacích podkladů.

Programy obsahují zejména:

- hodnocení dosavadního vývoje, analýzu silných a slabých stránek regionu,
- rozvojovou strategii regionu,
- podrobné vymezení priorit a opatření k zabezpečení stanovené strategie (včetně definování cílů, kterých má být v rámci jednotlivých opatření dosaženo),
- stanovení rozsahu finančních prostředků v členění podle opatření,
- stanovení způsobu realizace programu (podmínky pro výběr jednotlivých projektů, odpovědnost za realizaci programu, způsob řízení a vyhodnocování programu). [5]

1.5.4 Program obnovy venkova

Program obnovy venkova je zatím jediným cíleným programem politiky rozvoje venkova (částečná obdoba Iniciativy LEADER v EU). Přestože se bezprostředně týká rozvoje území, náleží vzhledem ke svému plošnému charakteru mezi sektorové programy. Jeho realizace probíhá již od roku 1991.

Předmětem podpory jsou venkovské obce (od roku 1999 i venkovské mikroregiony), které zajišťují zpracování a realizaci koncepčních dokumentů svého rozvoje (koncepte rozvoje, místní program obnovy, územní plány apod.).

Podpora v podobě dotace se týká menších investičních akcí (rozvoj technické infrastruktury, zachování a obnova venkovské zástavby, úprava veřejných prostranství atd.), dále tvorby rozvojových dokumentů, vzdělávání a poradenství. [5]

1.6 Regionální marketing

Regionální marketing vznikl jako reakce na hospodářský a politický rozvoj a na všeobecnou změnu hodnot obyvatelstva. U lidí sílí potřeba pocitu domova a identifikace s regionem, stále více se zabývají svým okolím, z čehož plyne zvyšování regionálního podvědomí. Důležité je posílení, růst a rozvoj identity regionu vedoucí ke zvýšení soutěživosti nejen mezi regiony, ale i uvnitř jednotlivých regionů.

Regionální marketing **v užším smyslu** se zaměřuje na podniky, instituce a pracovní síly. Jeho smyslem je dostat region do povědomí, ukázat jeho přednosti a korigovat nesprávné představy.

Regionální marketing **v širším smyslu** se vztahuje na občany, politiky, kulturní tvůrce, vědce, sdělovací prostředky apod. Zde se zdůrazňuje region jako hodnotné centrum bydlení a volného času, identifikace občanů s regionem, angažovanost institucí pro obyvatele a objektivní přístup médií. [7]

1.6.1 Městský marketing

Regionální marketing se dělí na marketing městských center a městský marketing. Marketing městských center se zabývá zvyšováním nákupní atraktivity v centrech měst. Pro účely této práce je podstatná problematika městského marketingu.

Městský marketing představuje rozšíření tradičního marketingového myšlení, které mělo zvýšit prodej např. určitých výrobků na oblast sociálních problémů měst.

Města usilují o stabilitu a atraktivitu. Publicitou se snaží prezentovat své služby a prodat je různým cílovým skupinám. Tyto snahy se dají ukázat na následujících případech:

- reklama na podporu cestovního ruchu,
- veřejné oslavy místních jubileí,
- kampaně na vylepšení image měst,
- rozvoj kulturní infrastruktury. [6]

Nekoordinované jednotlivé akce však ještě neznamenají městský marketing. Ten vyžaduje promyšlené plánování, řízení a kontrolu vztahů městské správy s jednotlivými cílovými skupinami. Jen prostřednictvím uceleného obrazu jejich potřeb mohou města zvyšovat svou atraktivitu a image. Tím si budují nezaměnitelný profil.

1.6.2 Vývoj marketingové koncepce měst a obcí

Ve světě se marketing zmocnil oblasti měst a obcí již v druhé polovině sedmdesátých let. Jeden z nejznámějších teoretiků marketingu Philip Kotler je toho názoru, že koncept marketingu je nutno rozšířit. Představuje si využití marketingu i v jiných souvislostech, než těch, které jsou spojeny s prodejem zboží a služeb na průmyslových nebo spotřebitel-

ských trzích. Jedná se o uplatnění i v neziskových organizacích, při propagování lidí a jejich názorů, událostí i míst. [2]

Proto můžeme převzít myšlenku „marketingu místa“, která sestává ze snahy ovlivňovat názory a zavést směnu míst pobytu, průmyslových a obchodních zón, území, cestování a národní image. To znamená, že lze rozšířit koncepci marketingu města jednak na menší místa, obce, jednak na větší prostor, na regiony.

Přestože jsme přesvědčeni o vhodnosti využití marketingové koncepce managementem měst a obcí, je vhodné se zmínit o některých problémech:

- ✓ města a obce jsou dynamické, dochází zde k častým a mnohdy nepředvídatelným změnám,
- ✓ města a obce nejsou homogenní, některá rozhodnutí o nich probíhají na úrovni vlády,
- ✓ veřejné služby musí města a obce poskytovat na základě potřeb a neměly by být předmětem směny na trhu,
- ✓ zdroje místní správy jsou omezené a marketing by mohl zvýšit poptávku, kterou by nebylo možno uspokojit,
- ✓ výběr některých druhů služeb je nutně omezený, některé služby vyplývají obyvatelům ze zákona,
- ✓ místní správa se netýká pouze spotřeby služeb, ale i záležitostí státní správy (územní plánování, stavební řízení, hospodaření s odpadem atd.) a řízení těchto procesů je natolik odlišné, že využití marketingu může být spojeno s velkými obtížemi. [1]

Abychom mohli teoreticky čelit těmto argumentům, musíme marketing místní správy obohatit o další škálu nástrojů. Je nutné provést důkladnou analýzu vztahů mezi skupinami klientů a poskytovanými službami.

Kromě statutárních funkcí má místní správa další hlavní role, které jdou nad rámec poskytovaných individuálních služeb a nabývají čím dále většího významu:

- ✓ rozvoj obce, města, regionu,
- ✓ rozvoj služeb společnosti.

Význam těchto funkcí roste s tím, jak se místní správa snaží v rámci strategie rozvoje svěřené oblasti přilákat do oblasti nové investory. Může mít zájem i o nové návštěvníky i nové obyvatele. V zemích EU roste v tomto smyslu soutěživost mezi městy a obcemi. Proto běžně využívají při řízení obcí, měst a regionů nástroje zvyšující konkurenceschopnost dané oblasti.

Jedním z nástrojů je bezpochyby marketing. Ten je také důležitým nástrojem pro přesvědčování a získávání obyvatel regionu při realizaci různých projektů a akcí.

Představitelům menších obcí se může zdát, že se pro ně využití marketingu nehodí. Utápějí se v každodenních bojích vyplývajících z nevelkého rozpočtu. Neuvědomují si, že byt' omezené použití některých nástrojů marketingu by je mohlo těchto starostů zbavit. Obec se může spojit s ostatními obcemi a připravit společnou strategii - v tomto případě pak můžeme hovořit o strategii různého místa, kdy obce využívají marketingu k přilákání investora, kterému nabízejí místo k podnikání ve snaze zajistit občanům lepší životní podmínky. [1]

Původně se marketing místa týkal několika úrovní prostoru obce:

- komplexní operace typu restrukturalizace středu města nebo obce a operace zahrnující v zásadě nové nebo renovované prostory, veřejné nebo soukromé úřady, obchody zřizované v plánovaných centrech a případně i bytové domy a společensko – kulturní zařízení,
- průmyslové zóny zřízené s vysokými náklady místní komunitou nebo obchodními a průmyslovými komorami, které je někdy velmi obtížné obsadit kvůli konfliktům zájmů mezi průmyslem, obcí, obyvateli a návštěvníky – např. o ekologických důsledcích, zhoršení životních podmínek obyvatel sídlících v bezprostřední blízkosti,
- úroveň celé obce, svěřená často marketingovým specialistům, kteří se většinou zabývali shromažďováním základních informací, potřebných k představení obce.

To pak sloužilo ke zpracování strategie obce, případně ke zlepšení jejího obrazu v podvědomí veřejnosti.

Aby bylo možné postihnout marketing obce v celé složitosti produktu, který obec poskytuje, je nutno tyto úrovně doplnit o služby poskytované úřadem obce jejím občanům a dalším subjektům působícím na území obce.

Místní správa je chápána převážně jako odvětví veřejných služeb, obsahující však několik oborů. Marketing měst a obcí je tedy nutno přizpůsobit příslušným oborům a specifickým marketingovým situacím. Zároveň lze mluvit i o marketingu na úrovni regionů, které vidíme i na národní úrovni (jak propagují představitelé francouzské agentury Datar ve Spojených státech). Podobně postupují i některé české vládní i nevládní agentury (Czechinvest, agentury pro regionální rozvoj sdružené v Centru pro regionální rozvoj České republiky). [1]

1.6.3 Analýza marketingového prostředí

Marketingové prostředí, ve kterém působí vedení měst a obcí, rozlišujeme:

- vnější prostředí,
- vnitřní prostředí.

Vnější marketingové prostředí tvoří:

- demografické prostředí – tj. velikost populace ve městě, jeho sociální, příjmová, kvalifikační, věková, vzdělanostní struktura, ekonomická aktivita, jeho mobilita a jiné demografické znaky,
- ekonomické prostředí - v případě místní správy je tvořeno jednak ekonomickým makroprostředím – hospodářskou situací státu, a dále mezzoprostředím – hospodářskou situací regionu. Mikroprostředí je pak tvořeno hospodářskou situací příslušné obce,
- politicko – právní prostředí – v rámci místní správy spoluurčuje chování představitelů obce, rámec jejich pravomocí a tím zároveň i možnosti uplatnění marketingové koncepce při řízení obce je vytyčen zákony, vyhláškami a předpisy,
- sociálně – kulturní prostředí – stejně jako demografické prostředí se promítá do celkového obrazu obce a výrazně ovlivňuje její vnímání veřejností, ovlivňuje chování jejích obyvatel i podnikatelů na jejím území,
- přírodní prostředí – představuje základní potenciál pro různé typy podnikání, zahrnuje umístění obce v regionu, její velikost, klimatické podmínky, přírodní zdroje, dopravní možnosti, úroveň technické infrastruktury, možnosti zapojení do mezinárodních aktivit, ekologické podmínky. Přírodní prostředí je mnohdy rozhodujícím faktorem při rozhodování podniků usadit se v obci i pro usídlení obyvatel nebo návštěvnost turistů,

- technologické prostředí – určováno obecným vývojem vědy a techniky, jde o vliv poznatků vědy a techniky pro řízení obce (vytvoření vnitřního i vnějšího informačního systému, využití komunikační techniky k propagaci obce apod.). [1]

Vnitřní marketingové prostředí můžeme z hlediska správy obce definovat jako situaci organizace, která je pověřena zabezpečováním správy a dalších úkolů svěřených obci ze zákona. Je dána především obecním rozpočtem – příjmy a výdaji, které závisí na makroprostředí obce, na dotacích ze státního rozpočtu i na mandatorních výdajích. Zdálo by se tedy, že obci zbývá malý prostor pro vlastní rozpočtovou politiku a ovlivnění její finanční situace. Právě marketingový přístup, ale může celou situaci, zejména na straně příjmů, výrazně zlepšit.

Dalším prvkem mikroprostředí jsou zaměstnanci obce, tj. obecního úřadu a institucí, které obecní úřad přímo řídí. S tím souvisí i kvalita vnitřní struktury organizace a kvalita vedení obce jako celku. [1]

1.6.4 SWOT analýza

Analýza silných a slabých stránek regionu, příležitostí a hrozeb, přicházejících především z vnějšího prostředí regionu, ale i z regionu samotného a subjektů působících na jeho území. Je základním nástrojem situační analýzy regionu, který napomáhá zobrazit současný stav regionu a směr jeho vývoje, kterým se může nebo bude ubírat.

Tato analýza slouží jako základ pro vypracování strategie i vlastních rozvojových programů a nástroj informování interních a externích partnerů obce. [1]

Analýza vnitřních faktorů – silných a slabých stránek

K těmto vnitřním faktorům patří jednak samotný produkt regionu, ale i další charakteristiky jako jsou fyzické, demografické atd.

Jednotlivá kritéria analýzy vnitřních faktorů:

- analýza fyzických a přírodních podmínek regionu,
- analýza obyvatelstva,

- analýza ekonomiky regionu,
- analýza trhu práce,
- analýza infrastruktury regionu,
- analýza podnikatelského prostředí.

Analýza externích faktorů – příležitostí a hrozeb

Tato analýza se zaměřuje spíše na faktory a trendy, které region ovlivňují zvenčí.

Některými kritérii jsou:

- mezinárodní tendence k vytváření větších regionů (euroregiony),
- rostoucí význam služeb a cestovního ruchu,
- klesající význam zemědělství a těžkého průmyslu,
- klesající průměrná velikost podniků,
- propojení novou sítí celostátních silničních tras (dálnice),
- propojení rychlostními železnicemi,
- rostoucí mobilita firem,
- vstupy zahraničního kapitálu,
- rostoucí význam kvalifikací,
- rostoucí význam kontaktů mezi firmami, veřejnoprávními institucemi a vzdělávacími institucemi,
- rostoucí význam marketingu a záruk kvality,
- rostoucí význam čistého zdravotního prostředí,
- podpůrné programy rozvoje. [1]

1.7 Marketingový mix

Jedná se o soubor taktických nástrojů, kterých může management obce či mikroregionu využít k přizpůsobování svého produktu, k jeho odlišení od produktů konkurence, k jeho ocenění, popřípadě zhodnocení. Využívá jej také k přiblížení produktu k segmentům tvořícím jeho uživatele, k jeho propagaci. Slouží i k rozhodování o lidech, kteří produkt

realizují, o materiálním prostředí, kde jsou jednotlivé prvky produktů nabízeny a dodávány.

Marketingový mix obce pomáhá při výběru procesů, jejichž pomocí se produkt dostává k jednotlivým klientům, uživatelům a příjemcům. [1]

Obec sama o sobě představuje pro své „zákazníky“ velmi složitý produkt, který je tvořen souborem hmotných i nehmotných prvků.

Obecní úřad sám poskytuje více či méně nehmotné výhody, tj. služby, které jsou součástí celkového produktu obce. Složitost produktu je příčinou rozšíření běžných čtyř nástrojů marketingového mixu (produkt, cena, distribuce a propagace) o další tři (materiální prostředí, lidé a procesy). Produkt obce vzniká a je poskytován společně všemi subjekty působícími v obci i mimo ni. Proto je vhodné zařadit jako osmý nástroj marketingového mixu partnerství, tj. spolupráci všech těchto subjektů na společné tvorbě produktu.

1.7.1 Produkt

Produkt města, obce nebo mikroregionu rozumíme vše, co město nabízí svým obyvatelům, návštěvníkům, podnikům, potenciálním investorům a co slouží k uspokojování jejich individuálních i kolektivních potřeb.

V širším pojetí je tak možno považovat za produkt obce samotnou obec, tvořenou materiálním prostředím a všemi subjekty na území obce působícími. Některé subjekty jsou tak zároveň součástí produktu i jeho spotřebitelem.

V užším smyslu sem patří ta část potřeb, kterou soukromý sektor není schopen uspokojit sám a kterou mu dodává obecní úřad na základě svých statutárních funkcí.

1.7.2 Cena

Přestože mnohé služby poskytované obcí jsou bezplatné, ze zákona, nejedná se o bezplatnost v pravém slova smyslu. Vždy jsou totiž placeny ze zdrojů pocházejících z daní občanů nebo podniků, popřípadě ze systému povinného pojištění.

Dále poskytuje obec určité produkty jejichž cena je sice určena, ale podléhá úplné nebo částečné regulaci. Pak zde existuje soubor produktů, jejichž ceny může obec určovat sama. Cenový prvek marketingového mixu není zpravidla v pravomoci poskytovatele produktu.

Při stanovení marketingové politiky obce je proto nutno klást důraz na jiné prvky marketingového mixu. [1]

1.7.3 Distribuce

Podstata tohoto prvku marketingového mixu spočívá především v rozhodování o tom, jakým způsobem se produkt dostane ke konečnému spotřebiteli, tj. ve volbě distribučního kanálu. Obec může produkt (službu) poskytovat sama. V takovém případě se jedná o **přímý distribuční kanál**. Jeho výhodou je možnost lepší kontroly nad způsobem poskytování služby a bezprostřední zpětná vazba od zákazníků. Ta přináší informace o existenci potřeb, o jejich změnách a o tom, jak vnímá zákazník hodnotu produktu.

Pokud svěří poskytování služby jiné organizaci, soukromé či neziskové, hovoříme o **nepřímém distribučním kanálu**. Organizace jsou schopny službu poskytnout efektivněji než obec především proto, že disponují specifickými zdroji vhodnými k poskytnutí služby. Pro obec by bylo nákladné tyto zdroje pořizovat a udržovat na svůj vlastní náklad. [1]

1.7.4 Komunikační mix

Představuje různé typy komunikace se subjekty, kterým obec představuje svůj produkt. Touto komunikací se obec snaží ovlivnit znalosti, postoje a chování zákazníků ve vztahu k produktům, které nabízí.

V obecné teorii marketingu se jako nástroje komunikačního mixu uvádějí:

- reklama a propagace,
- osobní prodej,
- podpora prodeje,
- public relations.

Reklama a propagace

Reklamou rozumíme placenou formu neosobní prezentace, která je prováděná určitým subjektem v hromadných sdělovacích prostředcích. Jejím cílem je informování spotřebitelů a záměr ovlivnit jejich chování. Uplatnění tohoto nástroje je zaměřeno především na externí zákazníky obce, přes investory či návštěvníky až k potenciálním novým obyvatelům, kteří mohou zlepšit věkovou i kvalifikační strukturu obce. [8] a [9]

Při provádění reklamní kampaně, musí být tato naplánována velmi pečlivě do všech detailů, přičemž tvůrci kampaně si musí klást následující otázky a hledat odpovědi na ně:

- Které cíle chce obec dosáhnout svou reklamní kampaní?
- Na kterou část populace je reklama zaměřena?
- Kolik si může obec dovolit na reklamní kampaň vynaložit prostředků?
- Kterého scénáře či nápadu se pro reklamu využije?
- Který reklamní prostředek bude nejvhodnější použít?

Kvalitně zpracované propagační materiály by měly být nezbytnou součástí vybavení každého reprezentanta obce či města. To předpokládá umísťovat propagační materiály v informačních centrech, poskytovat je při všech jednáních s partnery obce, při významných veřejných akcích apod.

Osobní prodej

Osobní prodej je forma osobní komunikace s jedním nebo více zákazníky. Jejím cílem je dosažení prodeje výrobku nebo služby.

Význam tohoto marketingového nástroje komunikačního mixu spočívá spíše v kladení důrazu na zodpovědný, profesionální přístup všech pracovníků městských a obecních úřadů, včetně pracovníků pověřených prováděním státní správy v dané lokalitě.

Podpora prodeje

Podpora prodeje je formou komunikace, která má za cíl stimulovat prodej výrobků a služeb prostřednictvím dodatečných podnětů.

Z klasických nástrojů podpory prodeje nachází v obci uplatnění především podpora přilákání zákazníků pomocí různých cenových slev, které mohou mít formu nižšího nájemného v nebytových i bytových prostorách patřících obci, ale i vlastní investice obce do přípravy pozemků nabízených na trhu potenciálních investorů. [8]

Public relations

Public relations je na rozdíl od reklamy a podpory prodeje takovou formou komunikace, jejímž přímým cílem není zvýšení prodeje výrobků nebo služeb. Hlavním úkolem je vytváření příznivých představ (image), které na veřejnosti obec bude mít.

Je to proces vytváření vztahů a vzájemné komunikace mezi organizací (v našem případě městem či obcí) a veřejností. Výhodou public relations je to, že při poměrně nízkých nákladech dokáže oslovit širokou veřejnost.

Činnost public relations by měla být programově řízena a plánována. Musí vycházet z cílů, které si obec ve svých rozvojových programech vytýčila a které svým působením pomáhá realizovat. Působením public relations se vytvářejí změny ve vědomí, názorech, postojích a chování lidí uvnitř i mimo organizaci. [1], [8]

1.7.5 Materiální prostředí

Obec či mikroregion může vytvářet a udržovat svou image kromě jiného i pomocí materiálního prostředí. Image závisí na subjektivním vnímání zákazníků, a proto je obtížné ji definovat, měřit a usměrňovat. Materiální prostředí využívá obec či mikroregion k odlišení svých produktů na trhu a k vybudování konkurenční výhody obohacením nabídky základního produktu. Nejjednodušší propagace obce většinou spočívá ve zdůraznění přírodního nebo historického, materiálního prostředí. Pro většinu služeb poskytovaných obcí nebo jejími smluvními partnery je proto formování prostředí důležitou součástí plánu marketingového mixu.

Prostředí představuje spolupůsobení hmotných prvků a atmosféry v místě, kde je služba prováděna a ve kterém spolu jednájí organizace poskytující služby a zákazníci. K efektivnímu řízení materiálního prostředí je nezbytně nutné poznat tržní segmenty, kterým je určité materiální prostředí určeno.

Zároveň je třeba pochopit jejich chování tak, aby bylo možno využít hmotných předmětů, které zákazník produktu považuje za důležité a které jsou vyhledávány jako součást služby. [1]

1.7.6 Lidé

Lidé, zákazníci i poskytovatelé produktu jsou významným nástrojem marketingového mixu služeb. Produkt obce má většinou charakter určité služby a realizace služby není zpravidla možná bez vzájemné součinnosti dodávajícího a příjemce.

Pokud produkt chápeme v širším slova smyslu, tj. obec jako celek, pak zde jsou všechny subjekty působící v obci zároveň producenti i spotřebiteli produktu. Místní správa však

může přímo ovlivňovat pouze chování zaměstnanců obecních úřadů, popřípadě manažerů organizací, které jí přímo podléhají. Nepřímo však, prostřednictvím veřejných zakázek, může ovlivnit i chování zaměstnanců soukromých institucí. Tento prvek marketingového mixu se týká zejména lidí – zaměstnanců a zákazníků obecního úřadu.

Zákazník je spolutvůrcem produktu, jeho chování má vliv na výsledný dojem, který si o produktu odnáší. Platí to i o obyvatelích a návštěvnících obce, kteří svým chováním mohou ovlivnit dojem, který si jiné subjekty o obci učiní.

Zákazníci vystupují ve třech rolích:

- **jako producenti služeb** – zákazníci představují ve službách vstupy do procesu realizace produktu jako takoví berou na sebe různé pracovní úkoly, které by jinak nesla organizace. Zákazník není pouze kupující, je spoluproducentem, bez něhož služba nemůže vzniknout. Proto si obec musí být této úlohy zákazníků vědoma a musí je umět využívat v závislosti na vlastnostech poskytované služby,
- **jako uživatelé služeb** – pro úlohu zákazníka jako uživatele služeb je důležité pochopit jeho chování, motivaci, preference a proměnné, které toto chování ovlivňují,
- **jako nositelé podpory prodeje a šířitelé informací** – zákazník může takzvanou ústní reklamou, dobrozdáním přispět k tomu, zda si ostatní subjekty na příslušném trhu učiní kladnou či zápornou představu o obci. [1]

1.7.7 Procesy

Produkt (především služby), který obec poskytuje svým zákazníkům, je dodáván určitým způsobem, procesem. Tento proces zpravidla nedokáže oddělit poskytovatele od zákazníka. Zákazníci by měli mít uspokojení nejen z produktu (většinou služby), ale i ze způsobu, jakým je služba dodána.

Vzhledem k velké různorodosti produktů je dobré je klasifikovat a podle této klasifikace pak zvolit různé způsoby jejich poskytování:

1. Vysoký kontakt se zákazníkem, přizpůsobení produktu potřebám zákazníka.
2. Nízký kontakt se zákazníkem (může být zprostředkovaný).
3. Střední kontakt se zákazníkem (může být zprostředkovaný).

1.7.8 Partnerství

Vytvoření harmonické obce, tak jak zpravidla bývá definována vizí obce a její strategií, nemůže zabezpečit sebedokonalejší management obce, pokud zůstane ve své činnosti omezen na zastupitelstvo a vedení obce.

Nabízený produkt, a zejména jeho rozvoj, je složitý a je sestaven z mnoha různých složek, produkovaných často velmi odlišnými subjekty a sektory. Proto se management obce neobejde bez spolupráce – partnerství všech subjektů tvořících produkt obce.

Partnerství znamená účast soukromého i veřejného sektoru při řízení obce a zároveň vytváření sítě vztahů s různými subjekty tvořícími a ovlivňujícími produkt. Součástí marketingu vztahů je i zachování a rozvíjení dobrých vztahů se sousedními obcemi, se kterými se mohou spojit při vytváření společné strategie, zejména pro rozvoj infrastruktury, turistiky apod. [1]

1.8 Shrnutí poznatků z teoretické části

Cílem teoretické části diplomové práce bylo zpracování teoretických základů regionálního marketingu. V této části jsem se zaměřila zejména na popis teorie regionu, regionálního marketingu a v neposlední řadě regionální politiky.

Podíváme-li se na regionální strukturu v podstatě jakéhokoliv státu, můžeme vedle prosperujících regionů s vysokou životní úrovní nalézt i řadu regionů s podprůměrnou ekonomickou výkonností, s vysokou nezaměstnaností a dalšími sociálními problémy.

Jak bylo uvedeno v teoretické části je prvořadým cílem regionální politiky vytvořit podmínky pro odstranění nebo alespoň zmírnění nadměrných rozdílů ve vývoji jednotlivých částí státu a dosažením vyvážené regionální struktury přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti národní ekonomiky v mezinárodním měřítku.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MIKROREGIONU LIPENSKO A JEHO OKOLÍ

2.1 Charakteristika mikroregionu

Mikroregion Lipensko vznikl v roce 2001 seskupením jedenácti spádových obcí – Lipník nad Bečvou, Bohuslávky, Dolní Újezd, Hlinsko, Jezernice, Kladníky, Lhota, Oldřichov, Osek nad Bečvou, Týn nad Bečvou a Veselíčko.

Mikroregion Lipensko patří s více než čtrnácti tisíci obyvateli a 11 obcemi mezi střední až větší existující mikroregiony Olomouckého kraje. Kromě Oldřichova všechny obce patří do správního obvodu pověřeného úřadu Lipník nad Bečvou.

Vzhledem k tomu, že většina obcí sdružených v mikroregionu jsou obcemi malými (pět z nich nemá ani 500 obyvatel, tři další počítají své obyvatele do tisícovky), jsou navázány na Lipník nad Bečvou i v případě pracovních příležitostí, školství a zdravotnictví.

Hlavním předmětem činnosti mikroregionu je zejména koordinace postupů při řešení problémů týkajících se:

- rozvoje samosprávy obcí,
- hospodářského, sociálního a kulturního života obcí,
- vztahu k orgánům krajské správy a státní správy,
- dalších společných aktivit,
- rozvoje technické infrastruktury v obcích,
- vzájemné pomoci při řešení problematiky životního prostředí, především v oblasti odpadů, znečištění ovzduší a vodních toků,
- podpory řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí,
- rozvoje cestovního ruchu a venkovské turistiky při současném řešení dalších akcí místních programů rozvoje jednotlivých obcí,
- marketingu venkovské turistiky, zpracování nabídkových produktů,
- společného řešení sociálních služeb a zdravotní péče,

- podpory společných řešení směřujících k vyjasnění majetkových poměrů ve vlastnictví obcí, společná příprava komplexních pozemkových úprav,
- řešení nezaměstnanosti podporou rozvoje malého a středního podnikání,
- společné přípravy mikroregionálních projektů (společné vyhledávání, jednání s peněžními ústavy o garancích pro financování...).

2.2 Profil území

Území mikroregionu Lipensko se rozkládá v údolí Moravské brány na trase prehistorické Solní stezky Jadran – Balt, v nadmořské výšce 240 m n.m. Podél jižní části mikroregionu protéká řeka Bečva od východu k západu. Členitost terénu začíná na severní straně výběžky Nízkého Jeseníku – Oderskými vrchy, které chrání území před severními větry. V jihovýchodní části se příkře zvedá z údolí Bečvy pásmo Maleníku jako součást Kelčské pahorkatiny, kde byl v letech 1312 – 1325 vystaven hrad Helfštýn.

Centrem mikroregionu v samém srdci Moravské brány je město Lipník nad Bečvou, o němž se poprvé dovídáme v roce 1238, ale na město jej povýšil král Přemysl Otakar II. v roce 1265. Hospodářský rozmach města nastal v 16. století, znamením nového rozvoje byla stavba severní dráhy roku 1841.

Lipník nad Bečvou je starobylé město ležící uprostřed Moravské brány, město s mnoha památkami a krásným okolím – na jedné straně se nad městem vypínají Oderské vrchy, na straně opačné Hostýnské vrchy s majestátným hradem Helfštýnem. Od roku 1989 je Lipník nad Bečvou městskou památkovou rezervací, jedinou v okrese Přerov a po Olomouci druhou v Olomouckém kraji.

Podnebí města, které je ovlivňováno studenými východními větry pronikajícími údolím Moravské brány, je poměrně drsné.

2.3 Obce mikroregionu

2.3.1 Lipník nad Bečvou

Centrem Mikroregionu Lipensko je Lipník nad Bečvou. Toto město je také pověřeným úřadem III. stupně pro obce z mikroregionu, který se z 90 % kryje se spádovým územím pověřeného úřadu.

Město leží na dohled hradu Helfštýna v rovině Moravské brány. Je to historické město s mimořádně prostorným náměstím ve tvaru písmene L a velmi zajímavým souborem pamětihodností. Radnice má podobu klasicistní přestavby z let 1851-52. Na náměstí je barokní morový sloup z r. 1694 a dvě kašny – se sochou sv. Floriána z r. 1700 a s plastikou sv. Jana Nepomuckého z r. 1859. Zachovala se velká část původního opevnění včetně sedmi bašt. Součástí historického centra je kostel sv. Jakuba Většího, zřejmě původně románský, v 18. století zbarokizován. V jeho sousedství se nachází unikátní renesanční zvonice z r. 1609, která je typickým symbolem města. Kromě centra je součástí památkové rezervace zámek a piaristický areál. Pozdně renesanční zámek z let 1596 – 1609 byl naposledy přestavěn ve stylu pozdního klasicismu, obklopen je zahradou, upravenou v 19. století v anglickém stylu. Kostel sv. Františka Serafinského v jeho sousedství byl původně kostelem bratrským z r. 1593, po příchodu piaristů byl na konci 17. stol. přestavěn barokně. Piaristická kolej z let 1660-70 patří k nejvýznamnějším památkám svého druhu na Moravě. Dokladem rozsáhlého židovského osídlení je synagoga, vystavěná ve 2. nebo 3. desetiletí 16. století, tedy nejstarší na Moravě (nyní modlitebna Církve československé) a také dva židovské hřbitovy, dnes rekonstruované.

Významné akce:

květen - Dvořákův Lipník, celostátní přehlídka čtyřruční klavírní hry, Author Šela Marathon (maraton horských kol), setkání automobilů veteránů

červen - ZÁHORSKÉ SLAVNOSTI (folklorní festival) Jadran Pentan (pětiboj dvojic),

červenec - 1. sobota o prázdninách Bečvoman na Jadranu (triatlon), Svatojakubské hody v Lipníku nad Bečvou - několikadenní akce (čtvrtek - neděle)

září - Den otevřených dveří památek v rámci Dne evropského dědictví

říjen - Helf Double Cross (sportovní podnik pro děti i dospělé, běh + horské kolo)

prosinec - Adventní koncert, Vánoční lidový jarmark s programem, Živý betlém

2.3.2 Bohuslávky

Bohuslávky jsou malá, klidná obec, která má už po několik staletí téměř stejný počet obyvatel (asi 350 obyvatel). Rozprostírá se těsně pod Oderskými vrchy, 6 kilometrů severozápadně od Lipníka nad Bečvou, v nadmořské výšce 295 metrů. Nejstarší zmínka o obci pochází z roku 1322 – dle údajů z OSECKÉHO MISÁLU.

Prvním doloženým majitelem byl Jan z Bohuslavic, který měl v erbu okřídlený šíp. Ten je dnes i ve znaku obce, vedle košatého dubu (nejvýznamnějšího stromu na katastru obce) a sekery s pluhem, které znázorňují nejčastější historické zaměstnání místních obyvatel. V místě je obchod Jednoty se smíšeným zbožím, opravená požární zbrojnice, výletišťe pro lidovou zábavu a hřiště. Tradiční akcí organizovanou dobrovolnými hasiči je masopustní Vodění medvěda, na dalších akcích jako jsou dětské dny a besedy s důchodci se podílí především obecní úřad.

Zajímavosti:

- ❖ Obora – les mezi D. Újezdem a Bohuslávkami,
- ❖ kaple Všech svatých z roku 1809,
- ❖ rolnická usedlost č. 28 – byla chráněna do roku 1991.

2.3.3 Dolní Újezd

Dolní Újezd leží 5 kilometrů severozápadně od Lipníka nad Bečvou, v údolí těsně pod výběžkem Oderských vrchů, k obci Dolní Újezd patří i místní části Staměřice a Skoky. Skoky a Staměřice leží podél „staré“ silnice z Lipníka na Olomouc, v nadmořské výšce 280 až 350 metrů. Dnes je převážná část dopravy vedena po nové rychlostní komunikaci, která u Dolního Újezda prochází tunelem.

Nejstarší písemné zmínky o Dolním Újezdě se datují do poloviny 14. století, kdy se hovoří o vsi jako o důležité osadě, která se tehdy jmenovala „Újezd Vladyčí“ a byla rozdělena na dvě části. Jedna patřila k panství hradu Helfštýna a druhá byla majetkem vladyků (odtud název). Za Pernštejnů, tehdy majitelů helfštýnského panství, obec získala název Dolní Újezd, jako protiklad k Újezdu Hornímu na Záhoří.

Zajímavosti:

- ❖ chrám sv. Havla v Dolním Újezdě z roku 1849,
- ❖ socha P. Marie Hostýnské,
- ❖ poutní místo ke sv. Antoníčku,
- ❖ památník obětem I. světové války.

2.3.4 Hlinsko

Čtyři kilometry na jih od Lipníka nad Bečvou leží nad Moravskou bránou v údolí a na svazích v nadmořské výšce 272 až 300 metrů prastará obec Hlinsko. Hlinsko a okolí je místem bohatých archeologických nálezů z doby eneolitu, exponáty jsou vystaveny např. v Muzeu Komenského v Přerově, což svědčí o tom, že oblast v okolí obce měla strategický význam už od pradávna, podél řeky vedla Jantarová stezka.

V době první písemné zmínky o obci – v roce 1304 – byl v Hlinsku kromě několika stavení a tvrze i kostel a fara, tedy úřady, které svědčí o určitém stáří a významu obce. Poprvé však písemnosti připomínají prastarou obec jako Hlinsko až v roce 1304, a to když biskup olomoucký potvrdil klášteru Hradisko právo na dosazování faráře do Hlinska, které mu udělil majitel vesnice Parduš z Hlinska.

Do roku 1901, kdy byla postavena silnice z Hlinska do Kladník, byla obec od okolního světa poměrně izolována. O tuto stavbu se zasloužil svobodný pán Alfréd ze Skenů a za to mu obec vybudovala památník na vsi.

Zajímavosti:

- ❖ v kostele sv. Bartoloměje z roku 1885 postaveném na místě prastarého kostelíka je velmi cenný zvon Bartoloměj z roku 1764,
- ❖ středověká tvrz – její pozůstatky o rozměru 8 x 8 metrů byly objeveny v roce 1973 na Vymětalíkově zahradě, tvrz vznikla ve třináctém století a podle nalezené keramiky existovala ještě v patnáctém století.
- ❖ eneolitické hradisko „Nad Zbružovým“, opevněné eneolitické sídliště, je nejvýznamnější zaniklou osadou v lokalitě obce. Rozkládala se na náhorní rovině 320 metrů nad mořem na rozloze dva a půl hektaru ve 3. tisíciletí př. n. l. a žilo zde pět set až tisíc osob.
- ❖ Lípa v Hlinsku – u domu č. p. 1 poblíž místní komunikace. Taxační údaje (v roce 2003): stáří 150 let, obvod 3,3 m, výška 24 metrů.

2.3.5 Jezernice

Jezernice leží čtyři kilometry severovýchodně od Lipníka nad Bečvou, v údolí Moravské brány, po obou stranách Jezernického potoka, má 684 obyvatel. Součástí obce jsou i osady Přední a Zadní Familie. První zmínka o obci pochází z roku 1353.

První osídlení v oblasti Jezernice se váže k mladší době kamenné, ze které pocházejí nástroje i zlomky keramiky i dva zlomky z bronzového a železného náramku, datující lokalitu do halštatského období kultury lužických popelnicových polí - platěnické kultury. První písemné zmínky o obci se datují do 14. století, kdy Jezernice patřila drahotušskému panství.

Významnou historickou památkou jsou dva železniční viadukty. Tyto sloužily jako mosty k překlenutí údolí pro Severní dráhu Ferdinandovu z Vídně do Krakova při zprovoznění tratě z Lipníka do Bohumína. Na jaře roku 2000 byla v rámci rekonstrukce železničního koridoru Břeclav – Bohumín provedena rozsáhlá rekonstrukce obou částí historického jezernického viaduktu.

Zajímavosti:

- ❖ jezernické železniční viadukty z roku 1842, které jsou navrženy do Státního seznamu technických památek,
- ❖ pomník padlým z 1. světové války a pomník T. G. Masaryka,
- ❖ socha sv. Jana Nepomuckého z r. 1835 u domu č. p. 158,
- ❖ kostel sv. Martina z 15. století,
- ❖ vodní mlýn č. 2 na Jezernickém potoku – technická památka,
- ❖ ekologicky významná nivní lokalita Familie na pravém břehu Bečvy,
- ❖ ornitologicky nejbohatší a nejzajímavější nivní lokalita Přední Familie. Tento úsek řeky Bečvy je jediným místem výskytu kriticky ohrožené ryby – hrouzek Kesslerův.

2.3.6 Kladníky

Na pokraji záhorského kraje se ve vzdálenosti šest kilometrů jihovýchodně od Lipníka nad Bečvou v nadmořské výšce 346 metrů nachází obec Kladníky. Žije v ní 134 obyvatel. Vesnicí protéká potok Šišemka, donedávna nazývaný Lhotským potokem.

O Kladnících se poprvé dozvídáme ze zápisu v zemských deskách z roku 1371, kdy markrabí Jan dal bratrům Oldřichovi, Damiánovi a Štěpánovi z Kladník a jejich mužským potomkům tvrz v Kladnících, poplužní lán s lesem a vším příslušenstvím. V té době zde byla lesnatá oblast, kde se hodně těžilo dřevo a odtud pochází i název obce. Místní jméno Kladníky znamená ves kladníků, tedy lidí, kteří rubali klády.

V roce 1650 přešly Kladníky do vlastnictví moravského zemského hejtmana Jana z Rotalu, který ves přidal k bystřickému statku. Za třicetileté války zanikla zdejší tvrz. Místní obyvatelé měli značné robotní povinnosti a kromě toho museli také vykonávat hlídky v zámku v Bystřici pod Hostýnem. V roce 1862 došlo k vyrovnání se statkem bystřickým, tehdy se obci dostalo 15 a půl hektaru pozemků.

Zajímavosti:

- ❖ větrný mlýn z 19. století. Jeho vnitřní zařízení a lopatky byly odvezeny do Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm v roce 1983,
- ❖ socha sv. Antonína - u kaple,
- ❖ socha sv. Panny Marie Hostýnské - u větrného mlýna,
- ❖ socha sv. Josefa Pěstouna - u kaple,
- ❖ kaple Navštívení P. Marie z roku 1924 s pamětní deskou padlých z 1. světové války.

2.3.7 Lhota

Čtyři kilometry jihovýchodně od Lipníka nad Bečvou na hranicích Záhoří se v nadmořské výšce 352 metrů nachází Lhota. V současné době v ní žije 323 obyvatel.

Název obce patří k nejfrekventovanějším místním názvům v České republice. Vznikl v období, kdy u nás probíhala takzvaná vnitřní kolonizace čili hromadné osídlování neobdělávané nebo málo obdělávané půdy. Jménem Lhota byly tehdy nazývány osady, jejichž obyvatelům poskytl zakladatel ještě neobydlenou část svého území k bezplatnému užívání. Do stanovené lhůty (lhoty) nemuseli obyvatelé platit z půdy žádné poddanské dávky.

Zajímavosti:

- ❖ socha sv. Cyrila a Metoděje při vjezdu do vesnice,
- ❖ kaple sv. Václava z roku 1834,
- ❖ účast staré hasičské stříkačky ze Lhoty na celorepublikové výstavě v Litoměřicích.

2.3.8 Oldřichov

Sedm kilometrů jihozápadně od Lipníka nad Bečvou se na levém břehu Bečvy rozkládá po obou stranách silnice na katastrální rozloze 95 hektarů obec Oldřichov. Dnes zde žije 126 obyvatel. Obcí prochází cyklotrasa Jantarová stezka.

Oldřichov vznikl v roce 1787 rozparcelováním sušického dvora na šestnáct dílů pro šestnáct starousedlíků, kteří hospodařili na stejné výměře 24 měřic (dnešních 4,8 hektarů). Vznik obce byl stanoven osídlovacím protokolem sepsaným v témže roce na zámku v Tršicích. Vzniklá obec patřila pod správu tršického panství.

Každoročně se v obci pořádá v masopustní době hasičský bál a dětský karneval. Na 1. máje se koná hodová slavnost s bohoslužbou v místní kapli, hodovou zábavou a turnajem fotbalových družstev v malé kopané.

Sbor dobrovolných hasičů se zaměřuje především na kulturně společenskou činnost. Ke kulturním zařízením obce náleží místní knihovna, založená v roce 1974.

Zajímavosti:

- ❖ kaple sv. Apoštolů Filipa a Jakuba na návsi v Oldřichově, kříž před kaplí z roku 1901,
- ❖ památník padlých z 1. i 2. světové války před kaplí byl zhotoven kamenickým mistrem Stanislavem Šromotou ze Sušic – Kudlova. Jsou na něm umístěny fotografie a jména tří padlých občanů z 1. světové války a tří padlých občanů ze 2. světové války. Poblíž kříže a památníku padlých rostou dvě památné lípy. Jedna tzv. Švehlova byla vysazena v roce 1938 při výročí vzniku Československa a druhá při slavnostním odhalení památníku padlých v roce 1948.
- ❖ socha Panny Marie Svatohostýnské z roku 1935,
- ❖ rozsáhlá mokřadní lokalita Libuška leží za Oldřichovem. Jedná se o nejdelší odstavené rameno Bečvy v Moravské bráně s komplexem lužních lesů a tůní.

- ❖ v těsném sousedství Libušky leží zatopená pískovna s rákosovými, sítinovými a ostřicovými porosty, vhodná pro vodní ptactvo a výskyt lužního lesa s převládajícím topolem černým. Lokalita je významným ptačím biocentrem, raritou je ptačí ostrov uprostřed 200 metrů široké tůně kilometrového ramene. Nedaleko Libušky je hnízdiště kolonie asi padesáti břehulí říčních a ledňáčka říčního.

2.3.9 Osek nad Bečvou

Na pravém břehu Bečvy, po obou stranách důležité obchodní i vojenské cesty vedoucí středem Moravské brány z Lipníka nad Bečvou do Přerova, mezi Helfštýnskými a Oderskými vrchy, leží v nadmořské výšce 230 metrů Osek nad Bečvou.

Katastrální rozloha obce je 1 303 hektarů a v obci žije nyní 1080 obyvatel. Území dnešní obce bylo osídleno již v dávných dobách, asi 1500 let před Kristem, v období kultury lužické a slezské. Četné archeologické nálezy v okolí obce připomínají zvyky tehdejší kultury jako bylo pohřbívání na popelnicových žárových polích.

Jedny z prvních novodobých zmínek o obci pocházejí z dvanáctého století, kdy zde byl vystavěn vladycký dvůr. První písemná zpráva o obci z roku 1322 je zachycena v Apographech Jana Jiřího Středovského a hovoří se v ní již o osadě Osek, mající svůj kostel, hřbitov a mlýn. Jméno Osek je podle jednoho z historických zdrojů odvozeno od „seče“ lesní osekané stromy. Podle jiného zdroje pochází název od soutoku vod „osjenkání“ – kde se jedna voda vlévá do druhé.

Dne 15. srpna 1842 byla zahájena doprava na trati Severní dráhy císaře Ferdinanda Přerov – Lipník, zastávka v Oseku však zřízena nebyla. V roce 2002 v únoru se po dlouhé době Osek dočkal vlastní železniční zastávky.

Zajímavosti:

- ❖ farní kostel Povýšení sv. Kříže, fara z roku 1322,
- ❖ kaplička Panny Marie Lourdské z roku 1908,
- ❖ sochy sv. Judy Tadeáše a sv. Jana Nepomuckého před kostelem u hřbitovní zdi,
- ❖ četné archeologické nálezy v okolí obce,

- ❖ tzv. Osecké náplavy - jeden z nejrozsáhlejších břehových náplavů na území ČR. Za svůj vznik vděčí povodni v červenci 1997. Lokalita byla navržena k vyhlášení Národní přírodní památkou. Vyskytují se zde břehule říční, ledňáček říční či ondatra pižmová.

2.3.10 Týn nad Bečvou

Čtyři kilometry jihovýchodně od Lipníka nad Bečvou se na úpatí a svahu kopce Krásnice pod hradem Helfštýnem, na levém břehu řeky Bečvy rozprostírá obec Týn nad Bečvou. V obci žije 860 obyvatel.

Nejstarší písemná zmínka o obci je z roku 1447, kdy Týn patřil helfštýnskému panství. Za Pernštejnů v roce 1530 bylo v Týně 22 usedlostí, nechyběl mlýn a rychta.

Páni z Ludanic zde v polovině 16. století vystavěli dvůr a pivovar, který konkuroval měšťanskému pivovaru v Lipníku, což bylo příčinou vleklých sporů.

V roce 1852 a poté v roce 1854 zde pobýval Bedřich Smetana, který sem přijel ke své sestře a švagrovi Matějkovým. Znovu přijel v roce 1954, ale to byla smutná návštěva. V červenci mu tady zemřela dvouletá dcera Gabriela na tuberkulózu. Stejná nemoc byla příčinou smrti i dcery Bedřišky následující rok a její matky Kateřiny o dva roky později. V obci je činná kulturní komise, která ve spolupráci s místními spolky pořádá vítání občánků, plesy, zábavy, vítání prázdnin, Vodění medvěda, Týnské hody, setkání důchodců a oslavy obecních výročí. Většina akcí se odehrává v sále nad obecním úřadem

Týn nad Bečvou žije i akcemi na hradě Helfštýně - obec funguje jako předhradí. Největšími akcemi na Helfštýně jsou Kovářské fórum a setkání uměleckých kovářů Hefaiston vždy na konci srpna. Kromě toho se téměř každý víkend na hradě konají kulturní akce a umělecká vystoupení.

Zajímavosti:

- ❖ skály pod Helfštýnem jsou tvořeny vrstevními polohami karbonských hornin, odolných erozi (cvičné horolezecké skály),
- ❖ Gabrielka – lesní stezka vedoucí z Týna po vrstevnici Maleníku, nazvaná podle dcery Bedřicha Smetany,
- ❖ hrad Helfštýn,

- ❖ pamětní deska na domě, kde pobýval Bedřich Smetana, a hrob Gabriely, dcery Bedřicha Smetany.

2.3.11 Veselíčko

Veselíčko leží na úpatí Oderských vrchů, pět kilometrů západně od Lipníka nad Bečvou. Zámecký kopec s nadmořskou výškou 358 metrů dominuje celé krajině a zámek vévodí širokému okolí. V obci žije 815 obyvatel.

První písemná zmínka o Veselíčku je z roku 1275, kdy se zde nacházely tři osady - Veselíčko, Chylec a Vicínov, z nichž nejstarší byl Chylec, který měl vlastní vladyčí rod připomínaný v letech 1347 až 1509.

V obci se každoročně pořádá turistická akce Pochod veselíčskými lesy a u rybníka Lukavec se vždy na začátku května konají rybářské závody. Tradičními společenskými akcemi jsou plesy a Vodění medvěda při ukončení masopustu.

Zajímavosti:

- ❖ zámek se zámeckou zahradou, zámecký park – dřeviny různého stáří a rozměrů,
- ❖ Lípa ve Veselíčku – roste u barokní sochy sv. Floriána z roku 1760. Taxační údaje (v roce 2003): 230 let, obvod kmene 4,3 m, výška 17 metrů.

2.4 Obyvatelstvo

Mikroregion Lipensko sdružuje 11 obcí s více než čtrnácti tisíci obyvateli, přičemž více než polovina z nich žije ve městě Lipník nad Bečvou. Dalšími většími obcemi podle počtu obyvatel jsou Dolní Újezd a Osek nad Bečvou (v obou případech přes tisíc obyvatel), naopak nejmenší jsou Oldřichov, Kladníky a Hlinsko (dohromady nemají ani 500 obyvatel).

2.4.1 Demografická struktura

Věková struktura obyvatel žijících na území mikroregionu Lipensko je znázorněna v následující tabulce. Je možné konstatovat, že věková struktura populace mikroregionu Lipensko se nijak výrazně neodlišuje od věkové struktury populace ČR a Olomouckého kraje.

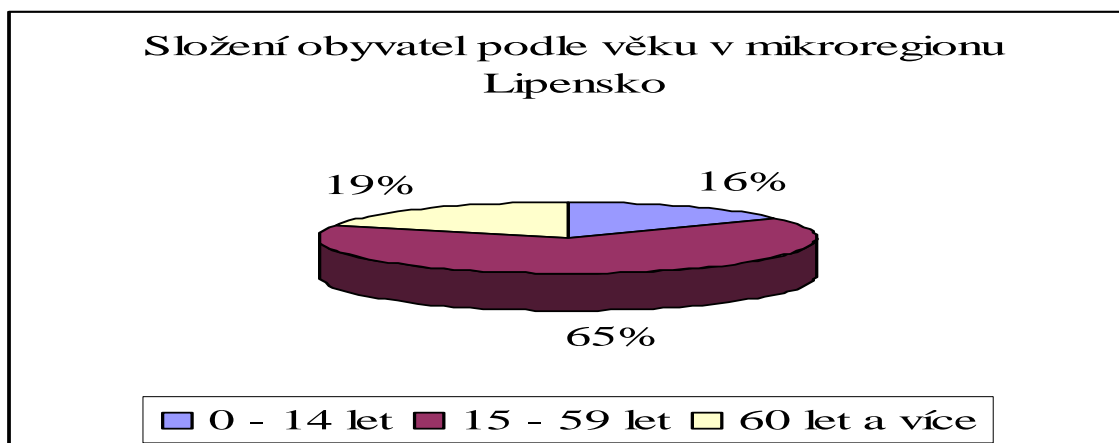
Počet osob v poproduktivním věku přesahuje počet dětí a naopak výrazný nárůst populace můžeme zaznamenat ve věku 15 – 59 let. Stejná situace se opakuje u Olomouckého kraje i celé České republiky.

Můžeme konstatovat, že údaje jsou ve srovnání s ostatními mikroregiony Olomouckého kraje pozitivnější, což je ovlivněno hodnotami města Lipník nad Bečvou (obecně platí, že města jsou“ mladší“ než vesnice). Podobně jako v jiných mikroregionech Olomouckého kraje mají také v Lipensku malé obce horší věkovou strukturu než populačně velké obce.

Platí to zejména o Bohuslávkách, kde počet osob v poproduktivním věku dosáhla bezmála dvojnásobku počtu dětí. Nejpriznivější věkovou strukturu mají v Kladnících, kde počet dětí přesahuje počet obyvatel ve věku 60 let a více. Také Lipník nad Bečvou, Dolní Újezd, Hlinsko, Jezernice, Oldřichov, Osek nad Bečvou, Týn nad Bečvou a Veselíčko mají relativně příznivou věkovou strukturu, zatímco ve Lhotě je relativně málo příznivá díky vůbec nejnižšímu podílu dětí ve věku 0 – 14 let mezi obcemi mikroregionu Lipensko.

OBEC	obyvatelé ve věku 0 - 14 let		obyvatelé ve věku 15 - 59 let		obyvatelé ve věku 60 a více let	
	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %
Lipník nad Bečvou	1298	15,4	5537	65,8	1581	18,8
Bohuslávky	47	13,8	208	61,2	85	25
Dolní Újezd	200	17,6	738	64,8	200	17,6
Hlinsko	31	15,3	125	61,9	46	22,8
Jezernice	104	15,8	430	65,2	126	19
Kladníky	40	24,7	93	57,4	29	17,9
Lhota	39	12,4	206	65,6	69	22
Oldřichov	20	16,4	76	62,3	26	21,3
Osek nad Bečvou	185	16,9	726	66,2	186	16,9
Týn nad Bečvou	137	15,9	524	61	198	23,1
Veselíčko	146	17,8	494	60,2	181	22
Mikroregion Lipensko	2247	15,9	9157	64,8	2727	19,3
Olomoucký kraj	98 193	15,4	416 564	65,5	121 556	19,1
ČR	1 554 475	15,2	6685755	65,5	1971225	19,3

Tab. 1 – Věková struktura obyvatel obcí mikroregionu Lipensko k 31.12.2003 [vlastní zpracování na základě informací dostupných na www.cszu.cz]

Graf 1 – Složení obyvatel podle věku v Mikroregionu Lipensko

2.4.2 Bydlení

Situaci v oblasti bydlení v jednotlivých obcích popisuje následující tabulka. Pokud se jedná o celkovou charakteristiku, je možné konstatovat, že všechny obce mikroregionu zaznamenávají výrazný zájem o bydlení, ať už se jedná o individuální výstavbu rodinných domků, ale i o nájemní nebo obecní byty. Na druhé straně stojí problémy se zajištěním dostatečného počtu vhodných i připravených pozemků.

OBEC	domy			byty				
	celkem	trvale obydlené celkem	RD	celkem	obydlené	obydlené RD	neobydlené	neobydlené v %
Lipník nad Bečvou	1505	1336	1075	3352	3071	1222	281	8,38
Bohuslávky	110	98	89	115	101	92	14	12,17
Dolní Újezd	340	283	260	390	339	284	51	13,08
Hlinsko	80	66	64	90	77	73	13	14,44
Jezernice	220	185	178	250	210	197	40	16,00
Kladníky	55	42	27	55	46	27	9	16,36
Lhota	110	93	88	132	118	105	14	10,61
Oldřichov	40	29	25	45	36	32	9	20,00
Osek nad Bečvou	355	302	294	420	364	332	56	13,33
Týn nad Bečvou	300	237	224	340	280	250	60	17,65
Veselíčko	290	241	230	305	261	235	44	14,43
Mikroregion Lipensko	3405	2912	2554	5494	4903	2849	591	10,76
Olomoucký kraj	126 825	110 568	97 613	257 457	230 561	114 537	26 896	10,45
ČR	969 018	1630 705	1406806	4366 293	3827678	1 632 131	538 615	12,34

Tab. 2 – Počty domů a bytů v jednotlivých obcích mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě výsledků sčítání lidu – ČSÚ 2001]

Počet neobydlených bytů v mikroregionu (10,76 %) odpovídá průměrnému počtu v Olomouckém kraji (10,45 %), ale je nižší než v celé České republice (12,34 %). V mikroregionu Lipensko většina lidí žije v bytech, o něco méně pak v domech. Největší podíl neobydlených bytů je možné sledovat v Oldřichově, v těchto bytech nejsou hlášeny osoby k trvalému pobytu, ale neznamená to, že jsou prázdné.

2.4.3 Školství

V mikroregionu Lipensko je zejména s ohledem na klesající počet dětí relativně dostačující počet mateřských i základních škol. Mateřská školka není pouze v pěti obcích, úplné základní školy fungují v Lipníku nad Bečvou a Oseku nad Bečvou, I. stupeň základní školy je v Dolním Újezdě, Jezernici a Týnu nad Bečvou. Poměrně široké možnosti vzdělávání nabízí Lipník nad Bečvou.

V současné době má Lipník nad Bečvou 2 základní školy a působí zde také Gymnázium, Střední průmyslová škola stavební, Integrovaná střední škola elektrotechnická, Střední odborné učiliště zemědělské. Kromě toho je zde základní umělecká škola Antonína Dvořáka a několik mateřských škol.

Existují však i další možnosti dojíždění do středních odborných učilišť a středních všeobecných a specializovaných škol, zvláště v Přerově a dále mimo region.

V okolí mikroregionu Lipensko je možné získat také vysokoškolské vzdělání. Jde o vzdělání bakalářského typu na Soukromé Vysoké škole logistiky v Přerově, která nabízí studium v prezenční i kombinované formě v oborech Dopravní logistika, Logistika služeb a Informační management. Dále na Střední průmyslové škole Přerov, kde je zřízen obor Inženýrská informatika, Procesní inženýrství a Informační technologie ve spolupráci s FT UTB Zlín. Možnost získání tradičního humanitního vzdělání nabízí v Olomouci Univerzita Palackého, technické, ekonomické, zemědělské a jiné odborné univerzitní vzdělání získávají místní lidé mimo region Střední Moravy.

Zvýšení počtu vysokoškolských studentů v mikroregionu je důležitým krokem vedoucím ke zlepšení úrovně vzdělanosti.

2.4.4 Kultura a sport

Kultura a sport patří mezi významné, hlavní volnočasové aktivity místních obyvatel a zároveň mohou přispívat ke zvýšení zájmu potencionálních návštěvníků o mikroregion.

Nabídka, zázemí pro kulturní vyžití a sport je celkově v mikroregionu poměrně rozdílná, jak vyplývá z následující tabulky. Jen asi polovina obcí nabízí kulturní dům a tělocvičnu, knihovna a hřiště jsou v podstatě ve všech obcích, slabší je situace u sportovních areálů a možností ke koupání. Technický stav jednotlivých zařízení je na rozdílné úrovni, řada z nich vyžaduje rekonstrukci, respektive modernizaci.

OBEC	druh zařízení					
	Kulturní dům	Knihovna + internet	Sportovní areál	Hřiště	Koupání	Tělocvična
Lipník nad Bečvou	N	A/A	A	A	A	A
Bohuslávky	N	A/N	N	A	N	A
Dolní Újezd	A	A/N	N	A	N	N
Hlinsko	A	A/N	N	A	N	A
Jezernice	N	A/N	N	A	N	A
Kladníky	A	A/N	N	A	N	N
Lhota	A	A/N	N	A	N	N
Oldřichov	A	A/N	N	A	N	N
Osek nad Bečvou	A	A/N	A	A	A	A
Týn nad Bečvou	N	A/N	N	A	N	A
Veselíčko	A	A/N	A	A	A	A

Tab. 3 – Kulturní a sportovní zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě dotazníků od obcí]

Kulturní vyžití nabízí občanům mikroregionu Středisko volného času v Lipníku nad Bečvou, které zahrnuje kino, kulturní středisko a dům dětí a mládeže. SVČ organizuje také velké celoměstské kulturní akce jako jsou Záhorské slavnosti, Svatojakubské hody, vánoční jarmark, přehlídka čtyřruční klavírní hry Dvořákův Lipník (posledně jmenovaná akce společně se ZUŠ A. Dvořáka) atd.

Vyžití pro volný čas nabízí dětem i dospělým v Lipníku n. B. kromě Střediska volného času také celá řada sportovních a zájmových organizací. Vedle fotbalistů (VTJ Spartak) si dobře vede také například Basketbalový klub a v poslední době i Florbalový klub.

Kromě koupaliště v Lipníku n. B. je v létě oblíbené koupání v přírodním jezeru zvaném Jadran, které se nachází na rozhraní katastrů Lipníka a Oseka nad Bečvou. V zimě slouží milovníkům lyžování areál Lyžařského klubu Lipník n. B. v Uhřínově, kde se každoročně pořádá také lyžařská škola. V Mikroregionu Lipensko je ideální terén pro cyklistiku a cykloturistiku.

V sousedství Lipníka nad Bečvou se nalézají také Přírodní rezervace Škrabalka, pozůstatek lužního lesa, roste zde na 50 druhů chráněných rostlin, v rezervaci je umístěna naučná stezka. Kolem vede značená cyklostezka Bečva z Lipníka n. B. na středověký hrad Helfštýn, který patří k nejrozsáhlejším hradům ve střední Evropě. Povrch této stezky využívají od Oseka až po Týn nad Bečvou nejen cyklisté, ale také příznivci in-line bruslí.

2.4.5 Zdravotnictví a sociální péče

Zdravotní péče i péče o starší spoluobčany je v mikroregionu Lipensko na úrovni odpovídající potřebám místních obyvatel i možnostem obce. Zdravotní péče je poskytována prostřednictvím státních a soukromých zdravotnických zařízení. Běžnou zdravotní péči zajišťují obvodní lékaři, lékaře specialisty najdeme v poliklinice MedCentra, kde je interní ambulance, neurologie, kožní ambulance, gynekologické oddělení a rentgenové oddělení.

V mikroregionu se nachází také několik lékáren, zubních středisek a zdravotnických zařízení. Nejvýznamnějším zdravotnickým zařízením okolí mikroregionu je Nemocnice v Hranicích. Zajišťuje zdravotní péči lůžkovou i ambulantní pro obyvatele mikroregionu. V současnosti provozuje 25 oborů, disponuje 16 intenzivními, 130 akutními a 100 doléčovacími lůžky, má svoji ústavní lékárnu, rehabilitační pracoviště, rozsáhlý ambulantní provoz, kompletní komplementární servis, dopravní zdravotní službu a rekondiční zařízení. Tradiční spádovou oblast překračuje zejména v oboru plastické chirurgie a infekčního lékařství, běžně však poskytuje péči pacientům z území s přirozenou spádovostí, zejména z Bystřicka a Oderska.

Nedaleko Lipníku nad Bečvou se nacházejí lázně Teplice nad Bečvou, které v současnosti představují v České republice svým personálním i přístrojovým vybavením špičkové zařízení specializující se na moderní rehabilitaci klientů s počínajícími srdečně-cévními potížemi s důrazem na prevenci vzniku srdečních a mozkových příhod a klientů po kardiochirurgických a invazivních výkonech. V těchto lázních se

nejedná o klasickou lázeňskou léčbu, kdy se klient pouze pasivně podrobuje tradičním procedurám, ale jedná se především o aktivní proces intervence do životního stylu člověka s kardiovaskulárními problémy, který na zlepšení svého zdravotního stavu spolupracuje.

Díky velmi kvalitním a rozmanitým procedurám a modernímu přístupu k rehabilitaci slaví lázně s výsledky léčby velké úspěchy.

Síť nabídky sociálních služeb zahrnuje především ústavy zřizované státem, je však postupně doplňována nestátními aktivitami (Charita, Naděje, další nestátní organizace, účelová zařízení církví).

Sociální péči o občany v důchodovém věku zabezpečuje dům s pečovatelskou službou a Domov důchodců v Lipníku nad Bečvou. Ve Veselíčku se pak jedná o byty pro starší občany s placenou ošetřovatelkou.

2.5 Hospodářství

Struktura hospodářství v mikroregionu Lipensko je dána historickým vývojem i zdejšími přírodními podmínkami. Přirozeným a jednoznačným centrem je město Lipník nad Bečvou, které nabízí až tři čtvrtiny všech pracovních příležitostí v mikroregionu.

Pro mikroregion je typické zastoupení poměrně velkého počtu firem, jedná se však zejména o podniky řazené do kategorie malých, případně středních. V průběhu devadesátých let prošla ekonomika (podobně jako v celé České republice) významnými transformačními změnami. S rozvojem soukromého podnikání vznikla řada malých a středních firem především v nevýrobní sféře, v průmyslu a ve stavebnictví.

Počet pracovníků v primárním sektoru (především v zemědělství) se výrazně snížil. K poklesu zaměstnanosti došlo také v průmyslové výrobě, i když ne tak razantně jako v případě zemědělství. Počet pracovníků se naopak zvýšil v nevýrobní sféře a ve stavebnictví.

Zaměření firem (viz. následující tabulka) je zejména na oblast zemědělství a potravinářství, stavebnictví a strojírenství.

Jatka Kunovský Hranice	Potravinářství - zpracování masa	Bohuslávky
TRUMF Internacional s.r.o.	Potravinářství - míchárna koření	Dolní Újezd
Podzámčí, zemědělská a.s.	Zemědělství	Dolní Újezd
Agrochov a.s.	Zemědělství, ovocné, okrasné školky	Jezernice
Strojtos a.s.	Strojírenství	Lipník nad Bečvou
Metalplast a.s.	Strojírenství	Lipník nad Bečvou
M - MOOS s.r.o.	Stavebnictví	Lipník nad Bečvou
Traweko s.r.o.	Stavebnictví	Lipník nad Bečvou

Tab. 4 – Přehled významnějších firem v mikroregionu [vlastní zpracování na základě dotazníků od obcí]

Mikroregion Lipensko má převážně průmyslový charakter, který je představován strojírenstvím a spotřebním průmyslem. Je zde zastoupeno také zemědělství. Tyto firmy dávají značné pracovní příležitosti pro obyvatele mikroregionu. Přesto část obyvatelstva vyjíždí za zaměstnáním do Hranic a do Přerova. Tyto skutečnosti mají vliv nejen na dosavadní a budoucí rozvoj města, ale i na zabezpečení potřeby přesunu pracovníků z místa bydliště na pracoviště a zpět.

2.6 Trh práce

V oblasti trhu práce došlo v devadesátých letech k velkým změnám, kdy vznikl nový fenomén do roku 1989 neznámý, a to nezaměstnanost. V porevolučním období procházela ekonomika transformací, v řadě podniků bylo nutno vyřešit problém s přezaměstnaností, změnit orientace na zahraniční trhy vyspělých zemí a s tím i spojená restrukturalizace podniků (příchod nových technologií - nové požadavky na dovednosti zaměstnanců) atd.; to vše mělo zásadní vliv na současnou situaci v oblasti trhu práce.

2.6.1 Lidský potenciál

Zaměstnanost, respektive počet pracovníků, je jedním z rozhodujících kritérií při hodnocení významu podnikatelských aktivit a průmyslu pro hospodářskou a sociální soudržnost v regionech.

V době sčítání obyvatelstva v roce 2001 bylo na území mikroregionu 7 088 osob ekonomicky aktivních (EAO se skládá z počtu pracujících a z počtu nezaměstnaných). Počty ekonomicky aktivního obyvatelstva (EAO) v jednotlivých obcích mikroregionu dokumentuje tabulka 5.

Obec	EAO			Pracující	
	celkem	zaměstnaní	nezaměstnaní	vyjíždí	vyjíždí v %
Lipník nad Bečvou	4282	3631	651	3228	75,39%
Bohuslávky	173	147	26	141	81,50%
Dolní Újezd	579	515	64	482	83,25%
Hlinsko	94	82	12	77	81,91%
Jezernice	347	291	56	245	70,61%
Kladníky	58	46	12	40	68,97%
Lhota	171	145	26	118	69,01%
Oldřichov	60	50	10	42	70,00%
Osek nad Bečvou	545	484	71	409	75,05%
Týn nad Bečvou	385	325	60	287	74,55%
Veselíčko	394	346	48	315	79,95%
Mikroregion Lipensko	7088	6062	1026	5384	75,96%

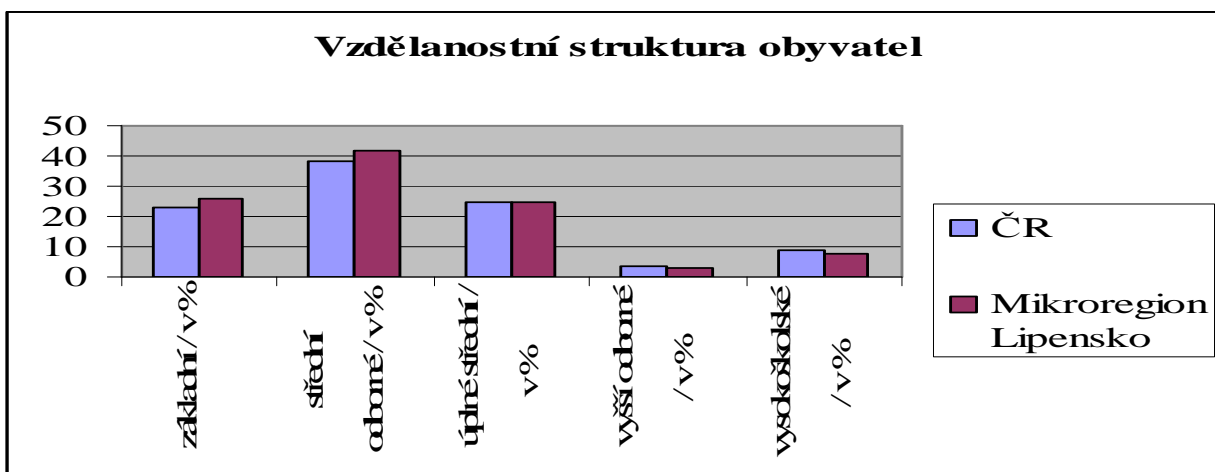
Tab. 5 – Ekonomicky aktivní obyvatelstvo mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě výsledků sčítání lidu – ČSÚ 2001]

Pro obce mikroregionu Lipensko je typický vysoký stupeň vyjížděky za prací. Mimo obec svého bydliště pracovalo v roce 2001 více než 75 % obyvatel mikroregionu. Tuto situaci je možné snadno vysvětlit venkovským charakterem osídlení mikroregionu. Pozitivní stránkou dojíždění obyvatel za prací je možnost nalézt ekonomicky aktivním osobám zaměstnání odpovídající jejich vzdělání, kvalifikaci či zájmům. Na druhé straně to má i negativní dopad plynoucí z nedostatečné vazby obyvatel k obci jejich bydliště.

Mezi vybrané předpoklady rozvoje regionu se řadí i úroveň vzdělanosti obyvatelstva. Tato úroveň je zřejmá z tabulky 6 a grafu 2. Proti celorepublikovému průměru má mikroregion větší podíl obyvatel se základním vzděláním a středním odborným vzděláním, stejný podíl obyvatel s úplným středním vzděláním a menší podíl s vyšším odborným vzděláním a vysokoškolským vzděláním.

území	Vzdělání obyvatelstva				
	základní / v %	střední odborné / v %	úplné střední / v %	vyšší odborné / v %	vysokoškolské / v %
ČR	1975109 / 23	3255400 / 38	2134917 / 24,9	296254 / 3,45	762459 / 9
Mikroregion Lipensko	2924 / 25,9	4751 / 42	2806 / 24,9	329 / 2,9	834 / 7,4

Tab. 6 – Vzdělanostní struktura obyvatelstva mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě výsledků sčítání lidu – ČSÚ 2001]

Graf 2 – Vzdělanostní struktura obyvatel

2.6.2 Nezaměstnanost

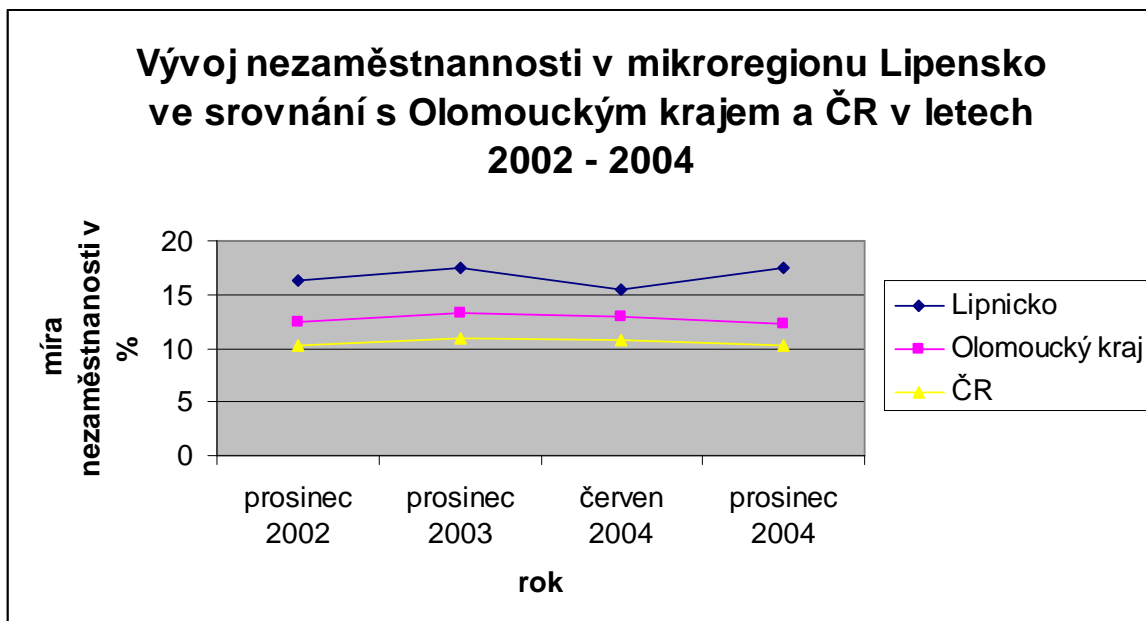
V rámci ČR patří Lipensko k oblastem s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti. Z následující tabulky a grafu je patrné, že míra nezaměstnanosti v mikroregionu Lipensko je ze všech porovnávaných regionů (Olomoucký kraj a ČR) nejvyšší.

K 31. 12. 2004 dosáhla míra nezaměstnanosti (MN) v mikroregionu Lipensko 17,51 %, což činí v porovnání s koncem měsíce června nárůst o 2,13 p.b. Důvodem tohoto zvýšení je, jako každý rok, ukončení pracovních poměrů na dobu určitou.

V této době snižují stavy zaměstnanců plošně i menší zaměstnavatelé. Za vyšším počtem nezaměstnaných stojí i konec sezónních prací ve stavebnictví, zemědělství a lesnictví a veřejně prospěšných prací, které finančně podporují úřady práce.

	prosinec 2002	prosinec 2003	červen 2004	prosinec 2004
	míra v %	míra v %	míra v %	míra v %
Lipensko	16,3	17,51	15,38	17,51
Olomoucký kraj	12,5	13,3	13	12,2
ČR	10,3	10,9	10,7	10,2

Tab. 7 – Vývoj míry nezaměstnanosti v mikroregionu Lipensko, v Olomouckém kraji a v ČR. [vlastní zpracování]

Graf 3 – Vývoj nezaměstnanosti v mikroregionu Lipensko ve srovnání s Olomouckým krajem a ČR v letech 2002 – 2004

Obec	EAO	prosinec 2003	leden 2004	červen 2004	prosinec 2004	míra nezaměstnanosti dle EAO
Lipník nad Bečvou	4282	769	823	700	767	17,91
Bohuslávky	173	28	32	26	31	17,92
Dolní Újezd	579	85	95	73	75	12,95
Hlinsko	94	11	12	8	6	6,38
Jezernice	347	80	83	61	76	21,9
Kladníky	58	12	13	13	17	29,31
Lhota	171	21	21	13	26	15,2
Oldřichov	60	6	7	8	8	13,33
Osek nad Bečvou	545	91	99	88	95	17,43
Týn nad Bečvou	385	84	86	60	84	21,82
Veselíčko	394	56	61	39	51	12,94
Mikroregion Lipensko	7088	1243	1332	1089	1236	17,51

Tab. 8 – Míra nezaměstnanosti dle EAO v jednotlivých obcích [vlastní zpracování]

V jednotlivých obcích mikroregionu Lipensko jsou zřetelné rozdíly v míře nezaměstnanosti. Nejzávažnější situací z hlediska dlouhodobé nezaměstnanosti je v obci Kladníky, kde byla míra nezaměstnanosti nad průměrem mikroregionu a také největší v porovnání s ostatními obcemi mikroregionu.

Z jednotlivých obcí regionu dosahuje míra nezaměstnanosti nadprůměrných hodnot v obcích Lipník nad Bečvou, Bohuslávky, Jezernice, Kladníky, Týn nad Bečvou.

Dlouhodobě podprůměrná míra nezaměstnanosti vzhledem k mikroregionu naopak zůstává v obcích Dolní Újezd, Hlinsko, Lhota, Oldřichov, Osek nad Bečvou a Veselíčko.

Největším problémem mikroregionu Lipensko je dlouhodobá vysoká nezaměstnanost. Jejím důsledkem je vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných, kteří jsou bez zaměstnání déle než 1 rok. Nalezení pracovního uplatnění pro tuto skupinu osob je značně složité z důvodů rostoucí konkurence na trhu práce, neochotou těchto lidí znovu se zařadit do pracovního procesu a v neposlední řadě úbytek jejich znalostí a zkušeností. Tomuto úbytku lze zabránit rekvalifikačními kurzy, které nabízí úřady práce.

2.7 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura obcí mikroregionu Lipensko je na relativně dobré úrovni. V případě plynofikací lze konstatovat, že všechny obce (až na výjimky – Týn nad Bečvou) již tuto mají vybudovanou. Problematika zásobování vodou je rovněž ve většině případech vyřešena, vodovod chybí u obcí Kladníky a Lhota, nutná je rekonstrukce v Týně nad Bečvou.

Nejproblémovější situace je u vybavení obcí kanalizacemi a čističkami odpadních vod. Ve většině obcí se jedná pouze o povrchní kanalizaci a tuto problematiku budou muset řešit obce.

V případě nakládání s odpady jsou dominantní firmou v mikroregionu Technické služby Lipník nad Bečvou, obce až na výjimky využívají skládku firmy AVE v Lipníku. Trochu zvláštností jsou obce Osek nad Bečvou a Veselíčko, které samy provozují vlastní skládku TKO i sběrový vůz. Do problematiky technická infrastruktura bývá zařazena i možnost telefonování. V dnešní době již není problém zapojení pevných telefonních linek a současně všechny obce mikroregionu Lipensko, alespoň podle tvrzení jednotlivých operátorů mobilních sítí jsou pokryty dostatečným signálem.

2.8 Doprava

Mikroregion a také jeho centrum Lipník nad Bečvou, jsou důležitým bodem na dopravní síti celého území.

Základní dopravní systém mikroregionu Lipensko a okolí tvoří silniční a železniční síť a dále cyklistická doprava a letecká doprava.

Silniční doprava

V centrální oblasti města Lipník n. B. se stýkají dvě silnice vybrané silniční sítě a to silnice od Hradce Králové do Olomouce ve směru na Valašské Meziříčí a silnice vedená přes jádrové území města po jednosměrném okruhu, v těsné blízkosti centra.

Toto řešení bylo zcela nevyhovující a proto byl vybudován obchvat vedoucí za městem a vznikl tak hlavní tah z Brna na Ostravu. Dále jsou v mikroregionu různé silnice 2. třídy, 3. třídy.

A. Mezinárodní tahy s největší intenzitou dopravy:

E 442 Karlovy Vary - Chomutov - Děčín - Liberec - Hradec Králové - Svitavy - Olomouc - Lipník nad Bečvou - Hranice - Valašské Meziříčí - Horní Bečva - státní hranice Slovenské republiky

E462 Brno - Prostějov - Olomouc - Lipník nad Bečvou - Hranice - Běloutín - Frýdek-Místek - Český Těšín - státní hranice Polské republiky.

B. Hlavní tahy – silnice I. třídy:

I/35 Liberec - Hradec Králové - Svitavy - Olomouc - Lipník nad Bečvou - Hranice – Valašské Meziříčí - Horní Bečva - státní hranice SR. Trasa této silnice se v úseku Lipník nad Bečvou - Hranice kryje se silnicí I/47.

I/47 Vyškov - Kroměříž - Hulín - Přerov - Lipník nad Bečvou - Hranice – Běloutín - Odry - Ostrava.

I/48 Běloutín - Polom - Nový Jičín - Frýdek-Místek - Český Těšín – státní hranice Polské republiky.

Železniční doprava

Železnice mikroregionu má významný podíl v osobní dopravě - přeprava osob do škol, zaměstnání. Nákladní doprava rovněž zajišťuje značnou část železniční nákladní přepravy v regionálním celostátním i evropském měřítku. Z hlediska železniční dopravy jsou zastávky pouze v těchto obcích mikroregionu: Lipník nad Bečvou a Osek nad Bečvou. Tyto dvě železniční stanice leží na trojkolejně, elektrifikované trati ČD Bohumín – Přerov, která patří do hlavního tahu koridoru sítě ČD.

Letecká doprava

Letecká pravidelná civilní doprava není v současné době v mikroregionu provozována, stávající letiště Hranice - Drahotuše je převážně využíváno pro sportovní účely (AEROKLUB). Další letiště se nachází v Bochoři nedaleko Přerova, je to zatím jen vojenské letiště, ale v blízké době se uvažuje o částečném využití pro civilní účely.

Za největší příležitost přeměny letiště by byla možnost pohodlného cestování a dostupnost mikroregionu, v těsném závěsu je pak zvýšení zaměstnanosti. Další příležitostí by pak bylo zvýšení atraktivity území a zvýšení počtu zahraničních kontaktů.

Cyklistická doprava

Cílem současného dopravního plánování musí být systematická podpora dopravy přátelské k životnímu prostředí. Mezi takové druhy dopravy jednoznačně patří i cyklistika. Nám všem jsou nepochybně zřejmá její pozitiva – bezhlučnost a nulové emise, finanční nenáročnost. Půlhodinka jízdy denně každý den v týdnu je vynikající prevencí proti civilizačním chorobám, cyklisté rovněž nemají problém s hledáním parkovacích míst, s dopravními kolapsy a zácpami, kolo vychovává k humanitě a družnosti. Významný je i přínos pro rozvoj cestovního ruchu.

Mikroregion Lipensko nabízí jak cykloturistiku nenáročnou především v údolí Bečvy, tak terény a vyjížděky vhodné i pro náročnější cykloturisty či bikery.

Trasa č. 1 – ÚDOLÍM MORAVSKÉ BRÁNY

Lipník n. B. – Venedik – Jezernice – Milenov – Drahotuše – rondel – Rybáře lávka – Gabrielka – Maleník – Hubert – okraj lesa nad Záhořím – Lhota – Pavlovice - Sušice – Oldřichov – Jadran – Lipník n. B.

Trasa č.2 – JANTAROVÁ STEZKA

Olomouc - Přerov, Prosenice, Radslavice, Sušice, Oldřichov přes most, kolem Bečvy a Oseckého jezu, Lipník nad Bečvou (ulice Na Bečvě), Helfštýn, Maleník, Zbrašov, Ústí, Skalička, Zámrsky, Němetice, Hustopeče n. B., Poruba, Starojická Lhota - Nový Jičín

Trasa č. 3 – BEČVA

Kojetín – Lobodice, Troubky, Přerov – podél řeky Bečvy až do Oldřichova, trasa přes Lipník totožná s Jantarovou stezkou, v Týně n. B. opět podél řeky Bečvy do Hranic, Teplic nad Bečvou, Ústí, Skalička, Kamenec a podél řeky Bečvy k Valašskému Meziříčí – zatím neznačená, v mapách označena jako „ve výstavbě“.

Trasa č. 4 - K PRAMENI ODRY

Lipník n. B. – Bohuslávky – Loučka – Podhoří – Peklo – betonka – Kozlov – Pramen Odry – Kozlov – Ranošov – Slavkov – Zavadilka Staměřice – Po červené lesem na Veselíčko – Osek n. B. – Jadran- Lipník n. B.

Trasa č. 5 – HELFŠTÝNSKÁ

Lipník n. B. – Týn (Pod lípou) – Týn točna – Dříně – Rybáře (lávka) – Hranice restaurace Na Střelnici – Hranice sokolovna – Lázně Teplice n. B. – Zbrašov - U Antoníčka – Maleník – U Huberta – okolo Krásnice – Helfštýn – Týn – Lipník n. B.

Trasa č. 6 – ZÁHORSKÁ

Lipník n. B. – Hlinsko – Kladníky – Bezuchov – Nahošovice – Hradčany – Podolí – Tučín – Radslavice – Grymov – Jadran – Lipník n. B.

Trasa č. 7 – LYŽAŘSKÁ

Lipník n. B. – Venedik – Jezernice – Podhoří – hájenka – SKI centrum Uhřínov – Radíkov – Kunzov – Hrabůvka – Milenov – Drahotuše – Rybáře (lávka) – Gabrielka – Týn – Lipník n. B.

2.9 Životní prostředí

Zajímavá a rozmanitá příroda, dobrý a stále se zlepšující stav životního prostředí – to jsou jedny ze základních faktorů, které významně ovlivňují rozvoj mikroregionu, zejména pak turistiky. V mikroregionu je zastoupeno chráněné území, a to pouze jediné v Lipníku nad Bečvou – Přírodní rezervace Škrabalka.

Předmětem zájmu občanů mikroregionu je nejen chránit tuto rezervaci, ale i území, na kterém se vyskytují chráněné druhy rostlin, živočichů a nerostů.

2.9.1 Ochrana ovzduší

Tato problematika je základním problémem životního prostředí v mikroregionu. Na znečištění ovzduší se podílí jednak průmyslová výroba, silniční doprava vedená centrem mikroregionu a roztříštěnost kotelen zajišťujících zásobování teplem v obytných částech obcí mikroregionu a jednotlivých podniků a organizací.

Pro zlepšení čistoty ovzduší ve městě byla provedena rekonstrukce kotelen a celkově tak dochází ke snižování emisí zejména díky plynofikaci obcí a využívání nových technologií.

2.9.2 Voda

Celkově špatný stav životního prostředí a především destrukce krajiny se projevují výrazným poklesem vydatnosti vodních zdrojů, narušením podpovrchového odtoku, zvýšenou rozkolísaností průtoků ve vodních tocích i zhoršením jakosti podpovrchových a podzemních vod, se všemi důsledky na ekosystémy.

Voda je základní a nenahraditelnou surovinou, součástí potravy a významnou složkou přírodního a životního prostředí. Její zajištění patří mezi nejdůležitější úkoly technického vybavení mikroregionu.

Vodovod ve správě VaK Přerov je zaveden v obcích Bohuslávky, Lipník nad Bečvou, Jezernice, Veselíčko. V některých obcích mikroregionu jsou vodovody ve správě městských úřadů. V obcích Kladníky, Lhota se vodovody nenachází vůbec.

Některé vodovody jsou v dobrém stavu, ale naopak v některých obcích je nutná rekonstrukce a modernizace vodovodů.

2.10 Zemědělství

Zemědělská výroba, která se orientuje jak na živočišnou, tak na rostlinnou produkci má v tomto regionu důležité postavení a bohaté tradice.

Mikroregion je sídlem významných zemědělských podniků a firem prvovýroby a zemědělských služeb. Nejvýznamnějším a svým rozsahem největším je podnik Vojenské lesy a statky Lipník nad Bečvou, který řídí několik pracovišť v Olomouckém kraji.

Vojenské lesy a statky zabezpečují lesní a zemědělskou výrobu, produkci rostlinné a živočišné výroby. Velkou měrou se zabývají pěstováním chmele a myslivostí.

Tradice myslivosti mají u tohoto podniku hluboké kořeny a tradičně dobré výsledky jsou v posledních letech dosahovány bez výrazných stop na stavu lesa a zvýšení škod způsobených zvěří.

V mikroregionu se také nachází Agrochov Jezernice a s., zemědělské družstvo Osek nad Bečvou a několik malých soukromých zemědělců. Agrochov je typický po svou živočišnou a rostlinnou výrobu. Živočišná výroba této oblasti je zaměřena na produkci mléka, hovězího a vepřového masa.

Rostlinná výroba odpovídá možnostem, které jsou dány kvalitou zemědělské půdy a klimatickými podmínkami. Zemědělská družstva produkují osivo, pěstují speciální plodiny, zeleninu, ovocné stromky.

2.11 Cestovní ruch

Cestovní ruch patří v současné době mezi přední ekonomické aktivity většiny hospodářsky vyspělých zemí světa. Také Česká republika má pro rozvoj cestovního ruchu velmi dobré předpoklady přírodní, kulturně-historické či materiální, které ji předurčují zařadit se mezi významné destinace cestovního ruchu s mezinárodním významem. Významnou roli sehrává cestovní ruch při vytváření nových pracovních příležitostí obzvláště v oblastech, které nemají podmínky pro efektivní činnost jiných podniků či organizací.

Cestovní ruch přispívá významně i rozvoji infrastruktury, která slouží ve většině případů nejen dalšímu rozvoji turismu v mikroregionu, ale i místnímu obyvatelstvu (obchody, parky, sportoviště, kulturní zařízení atd.). Regionální politika musí sledovat rozvoj cestovního ruchu, nicméně musí tento rozvoj směřovat tak, aby se nestal obtíží, ale naopak

přínosem pro obyvatele regionu. Domácí obyvatelstvo – nejen lidé pracující ve službách cestovního ruchu – se musí chovat k hostům regionu jako příkladný hostitel s patřičnou dávkou pohostinnosti, vlídnosti, porozumění a musí si být vědomi toho, že rozvoj turismu je přínosem po regionální i pro národní hospodářství.

Mikroregion Lipensko je charakteristický svými přírodními poměry, řadou dochovaných historických a kulturních památek, svěbytným folklórem a udržovanými lidovými tradicemi. Tyto faktory přispívají ke stále vzrůstající návštěvnosti a rozvoji turistiky v této oblasti.

Hlavními turistickými cíli mikroregionu jsou jak přírodní atraktivity, tak i město Lipník n. B. a obce se svými historickými a kulturními památkami a dále lokality pro aktivní sport a odpočinek.

Oblast Moravské brány je turisticky velmi atraktivní, bohužel zatím ne zcela využívá svého přirozeného potenciálu. V sousedství Lipníka nad Bečvou se nalézá také Přírodní rezervace Škrabalka, pozůstatek lužního lesa, roste zde na 50 druhů chráněných rostlin, v rezervaci je umístěna naučná stezka.

Kromě proslulého hradu Helfštýna je region Moravské brány velmi vhodný pro cykloturistiku i pro náročnější bikery. Cyklostezka Bečva od Oldřichova přes Osek, Lipník až po Týn nad Bečvou přitahuje nejen cyklisty, ale také bruslaře na in-line bruslích - cyklostezka byla postavena za přispění programu Evropské unie Phare. Cyklostezka vede kolem přírodního jezera zvaného Jadran, které je vždy v létě dějištěm několika sportovních akcí.

Kromě městské památkové rezervace v Lipníku nad Bečvou, kde se nachází téměř stovka nemovitých kulturních památek, najdou turisté mnoho zajímavostí i v jednotlivých obcích. Z významnějších památek mezi něž patří hrad Helfštýn u Týna nad Bečvou, který patří k nejrozsáhlejším hradům ve střední Evropě. V posledních letech je proslulý mezinárodními setkáními uměleckých kovářů Hefaiston, která se konají vždy na konci srpna. Kromě toho však hostí mnoho dalších kulturních i sportovních akcí – maraton horských kol Author Šela Marathon, setkání automobilových veteránů Helfštýnský okruh, na začátku června se zde koná akce pro malé i velké Pohádkový hrad, výtěžek červencového Hradního bálu je vždy použit na postupné opravy hradu.

Dále je to zámek s parkem a vojenský hřbitov s pomníkem vojákům z napoleonských válek ve Veselíčku, kostel Povýšení sv. Kříže v Oseku nad Bečvou, železniční viadukty u Jezernice či větrný mlýn v Kladnících.

Dokladem pradávného osídlení území dnešního mikroregionu jsou významné archeologické vykopávky v Hlinsku a nejnověji na trase připravované dálnice D 47 u Podhoří a Jezernice. Všechny obce mají na svém území i řadu památek místního významu (kapličky, kříže, sochy či zvoničky).

V místní části Lipníka nad Bečvou - v Podhoří - se nad obcí nalézají zbytky hradu Drahotuš, který byl v ranném středověku svědkem vzniku města i celého panství.

Týn nad Bečvou si připomíná letní pobyty hudebního skladatele Bedřicha Smetany, jehož dcera Gabriela je pochována na hřbitově v Týně a její jméno nese i lesní cesta kolem Helfštýna k Hranicím (Gabrielka).

Ojedinelou přírodní zvláštností jsou aragonitové jeskyně v Teplicích nad Bečvou, ukryté v kopci nad lázněmi. Jejich chodby a rozsáhlé dómy vyhlodané v měkkém devonském vápenci byly vyzdobeny tzv. teplicovým krasověním, to je činností teplé minerální vody a plynů, zejména kyslíčnicku uhličitého, vystupujících puklinami z nitra zemské kůry.

Jezernice je proslulá svými dvěma historickými železničními viadukty. Tyto sloužily jako mosty k překlenutí údolí pro Severní dráhu Ferdinandovu z Vídně do Krakova při zprovoznění tratě z Lipníka do Bohumína. Na jaře roku 2000 byla v rámci rekonstrukce železničního koridoru Břeclav – Bohumín provedena rozsáhlá rekonstrukce obou částí historického jezernického viaduktu.

Vedle existence kulturního a přírodního potenciálu je nutné mít vybudovanou síť služeb, která návštěvníkům umožní příjemnější i delší pobyt. Jedná se zejména o stravovací a ubytovací zařízení. Situace v této oblasti je v mikroregionu Lipensko relativně slabší, ale odpovídající současnému stavu poptávky. Mimoto takřka všechny obce nabízejí příležitosti pro sportovní vyžití i připravují další záměry – hřiště, tenisové kurty apod.

2.12 SWOT analýza

SWOT analýza vychází z analytické části a je základem pro část projektovou, tj. pro zaměření projektu rozvoje mikroregionu. Vymezuje silné stránky, které zahrnují výhody a

přednosti mikroregionu, slabé stránky - faktory, které ohrožují rozvoj mikroregionu, a dále příležitosti k rozvoji mikroregionu a jeho ohrožení.

2.12.1 Silné stránky

- výhodná poloha vůči hlavním dopravním tahům,
- relativně dobré životní prostředí, ekologicky nezatížené území,
- příznivé klimatické a půdní podmínky,
- dobrá produktivita v zemědělství,
- vysoký stupeň plynofikace,
- dlouhodobá tradice podniků v oborech strojírenství a stavebnictví,
- kvalitní síť středoškolských zařízení, možnost vysokoškolského vzdělání bakalářského typu,
- levná pracovní síla,
- existence specifických turistických produktů, kvalitní nabídka,
- množství dochovaných historických a kulturních památek,
- dobré možnosti venkovské turistiky, udržované lidové tradice a zvyky,
- předpoklady pro rozvoj městské a kulturní turistiky, řada pravidelných kulturních a sportovních akcí, (v každé obci hřiště a oddíl kopané),
- množství kulturních a společenských akcí typických pro tento mikroregion (vánoční jarmark, Svatojakubské hody).,
- každoročně pořádané kulturní a společenské akce celostátního významu (Hefaiston, Autor Šela Marathón).

2.12.2 Slabé stránky

- stagnace bytové výstavby,
- vysoké procento obyvatel dojíždějících za prací kvůli nedostatku pracovních příležitostí v místě bydliště,

- nedostatečná nabídka pracovních míst pro specifické skupiny obyvatel,
- špatná jazyková vybavenost obyvatel,
- dlouhodobě nadprůměrná míra nezaměstnanosti,
- nízká úroveň modernizace výroby, výzkum a vývoj průmyslových podniků,
- špatný stav některých silnic II. a III. třídy,
- zanedbaný technický stav železniční sítě,
- neexistující hromadná doprava,
- chybí finance na rekultivaci uzavřených skládek,
- nedostatečná vybavenost turistickou infrastrukturou, chybí kvalitní zázemí pro turisty, zejména ubytovací kapacity,
- špatná propagace mikroregionu,
- zatím málo turistických programů s kvalitním zajištěním služeb,
- nepříznivé podmínky pro cestovní ruch v zimní části sezóny,
- špatný stav některých památek a historických objektů,
- nedostatek finančních prostředků na provoz a údržbu kulturních a sportovních zařízení,
- nedostatek kapitálu pro investování do cestovního ruchu,
- nedostatečná podpora cestovního ruchu zejména ve venkovských oblastech.

2.12.3 Příležitosti

- rozvoj potenciálu krajiny pomocí její rekonstrukce,
- rozšíření a zkvalitnění dopravní infrastruktury, opravy silnic 2. a 3. tříd,
- posílení průchodnosti hlavních silničních tras napojením na rychlostní komunikace,
- bytová výstavba,
- tvorba průmyslové zóny a nalákání investorů,
- podpora rozvoje malého a středního podnikání,

- vytváření pracovních míst v turistickém ruchu,
- zvýšení informovanosti občanů, zkvalitnění komunikací všeho druhu,
- specifická a mnohostranná turistická nabídka umožňující potenciální rozvoj cestovního ruchu,
- vytvoření a propagace turistického produktu oblasti,
- podpora kulturních a sportovních akcí místního i nadregionálního významu,
- rozvoj spolupráce mezi venkovskými obcemi a realizace společných projektů,
- rekonstrukce a údržba některých kulturních objektů,
- plánování společných akcí s ostatními mikroregiony,
- modernizace zaměření středních škol,
- zvýšení nabídky vysokoškolského vzdělání,
- vybudování rekreační oblasti na umělém jezeře na Jadranu u Oseka nad Bečvou,
- zvážení realizace projektu velkého sportovního a kulturního areálu v Lipníku nad Bečvou,
- rekonstrukce a modernizace koupaliště v Lipníku nad Bečvou,
- využití kapacity sportovních zařízení pro zvýšení nabídky volnočasových aktivit,
- další rozšíření sítě cyklotras a naučných stezek.

2.12.4 Hrozby

- demograficky podmíněný úbytek dětí ohrožuje existenci místních škol,
- dlouhodobá nezaměstnanost,
- migrace vzdělaných obyvatel z důvodu nedostatku adekvátních pracovních příležitostí a nízkých výdělků,
- odliv investorů za výhodnějšími podmínkami v jiných lokalitách,
- nedostatek finančních prostředků pro volnočasové aktivity – zvyšuje možnost nárůstu nežádoucích jevů (kriminalita, zhoršování zdravotního stavu obyvatelstva...),

- nedostatek připravených individuálních projektů pro rozvoj mikroregionu,
- preferování zájmu jednotlivých obcí na úkor svazku (Mikroregionu Lipensko),
- nedoceněný význam cestovního ruchu místními obyvateli a jejich záporný vztah k turistice a souvisejícím službám (riziko je umocněno obavami ze ztráty klidného venkovského života, obavami z přílivu problémových lidí, apod.),
- infrastrukturní zaostávání vůči jiným mikroregionům,
- malá spolupráce s okolními mikroregiony v oblasti cestovního ruchu,
- nedostatečná prezentace mikroregionu na Internetu,
- nedostatečná podpora cestovního ruchu zejména ve venkovských oblastech,
- přetrvávající pasivita institucí i obyvatel,
- zhoršení stavu historických památek,
- nárůst individuální automobilové dopravy v důsledku snížení kvality dopravní obsluhy,
- zpoždění budování a modernizace významných dopravních tahů.

2.13 Shrnutí analytické části

V analytické části diplomové práce jsem se zaměřila na současný stav mikroregionu Lipensko. Snažila jsem se zmapovat základní charakteristiky této oblasti, které umožňují následné celkové zhodnocení a zpracování projektu dalšího rozvoje mikroregionu.

Sestavením SWOT analýzy jsem charakterizovala silné a slabé stránky mikroregionu, dále pak příležitosti a ohrožení. Analýza vypovídá o existenci mnoha problémů, se kterými se mikroregion Lipensko potýká. Na tyto problémy je potřeba se zaměřit, aby nedocházelo k jejich dalšímu prohlubování a ke zvyšování regionálních rozdílů v ČR.

Mikroregion Lipensko by měl využívat hlavně možností a příležitostí, které se mu nabízí ke zlepšení současné situace. Zabraňovat by měl vznikajícím problémům a ohrožením. Využití příležitostí a řešení problémů je obsahem projektu rozvoje mikroregionu Lipensko.

3 PROJEKT ROZVOJE MIKROREGIONU LIPENSKO A JEHO OKOLÍ

Se změnami v lidských potřebách, technologii a technickém rozvoji, v počtu a síle konkurence, prochází mikroregion Lipensko neustálými změnami. Aby v dnešní konkurenci obstál, musí na změny pružně reagovat.

Pro zajištění rozvoje mikroregionu je nutné vytvářet lepší podmínky pro život především samotným obyvatelům obcí tak, aby byli ve svém bydlišti spokojeni, měli vyhovující životní podmínky a neodcházeli do jiných regionů. Je třeba posílit společenský a kulturní život v obcích, snažit se o koordinaci jednotlivých aktivit a zpřístupnit je rovněž návštěvníkům.

Jednotlivé projektové návrhy nebudou zaměřeny na všechny oblasti, které byly podrobeny analýze, ale jen na ty, které podle mého názoru mohou nejvíce přispět k rozvoji mikroregionu Lipensko.

3.1 Ekonomický rozvoj

Mikroregion Lipensko má převážně průmyslový charakter, který je představován strojírenstvím a spotřebním průmyslem. Je zde zastoupeno také zemědělství.

Jeho dosavadní průmyslový charakter je založen na existenci dříve významných strojírenských podniků. V uplynulých letech došlo ke značné redukci těchto podniků a k podstatnému rušení vlastních provozů.

Současná situace podniků mikroregionu, míra nezaměstnanosti a skladba pracovních sil mohou být v budoucnu zdrojem rizik. K předcházení těchto rizik by bylo výhodné přilákání investora, firmy pracující s nejmodernějšími technologiemi. Klíčovou roli při rozhodování o investování hraje kvalifikovanost a dostupnost potenciálních zaměstnanců.

Pro obce mikroregionu je pro případný další rozvoj podnikatelských aktivit důležité mít připraveno pro investory atraktivní území, dobré komunikační napojení, dostatečné pokrytí inženýrskými sítěmi, nízké náklady na pozemky, vhodné, dostupné a zainvestované objekty – haly, budovy, místnosti a v neposlední řadě také zájem daného města či obce o danou investici.

Dalším krokem rozvoje mikroregionu je podporovat veškeré formy mezinárodní spolupráce, aby tak došlo k celkovému ekonomickému rozvoji, zvýšení zaměstnanosti a zkvalitnění životní úrovně obecně. Jedná se o nalézání a využívání způsobů, jak do mikroregionu přinést informace, know how, technologie a investice. To nelze bez maximálního zapojení a podpory vlastní ekonomické rozvojové infrastruktury, ale také podpory územní přípravy.

Projekt spolupráce by se měl zakládat hlavně na:

- kvalitní komunikaci,
- výměně zkušeností,
- poučení z předchozích chyb a nezdarů.

Významným motorem hospodářské prosperity se může stát rozvoj malého a středního podnikání. Malé a střední podniky (MSP) představují stabilní prvky ekonomiky zejména proto, že dokáží pružně reagovat na poptávku na trhu a přizpůsobovat se jí, mají vysoký potenciál absorbovat nezaměstnanost, která vzniká zejména v důsledku strukturálních změn. V této souvislosti je nutné podporovat rozvoj a vznik MSP, jednak finančními prostředky a také prostřednictvím poskytování služeb, které si tyto podniky nejsou schopné samy zajistit.

3.1.1 Vytvoření výzkumných pracovišť

Jednou ze slabých stránek mikroregionu je nízká úroveň modernizace výroby, výzkum a vývoj průmyslových podniků. Hlavním důvodem je značný útlum a redukce velkých podniků, především jejich výzkumných a vývojových kapacit.

Podpora vědy a výzkumu a následné zavádění nových inovačních řešení do produkce vede ke zvyšování konkurenceschopnosti mikroregionu, což má za následek vyšší výkon místní ekonomiky a také vyšší životní úroveň obyvatel.

Smyslem tohoto specifického cíle je vytváření vědeckých a výzkumných pracovišť v regionu, posílení a podpora vědeckých a výzkumných institucí, které v regionu sídlí a jejich propojení s podniky a firmami, které by dokázaly uplatnit nové poznatky získané vědeckým výzkumem v praxi.

Podporu je nutné směřovat nejen do vědeckých a výzkumných institucí, ale také do institucí vyššího vzdělávání vůbec, např. univerzit a vyšších škol, knihoven, specializovaných technických pracovišť, ale také do oblasti uplatňování nových inovačních řešení v praxi.

3.2 Lidské zdroje

Podpora rozvoje lidských zdrojů bude přímo ovlivňovat snižování ekonomické a sociální nestability v zaostávajících venkovských oblastech a rozvoj celého mikroregionu musí jít ruku v ruce s rozvojem obyvatelstva.

Problémový okruh proto zahrnuje také rozvoj společenské a zdravotní infrastruktury, modernizaci vzdělávací soustavy a její harmonizaci s vývojem trhu práce, kvalitu životních podmínek a rozvoj kultury. Významným hlediskem je vždy zrovnoprávnění příležitostí, zejména těch, které přímo souvisí s ekonomickou pozicí obyvatel. Mikroregion Lipensko je převážně venkovským prostorem, což ovlivňuje potřebu sociálních služeb. Již dnes je podíl poproduktivních obyvatel vyšší nepřímě úměrně s velikostí obce a vyvolává potřebu pokrytí území terénními službami, komunikačními možnostmi apod.

3.2.1 Rozvoj vzdělávání

Nezbytnou podmínkou pro rozvoj ekonomiky je kvalitní vzdělávání, které současně podmiňuje celkovou prosperitu společnosti. Kvalitní a stabilní ekonomika a prosperující společnost mají pak zpětně pozitivní vliv na sektor vzdělávání a na získávání dovedností a znalostí obecně. Rozvoj vzdělávání je podmíněn růstem kvality učitelů a lektorů, vybaveností škol a dalších vzdělávacích institucí, informační infrastrukturou, včetně knihoven (vybavených novými technologiemi) a podporou vzdělávacích programů, reagujících na požadavky zaměstnatelnosti a celoživotního vzdělávání.

Struktura středoškolských zařízení v mikroregionu je dostatečná a vyhovující. Určitou nedostatečnost můžeme spatřovat v návaznosti některých středních škol na nabídku pracovních příležitostí. Proto by bylo dobré tuto situaci sledovat a doporučit vedení škol, aby optimalizovalo své studijní obory podle potřeb trhu práce.

Z analýzy vyplynulo, že vzdělanostní úroveň mikroregionu je nižší než v České republice, zejména pokud se jedná o obyvatele s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním. Podíl vysokoškoláků tvoří v ČR 9 % obyvatel, v mikroregionu je to 7,4 %.

V okolí mikroregionu mají absolventi středních škol možnost pokračovat ve studiu na vysoké škole. V Přerově se nachází Vysoká škola logistiky, která nabízí studium oborů bakalářského typu.

Důležitým krokem ke zvýšení úrovně vzdělanosti je rozšíření této nabídky, což dává předpoklad ke snížení odchodu absolventů středních škol za dalším vzděláváním mimo mikroregion, kde také většinou po skončení vysoké školy nacházejí pracovní uplatnění.

Podle mého názoru není reálné vzhledem k velikosti mikroregionu zřídit Vysokou školu v Lipníku nad Bečvou. Pravděpodobnější a přístupnější se mi jeví spolupráce s již existujícími vysokými školami při zřízení jejich detašovaných pracovišť.

Pokud jde o zaměření případných studijních oborů mělo by být provázáno s existujícími podniky v mikroregionu – převážně strojírenské a zemědělské podniky. Pro budoucí rozvoj mikroregionu je důležité udržení vzdělaných lidí. Bylo by dobré, aby se tyto podniky zapojily do projektu, který by dával možnost uplatnění absolventů právě v těchto podnicích, kde by také mohli během studia absolvovat studentskou praxi.

3.3 Zlepšení kvality životního prostředí, rozvoj venkova, vytvoření kvalitních podmínek pro obyvatele a život v obci

Venkovské osídlení a celý venkovský prostor má nezastupitelný společenský, kulturní, ekologický a hospodářský význam. Proto je nezbytné, aby docházelo ke zdravému a komplexnímu vývoji venkova v rámci trvale udržitelného života a rozvoje společnosti.

Důležitým aspektem je především harmonický rozvoj zdravého životního prostředí a zlepšování kvality (zvyšování atraktivity) života na venkově, a to jak v oblasti sociálně-ekonomické, tak po stránce udržení hodnot venkovské krajiny, její produkční i mimoprodukční funkce (zejména estetické hodnoty a ekologické stability).

Zapomínat se nesmí ani na obnovu a rozvoj venkovského rázu života vesnic, ochranu a uchování kulturního a přírodního dědictví venkova.

Zlepšování životního prostředí je třeba chápat ne pouze ve významu zlepšování klasických indikátorů životního prostředí v úzkém slova smyslu (veřejná zeleň, čistota, kvalita vzduchu, vody, nízká hluchnost, atd.), ale ve zlepšování široce chápaného životního prostředí – tzn. podmínek bydlení, estetičnosti prostředí, mezilidských vztahů, základních lidských potřeb, atd.

Sociální aspekty rozvoje venkova se pokud možno budou řešit především zvýšením zaměstnanosti, zmírněním procesu ubývání obyvatelstva přirozenou měrou, zlepšením jeho věkové a vzdělanostní struktury. Prakticky to znamená vytvořit takové podmínky, aby mladá generace neodcházela z venkova do městských aglomerací z ekonomických i jiných důvodů, resp. aby se ekonomické a sociální výhody života ve městech dostaly do rovnováhy s ekologickými i sociálními výhodami života na venkově a celkový migrační úbytek mladé populace byl pozastaven.

Od realizace tohoto opatření se mj. očekává zlepšení životní úrovně a životního prostředí obyvatel venkova a zlepšení jejich vztahu ke své obci a svému okolí, zvýšení patriotismu a péče o vnitřní prostředí sídla. Smyslem je podnítit místní a regionální cítění občanů a podporovat občanskou sounáležitost v území.

3.3.1 Zlepšení kvality životního prostředí a zachování typického krajinného rázu

Životní prostředí je fenomén, který vyžaduje neustálý vývoj v posuzování a hodnocení změn, jevů a programových opatření. Přitom výsledky a dopady v přímé souvislosti s péčí o životní prostředí doprovázejí účinky vůči ostatním problémovým okruhům a tématům programu rozvoje.

I přesto, že jednou z předností mikroregionu Lipensko je obecně jeho kvalitní životní prostředí, došlo zde stejně jako i v jiných regionech ČR v důsledku negativního vlivu lidské činnosti k jeho narušení (narušení vodního režimu, snížení retenční schopnosti krajiny, poškození prvků zajišťujících ekologickou stabilitu, atd.).

Největší podíl na tom měla, vedle dopravy a osídlení jako takového, zemědělská činnost v krajině, což se negativně projevilo především na zvýšené půdní erozi.

Smyslem tohoto problémového okruhu je zachovat ekologicky cenné oblasti území, zamezit jejich degradaci, stabilizovat a přeměňovat ty oblasti, které představují ekologicky nestabilní (labilní) prostory, jenž jsou ohroženy zejména erozí, a obecně chránit životní prostředí mikroregionu v souladu s pravidly udržitelného rozvoje tak, aby do budoucna docházelo ke zhodnocování krajiny a životního prostředí vůbec.

Nedílnou součástí zlepšení stavu životního prostředí je výsadba zeleně. V současné době má na přirozeném vývoji stavu zeleně neblahý vliv nadměrné zaplevelování a drobné skládky odpadků. Pravidelné a intenzivní ošetřování zeleně je negativně ovlivněno

nedostatečnou možností obnovy a pořízení potřebné mechanizace a značnou roztržitostí zatravněných či vysázených ploch.

K zajištění úkolů na úseku zeleně je nutno orientovat pozornost zejména do těchto oblastí:

- ✓ uplatňovat správnou technologii udržování zeleně, k výsadbě používat takové druhy keřů a dřevin, které jsou odolné v konkrétních podmínkách znečištění,
- ✓ více se věnovat ozelenění sídlišť,
- ✓ sečení a čištění travnatých ploch,
- ✓ v rámci přidělených prostředků obnovovat a rozšiřovat potřebnou techniku pro údržbu zeleně.

Investice do ochrany a rozvoje životního prostředí jsou až na určité výjimky investicemi dlouhodobými až generačními, nicméně investicemi nutnými pro zachování kvalitního životního prostředí v mikroregionu a pro zajištění ekologické funkčnosti a podpory samoregulačních funkcí krajiny, která tak bude schopná se v budoucnu bez vnějších zásahů lépe vyrovnávat s vnějšími vlivy, kterým v současnosti snadněji podléhá.

3.3.2 Vybudování protipovodňových opatření obce

Vybudování protipovodňových opatření obcí mikroregionu přispěje především ke zpomalení odtoku vody a následným půdním sesuvům, což povede k ochraně majetku a života osob, ochraně životního prostředí a ke zvýšení ekologické stability krajiny. Z důvodu zvýšení vodní retenční kapacity krajiny, akumulace vody a snížení velikosti průtoků by měly být v rámci tohoto opatření mj. budovány prostory umělé retence (poldry), stavby k neškodnému odvedení mimořádných průtokových množství v korytech toků (hráze, odlehčovací ramena koryt), atd.

3.4 Rozvoj dopravní infrastruktury

Cílem dopravní infrastruktury je zajištění relativně rychlé, bezpečné a přitom ekologicky přijatelné dostupnosti mikroregionu a všech jeho částí.

Mikroregion Lipensko je díky silniční dopravě, jenž má nejvyšší podíl na rozvoji zdejší dopravní infrastruktury, relativně dobře dopravně dostupný. Nachází se na hlavních dopravních tazích.

Stejně jako i v jiných mikroregionech, dochází zde k přechodu poptávky k individuální osobní automobilové a silniční nákladní automobilové dopravě (tyto prostředky poskytují maximální míru svobody mobility při relativně nízkých nákladech), což má za následek zvýšení negativních účinků silniční dopravy, provozované na neadekvátní silniční síti, na životní prostředí a postupnou degradaci silniční sítě trpící nedostatkem prostředků na její údržbu.

Vzhledem ke zvyšující se poptávce po silniční dopravě je třeba v koordinaci s ostatními rozvojovými záměry a územně funkčními limity v území optimalizovat dopravní systém tak, aby splňoval požadavky rozšíření a udržitelného rozvoje. Proto je toto opatření zaměřeno na zlepšení parametrů dopravní infrastruktury, a to především na zlepšení kvality regionální silniční sítě, odstranění bodových závad a zlepšení údržby stávajících komunikací, což povede ke zvýšení plynulosti dopravy a bezpečnosti silničního provozu, ke snížení nehodovosti a zdravotních rizik. V zájmu zlepšení dopravní situace a životního prostředí je nutné výstavbu a modernizaci silnic orientovat mj. i na výstavbu potřebných obchvatů sídel a odstraňování dopravně závadných míst.

Stávající silniční doprava v regionu severní Moravy a Slezska ve směru jihozápad-severovýchod je vedena převážně na silnicích I/47, I/48 a I/35. Již dnes jsou tyto dopravní tahy přetížené, navíc jsou často vedeny způsobem nevyhovujícím zejména tranzitní dopravě (přes centra obcí, v úzkém šířkovém uspořádání apod).

Dálnice D 47 doplní chybějící dálniční připojení Ostravy na stávající dálniční síť České republiky. Kvalitním dálničním kapacitním připojením ostravsko-karvinské aglomerace bude vytvořen předpoklad pro vstup významných investorů do regionu, oživení ekonomického rozvoje a tím snížení míry nezaměstnanosti po dokončení dálnice (ale i během její výstavby).

Výstavba dálnice D 47 Lipník nad Bečvou – Ostrava ovlivní dopravu nejen v Lipníku nad Bečvou, ale i v celém mikroregionu. Automobily nebudou projíždět přes centrum mikroregionu, ale doprava bude odkloněna obchvatem okolo Lipníku nad Bečvou. Mělo by tak dojít ke snížení hluku ve městě a k zabránění ničení historického jádra města.

Stavba 4704 o délce cca 15,5 km je první ze staveb tahu D 47 a povede z Lipníku nad Bečvou do Bělolína. Navazuje na připravovanou dálnici D 1 ve směru na Brno a Prahu a na již provozovanou rychlostní silnici R 35 ve směru na Olomouc a Hradec Králové.

Dálnice D 47 přináší užitek hned na několika úrovních:

- jejím prostřednictvím bude lépe propojen sever a jih Evropy,
- oblast Ostravska se pevněji integruje mezi ostatní regiony České republiky,
- zlepší se dopravní konstelace uvnitř samotného regionu.

Pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu v mikroregionu by se měla zlepšit údržba silnic, zejména II. a III. třídy. Komunikace je potřeba opravit ve stávající trase s odstraňováním dopravních závad z hlediska nevyhovujících parametrů šířkového, směrového či výškového uspořádání, nevyhovující kapacity, negativních vlivů na životní prostředí, z hlediska potřeb urbanizace území a koordinace s ostatními rozvojovými záměry v území. Při jednotlivých záměrech je nutno zohlednit především technickou dostupnost řešení a efektivnost při nízkých intenzitách dopravy.

V zastavěném území by se měly úpravy silnic zaměřit mj. na úpravu směrových poměrů, příčného profilu s doplněním pěších tras (chodníků) a povrchu komunikací. Pozornost by měla být věnována především úsekům, jenž jsou zdrojem zvýšeného stupně ohrožení života a zdraví.

Jelikož se všechny obce mikroregionu potýkají s problematickým stavem místních komunikací, na dosažení tohoto opatření se tedy zaměří všechny obce.

Lipník nad Bečvou jako centrum mikroregionu Lipensko je jedním z nejvýznamnějších dopravních cílů v rámci regionální dopravy. Historické jádro města přitom slouží celé řadě významných funkcí – kromě dopravy je to např. funkce společenská, reprezentativní, obchodní, rekreační atd. Z toho vyplývá, že usměrňování dopravy v centru bude mít především charakter organizačních opatření s minimem stavebních zásahů.

Cílem organizace dopravy v městském centru je nacházet optimální rovnováhu mezi funkcí dopravní obsluhy a ostatními městotvornými funkcemi, které vytvářejí charakter a přitažlivost centra. Doprava se těmito hlavními funkcím musí přizpůsobovat. Jedná se tedy o průběžný proces, reagující na měnící se společenskou objednávku, s cílem dosáhnout vždy maximální celkové atraktivity městského centra jak pro obyvatele, tak pro návštěvníky.

Dva základní principy organizace dopravy v centru Lipníku nad Bečvou shledávám v postupném omezování automobilové dopravy směrem do centra na úkor pěších zón a

v nabídce dostatečného množství parkovacích stání v docházkové vzdálenosti na okraji historického jádra.

3.5 Rozvoj bytové výstavby

Vytvoření a vymezení dostatečného počtu vhodných ploch a zón pro novou individuální výstavbu je předpokladem pro další rozvoj bydlení v obcích mikroregionu.

Za optimální situaci z hlediska vlastnictví bytového fondu lze považovat stav, kdy si město ponechá ve vlastnictví byty v rozumné míře potřebné pro řešení své sociální politiky a byty, jimiž chce město ovlivňovat přítomnost potřebného potenciálu pracovních sil (nedostatkové a pro město potřebné profese). Ostatní bytový fond by měl přejít do soukromého nebo družstevního vlastnictví.

Je velmi důležité podporovat takové projekty, které jsou zárukou jak úsporných pořizovacích nákladů, tak nákladů na jejich provoz po celou dobu jeho životnosti. Obce musí zároveň respektovat charakter stávající venkovské zástavby, která umožňuje pouze realizaci nízkopodlažních bytových domů a dále nástavby a přístavby již existujících bytových jednotek.

Není předpokladem, že obce mikroregionu budou realizovat výstavbu a prodej rodinných domů. Je nutné, aby obce připravily občanům co nejvýhodnější podmínky pro realizaci rodinných domů, a to vymezením vhodných lokalit v územním plánu obce a následné vybudování inženýrských sítí v takovéto lokalitě.

Obcím mikroregionu se v současné době nabízí příležitost využít místních kasáren pro účely bydlení. Vzhledem k tomu, že město by muselo vynaložit obrovské prostředky na rekonstrukci spojenou s přestavbou kasáren na bytové jednotky, doporučuji řešit využití celého areálu formou soukromého či družstevního vlastnictví. Toto řešení se jeví jako reálné v případě, že ministerstvo obrany bude v souladu s nově platnou legislativou převádět zbytný majetek na obce.

3.6 Rozvoj cestovního ruchu

Bariérou dalšího rozvoje cestovního ruchu je především neuspokojivá (kvalitativně i kvantitativně) základní materiální vybavenost regionu turistickou infrastrukturou (zejména pro zimní sezónu) a jeho nedostatečná prezentace a propagace. Proto bude většina finančních prostředků v oblasti cestovního ruchu plynout do aktivit a projektů zaměřených na tato opatření, čímž dojde ke zvýšení turistické návštěvnosti regionu i samotného významu cestovního ruchu v místní ekonomice.

Snahou bude u návštěvníků vyvolat trvalý celoroční zájem o jednotlivé kulturní, historické i přírodní hodnoty regionu, aby se tak prodloužila délka jejich pobytu v území. Vzhledem k tomu, že je dlouhodobý rozvoj cestovního ruchu podmíněn zachováním zdravého životního prostředí a atraktivního území mikroregionu, je nutno při rozvíjení cestovního ruchu (v našem případě příměstského turistického ruchu) důsledně zohledňovat principy udržitelného rozvoje.

Mikroregion Lipensko leží v oblasti s velmi vysokým potenciálem cestovního ruchu, jak v subsystému přírodním, tak historicko – kulturním. Oblast Moravské brány, ve které se rozprostírá, je turisticky velmi atraktivní. Kromě proslulého hradu Helfštýn láká region Moravské brány svou vhodností pro cykloturistiku. Dále je zde celá řada pamětihodností i přírodních zajímavostí.

Pro zvýšení atraktivity mikroregionu je nezbytně nutné rozšířit vybavenost, infrastrukturu pro cestovní ruch, hlavně v oblasti služeb jako je ubytování, stravování, trávení volného času, rozšířit stávající (poměrně chudou) nabídku v oblasti sportovního, relaxačního a kulturního vyžití.

Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Lipensko by se měl proto zaměřit na projekty, které umožní rozšíření nabídky v těchto oblastech a nabídnou potenciálním turistům a návštěvníkům důvod, proč v našem mikroregionu strávit delší čas, ubytovat se zde, stravovat se zde, využívat kulturního, společenského a sportovní – relaxačního zázemí.

3.6.1 Zlepšení vzhledu a image obcí

Jednotlivé obce mikroregionu Lipensko by se měly zaměřit na vytváření své celkové pozitivní image, a to nejen vzhledem k návštěvníkům a turistům, ale také i ve vztahu

k vlastním obyvatelům. Ti tvoří jeho základní složku, jejich význam je pro dané území naprosto jednoznačný a tak se celá řada aktivit orientuje na zlepšování jejich životních podmínek, aby se v tomto regionu cítili co nejspokojeněji a nadále se u nich prohluboval pocit integrity (sounáležitosti) k tomuto prostoru.

Při obnově venkovského rázu vesnice je velmi důležitá participace obyvatel venkova, proto je do ní vhodné zapojit co nejširší veřejnost a také podporovat činnost místních zájmových spolků a sdružení. Veškeré aktivity směřující do zlepšování vzhledu a image mikroregionu Lipensko by měly být společně koordinovány. Je třeba, aby tento region a jeho celková image, jenž by měla být soustavně posilována a vylepšována, vstoupily do podvědomí nejen místních obyvatel, ale pokud možno co nejdále za jeho hranice.

3.6.2 Prezentace a propagace mikroregionu Lipensko - významná destinace cestovního ruchu

Vzhledem k nedávnému vzniku mikroregionu Lipensko a krátké době trvání jeho existence, se mikroregion (jako celek) zatím nedostal do širšího podvědomí. Jeho dosavadní propagace a celková prezentace byla nepatrná, a tak návštěvník (či turista), jenž zavítá do jakéhokoliv koutu tohoto území, nemá o jeho existenci sebemenší tušení.

Mikroregion Lipensko byl do současné doby prezentován pouze v knize z roku 2002 „Mikroregion Lipensko“. K jeho prezentaci byl také vydán v roce 2003 stolní kalendář v počtu 3000 kusů. Tento kalendář sloužil rovněž k prezentaci mikroregionu na veletrhu Regiontour 2004 v Brně.

Mnohem závažnější pro další rozvoj cestovního ruchu v území je zjištění, že v mikroregionu dosud na žádoucí úrovni neexistuje komplexní rozvinutý systém nejen prodeje turistické nabídky mikroregionu, ale ani ucelený systém jeho propagace. Najdeme zde pouze jediné informační centrum (IC) - v Lipníku nad Bečvou poskytující své služby a propagační materiály až turistovi, který o ně požádá. To je základní nedostatek, který je zdůvodňován chybějícími financemi. Málokterý návštěvník ví, kde má informační centrum sídlo, že vůbec existuje a jaké služby nabízí. Na špatné úrovni je rovněž propagace mikroregionu v terénu (poutače či tabule upozorňující na atraktivní místa regionu jsou ve velmi omezeném množství, špatném stavu a rozhodně nemají jednotné

pojetí) a také nedostatečné množství kvalitně zpracovaných aktuálních propagačních materiálů.

Mikroregion Lipensko by se do budoucna měl zaměřit na promyšlený, kvalitní a cílený marketing a zavedení komplexního informačního servisu (zejména podání komplexní nabídky konkurenčních výhod a předností regionu) s cílem prezentovat mikroregion jako významnou cílovou destinaci cestovního ruchu.

Je třeba se (pokud možno) orientovat na co nejvíce forem propagace a prezentace: zavést systém pro snadnou orientaci návštěvníků a turistů na území mikroregionu s důsledným značením všech jeho atraktivit (památek, přírodních a dalších zajímavostí), vytvořit soubor propagačních a informačních materiálů, účastnit se různých veletrhů, výstav či workshopů cestovního ruchu, zaměřit se na webmarketing, atd.

Snahou mikroregionu by mělo být zlepšení informovanosti a orientace návštěvníků regionu i místních obyvatel. Přímo na hlavních turistických trasách a vstupech do mikroregionu mohou být instalovány tabule s mapami mikroregionu i jednotlivých obcí s vyznačením nejdůležitějších bodů a jednotlivých turistických, naučných a cykloturistických tras, směrové značení k místním cílům a turistickým atraktivitám (kulturním památkám, stavbám lidové architektury, informačním centřům, restauracím, ubytovacím zařízením, koupalištím, ale i poště, první pomoci, apod.).

Je nutné „prodávat“ mikroregion pod jednou, v širokém podvědomí akceptovanou marketingovou značkou, pokud možno se stejným logem (motivem, který bude propojovat různé edice a typy propagačních materiálů), na kterém se dohodnou zástupci všech obcí. Mikroregion musí mít jednotný a neopakovatelný výraz pro veřejnost.

V rámci prezentace a propagace by měl mikroregion podniknout následující kroky:

1) Vytvoření Informačního centra mikroregionu Lipensko

Předpokladem rozvoje cestovního ruchu je dostatečná informovanost občanů i návštěvníků dané lokality o turistickém potenciálu měst, regionů a krajů. Pro získání informací je nutné vytvářet stále nové informační zdroje.

Cílem projektu vytvoření informačního centra mikroregionu je proto zajištění podmínek pro trvalý rozvoj mikroregionu Lipensko a zajištění podpory jednotlivým obcím.

V tomto informačním centru by měly být poskytovány nejen základní informace o daném mikroregionu, ale také o turistických střediscích a oblastech celé republiky. Poskytované informace by měly v tuzemském nebo zahraničním návštěvníkovi informačního centra vzbudit zájem o daný mikroregion.

Informační centrum mikroregionu Lipensko by mělo poskytovat následující informace a služby:

- ❖ informace místních obyvatel a návštěvníků v oblasti cestovního ruchu,
- ❖ ubytovací a stravovací možnosti,
- ❖ aktuální adresy a telefonní čísla úřadů a firem,
- ❖ kulturní, společenské a sportovní akce,
- ❖ vlakové a autobusové spojení,
- ❖ historii obcí,
- ❖ přírodní zajímavosti mikroregionu,
- ❖ prodej vstupenek na jednotlivé kulturní a sportovní představení,
- ❖ prodej turistických map a cyklomap,
- ❖ prodej turistických známek,
- ❖ Internet pro veřejnost,
- ❖ směnárenská činnost,

- ❖ informační centrum by se mělo stát vydavatelem „Příručky pro návštěvníky mikroregionu“. Ta by měla obsahovat přehled veškerých turistických, výletních cílů i příležitostí pro strávení volného času, otevírací dobu i výši vstupného a telefonické kontakty.

Předpokladem činnosti informačního centra mikroregionu je podpora stávajícího centra v Lipníku nad Bečvou. Využití stávajícího centra je výhodné i z finančního hlediska, není potřebné zakládat novou instituci a hledat nové prostory.

K zajištění informační činnosti postačí zvýšení počtu pracovníků centra na celkový počet dvou zaměstnanců.

Dále bych navrhovala provoz centra i o víkendech. V současné době poskytuje centrum informace v Po – Pá 8 – 12:30 a 13 – 17:00. V době víkendu, kdy do mikroregionu zavítá největší množství turistů není možný přístup k žádným informacím. Náhradou informačního centra o víkendech by se mohl stát informační portál, návštěvníci by tak získali potřebné informace o mikroregionu v kteroukoli denní i noční dobu.

2) Vytvoření webových stránek mikroregionu Lipensko

Internet je celosvětová počítačová síť, která je stále více využívána ke komunikaci a nabývá stále většího významu. Proto by měla být vytvořena taková prezentace, která návštěvníka zaujme, umožní mu zjistit si potřebné informace, s jejichž pomocí si bude moci naplánovat svůj pobyt v mikroregionu Lipensko.

Prostřednictvím Internetu (www stránek) se nabízí možnost zvýšení informovanosti o mikroregionu Lipensko i jeho jednotlivých obcích. Pomocí stránek lze přispět ke zlepšení dostupnosti informací týkajících se celkového rozvoje mikroregionu.

V současné době je možné získat informace o mikroregionu Lipensko pouze na stránkách Městského úřadu Lipník nad Bečvou – www.mesto-lipnik.cz. Návštěvník zde sice najde informace o městě a okolí, ale součástí těchto stránek je jen odkaz na mikroregion Lipensko, kde najdeme pouze seznam obcí a jejich popis.

Na základě výše uvedených informací je možné konstatovat, že neexistuje ucelená prezentace mikroregionu, která by napomáhala rozvoji cestovního ruchu. Návštěvník uvedených stránek sice najde řadu užitečných informací, ale jejich vyhledávání mu zabere spoustu času.

Domnívám se, že by pro tyto účely měly být zřízeny webové stránky, které zaujmou návštěvníka, umožní mu zjištění potřebných informací a pomocí elektronické podatelny také podání žádosti či jiných písemností.

Pro tyto účely bych navrhovala zavedení nové domény www.mikroregionlipensko.cz, která by poskytovala turistům informace o celkovém charakteru mikroregionu, jeho rozsahu, umístění, o tom, jak se do regionu dostat, jaké jsou v něm pamětihodnosti a přírodní zajímavosti. Najít bychom zde měli i kontakty na ubytování, možnosti stravování, koupání, informace o místních slavnostech a akcích a doporučené trasy na výlety.

Stránky by měly být strukturovány podle jednotlivých cílových skupin - obsahovat potřebné informace také pro místní obyvatele a podnikatele, ale i potenciální investory.

Navrhované internetové stránky by prezentovaly celý mikroregion Lipensko a měly by obsahovat následující informace:

- ❖ Úvod - stručné představení mikroregionu, aktuální zprávy,
- ❖ Mapa mikroregionu,
- ❖ Charakteristika mikroregionu – historie, pamětihodnosti a zajímavosti, osobnosti regionu, tradiční akce, současnost regionu,
- ❖ Přehled měst a obcí – jejich stručný popis,
- ❖ Instituce a služby – jejich přehled, charakteristika činnosti, adresy a kontakty (zdravotnictví, sociální služby, školy, pošty, banky, policie aj.),
- ❖ Kultura a sport – kulturní a sportovní zařízení, pořádané akce, zájmové kroužky a sdružení,
- ❖ Ubytování a stravování – informace o těchto zařízeních v členění dle jednotlivých obcí, typ zařízení, otevírací doba a cenová skupina,
- ❖ Informace pro turisty – tipy na výlety, přehled informačních center v mikroregionu, adresy a kontakty,
- ❖ Bydlení a zaměstnání – realitní kanceláře, volná místa,
- ❖ Elektronická podatelna,
- ❖ Vyhledávání – stránky by měly umožňovat vyhledávání požadovaného výrazu,
- ❖ Zajímavé odkazy,
- ❖ Kontakt - e – mailová adresa pro dotazy či připomínky návštěvníků stránek.

Aktuální zprávy prezentované na těchto www stránkách by měly být také zasílány jako sms zprávy automaticky a zdarma všem zaregistrovaným uživatelům.

Webové stránky by měly být vytvořeny nejen v českém jazyce, ale i v německém a anglickém jazyce, jelikož kromě domácích turistů jsou nejčastějšími návštěvníky turisté z okolních států a informace čerpají mimo jiné i z Internetu.

Rovněž důležitá je pravidelná aktualizace informací a kvalitní grafické zpracování webových stránek. Jejich snadná dostupnost je dána umístěním na internetové seznamy a vyhledávače.

3) Tvorba a distribuce propagačních materiálů.

Smyslem tvorby a distribuce je vytvořit soubor propagačních materiálů, jak k jednotlivým obcím a významným památkám a turistickým cílům v mikroregionu, tak k mikroregionu Lipensko jako celku. Propagační materiály o mikroregionu by měly být zpracovány v jednotném formátu (na způsob nabídkových listů). Tyto materiály (informační letáky, brožurky, mapky, CD – ROM, video atd.) bude potřeba vydávat v jazykových mutacích a distribuovat co největším počtem možných distribučním kanálů.

Vhodným propagačním materiálem se mi také jeví komplexní kalendář obcí mikroregionu Lipensko představující místní kulturní, sportovní a společenské akce, přírodní a kulturní památky i místní architekturu. Je na dalším zvážení o jaký druh kalendáře, případně i diáře se bude jednat. Celoroční kalendář obsahující pořádané akce, možný v alternativách nebo exkluzivní diář, jednodušší brožurka či nástěnný – 12 listů s fotografiemi mikroregionu.

Je důležité sestavit seznam míst kde je možné nabízet vyrobené propagační materiály, stanovit, které materiály se budou kde a kdy nabízet, stanovit způsob kontroly, objednávání a dodávání materiálů, stanovit odpovědnou osobu za tuto činnost. Materiály se musí dostat ve správnou dobu na správné místo, kde je mohou využít naši potenciální návštěvníci.

V materiálech by měly být základní informace a hlavní kontaktní adresy. Vhodnými místy pro prodej jsou např. informační centra, sportovní prodejny, knihkupectví či sídla mikroregionu. Cílovou skupinou budou zejména turisté, dále pak zájemci o podnikání v mikroregionu nebo mohou sloužit jako prezenční a upomínkové suvenýry starostů.

Celkovou propagaci mikroregionu na veletrzích, výstavách a workshopech cestovního ruchu je potřeba provádět nejen na území ČR, ale i za hranicemi naší republiky. Propagace by měla probíhat jak samostatně, tak i v rámci vyšších územních celků (Olomouckého kraje, atd.) či společně s dalšími mikroregiony Olomouckého kraje.

3.6.3 Návrh na zvýšení kvality a kapacity ubytovacích a stravovacích zařízení

Jelikož má Lipensko potenciál stát se určitým střediskem ubytování pro výlety do blízké Olomouce a dalších turisticky atraktivních míst, je toto opatření zaměřeno na výstavbu,

obnovu a rekonstrukci ubytovacích, ale i stravovacích a občerstvovacích zařízení. Dále je potřeba zaměřit se na změnu struktury ubytovacích zařízení v souladu s trendy a požadavky jednotlivých cílových skupin a rozvoj sítě hostinských zařízení se zaměřením na místní zvyky a kuchyni.

Bohužel stále v mikroregionu pociťujeme nedostatek ubytovací a relaxační kapacity jako zázemí pro rozvoj turistiky v mikroregionu, tak i pro akce mezinárodního významu, jako například každoroční tradiční setkání uměleckých kovářských mistrů z celého světa - Hefaiston a další.

Z tohoto důvodu by měl být vystavěn hotel nabízející veškeré služby, které uspokojí návštěvníky mikroregionu a ti pak v našem regionu stráví delší čas. Tento hotel by se mohl nacházet nedaleko hradu Helfštýn, jelikož tudy celoročně proudí davy návštěvníků a turistů.

Ubytovací a stravovací zařízení jsou převážně soustředěna v Lipníku nad Bečvou. Lze doporučit rozšíření sítě stravovacích a ubytovacích zařízení i do ostatních obcí mikroregionu, a v menších obcích vytvořit nabídku soukromého ubytování nebo ubytování v přírodě.

Realizace tohoto záměru by měla dopad také na snížení nezaměstnanosti, která se pohybuje vysoko nad celostátním průměrem. Zvýšením přílivu turistů a návštěvníků mikroregionu lákaných na kvalitní stravovací a ubytovací zařízení se zvýší obrat podnikatelů a tím i jejich zisky.

Za nutné lze pokládat zlepšení propagace ubytovacích a stravovacích zařízení. Bylo by vhodné vytvořit průvodce ubytovacích a stravovacích kapacit, kde by byly přehledně sepsány možnosti ubytování a stravování i s kontakty. Tento průvodce by měl být k dispozici turistům na mém navrženém Informačním centru mikroregionu a také prezentován na webových stránkách.

3.7 Rozvoj sportu a kultury

Záměrem tohoto projektu je vytvoření vhodných podmínek pro efektivní trávení volného času všech věkových struktur, převážně dětí a mládeže obce mikroregionu i širokého okolí a jejich činnost soustředit do vhodných prostor.

Cílem je vybudování chybějícího základu pro kulturní a společenské vyžití v mikroregionu Lipensko. Centrum by mělo zahrnovat vyžití kulturní (kino, klub, galerie) i společenské (společenský sál, konferenční centrum) a mělo by se stát centrem kulturního a společenského života mikroregionu Lipensko, okolních obcí i návštěvníků celého regionu na té nejmodernější úrovni.

Realizací tohoto záměru dosáhne region kvalitnější možnosti celoročního každodenního kulturního vyžití, zdokonalení nabídky služeb pro veřejnost.

Na území mikroregionu se nachází velké množství hřišť a ploch využívaných veřejností pro masový neorganizovaný sport. Prioritním problémem není jejich nedostatek nebo nerovnoměrné pokrytí území mikroregionu, ale jejich zanedbanost a zastaralé vybavení, neodpovídající současným požadavkům obyvatel mikroregionu na aktivní způsob trávení volného času.

Kvalitní vybavenost a především následná údržba sportovních hřišť je věc poměrně nákladná; v krátkodobém horizontu (vzhledem k jiným prioritám a omezenému rozpočtu) je nereálné všechna stávající sportoviště zrekonstruovat na požadovanou úroveň. Při postupné rekonstrukci bude proto nutné respektovat spádovost sportovišť z hlediska nejširšího využití a majetkové vztahy.

Sportoviště je potřeba rekonstruovat vždy jako celek nebo po funkčních etapách, jako například víceúčelové hřiště, dvě dětská hřiště a skatepark, vybudované na území města Lipníku nad Bečvou.

Oblast u Oseckého Jadranu tvoří přírodní zázemí města Oseku nad Bečvou a také Lipníku nad Bečvou s možností celoročního využití pro volnočasové a sportovní aktivity. V současné době je na jeho ploše vybudována vodní nádrž s možností koupání a rybolovu, dále se zde nachází pískoviště, ohniště, stánky s občerstvením a další objekty pro trávení volného času, z nichž mnohé dnes vyžadují částečnou nebo úplnou rekonstrukci. Významným způsobem se na rekreační funkci oblasti podílí rovněž síť stezek a pěšin.

Cílem rozvojového programu je podpořit rekreační funkci oblasti kolem Jadranu a umožnit jeho využití pro co nejširší spektrum obyvatel mikroregionu. Vybrané plochy by měly být upraveny pro účely sportovního vyžití, a to nejen pro neorganizovaný sport, ale také pro sportovní oddíly a různé zájmové kroužky. Projekt rekreačního využití této oblasti nesmí zapomínat ani na starší skupiny obyvatel, pro které by Jadran měl být zdrojem relaxace, a matky s malými dětmi, jež by se zde mohly cítit bezpečně a mimo dosah městského ruchu.

Projekt rekreačního využití oblasti u Jadranu bude sledovat následující cíle:

- rekonstrukce stávajících objektů,
- výstavba nových objektů (lavičky, průlezky pro děti, odpočívadla),
- úprava travnatého hřiště do podoby vyhovující požadavkům sportovních oddílů působících v městském regionu.

3.7.1 Návrh rekonstrukce a modernizace koupaliště v Lipníku nad Bečvou

Cílem tohoto návrhu je řešení rekonstrukce, modernizace, zatraktivnění koupaliště a zvýšení návštěvnosti celého areálu v Lipníku nad Bečvou. Stávající koupaliště je tvořeno 50 - ti metrovým plaveckým bazénem, výukovým bazénem a brouzdalištěm. Součástí koupaliště jsou také objekty s technickým zázemím strojovny technologie, zázemím pro zaměstnance a návštěvníky koupaliště (WC, letní šatny, prostor plavčíka) a restaurací. V areálu koupaliště najdeme také sluneční louku a dětské hřiště.

Přístup k bazénům je umožněn přes 6 brodítek u plaveckého bazénu a 1 brodítkem u brouzdaliště, která je potřeba rovněž rekonstruovat.

Pro modernizaci tohoto koupaliště by bylo účinné rozdělení stávajícího plaveckého bazénu na dvě hlavní části. V jedné části ponechat tři plavecké dráhy pro kondiční a rekreační plavání a v druhé části vybudovat různé atrakce pro zatraktivnění koupaliště a jeho využití rozsáhlejší veřejností.

Rekreační část by měla rozdělovat poloostrov s třemi chrličí a místem pro plavčíka na dvě části - akční a oddychovou.

V akční části lze vybudovat skokanský bazén obdélníkového tvaru. Bazén musí být hluboký minimálně 3 metry, proto je nutno celý bazén i s částí ochozu vyzvednut nad

hladinu vody. Bazén může mít samostatné schodiště na zvýšený ochoz bazénu a samostatný žebřík pro výstup z bazénu.

Druhou akční atrakcí se jeví široká plošná skluzavka se samostatným schodištěm a dojezdovou částí oddělenou podélně od plaveckých drah. V oddychové části rekreačního bazénu lze umístit masážní lůžka a sedátka s vodní a vzduchovou masáží, vodní hřib a masážní trysky, dále kývající bazén, který je pohybovou atrakcí, kde vlastním tělem návštěvníci rozkývají vodu v bazénku.

Výukový bazén je potřeba také celkově zrekonstruovat, ale bez výrazných změn - nové vstupní schůdky, osazení vodního hřibu, šplhací síťe a vybudování dětské skluzavky.

Brouzdaliště je rovněž nutno zrekonstruovat s tím, že by se do dna umístil dětský hřibek a ucpávačka. Na ochoz by bylo možné osadit zvířátko se stříkající vodou a na dno položit přenosnou dětskou skluzavku pro malé děti.

Celková rekonstrukce koupaliště by předpokládala zachování objektu sprch a WC, který je v přímé vazbě na přístupovou komunikaci pro návštěvníky i vhodně situován vůči bazénům a slunečním plochám. Vnitřní vybavení a technický stav uvnitř objektu je ale již za hranicí své životnosti a je potřeba rozsáhlá obnova a zkulturnění těchto prostor. Mohou být zachovány pouze nosné konstrukce objektu, ale musí dojít ke kompletní výměně vnitřního vybavení včetně rozvodů vody, temperance vody, rozvodů kanalizace a elektro.

Areál je umístěn na okraji města a je snadno dostupný pro pěší i cyklisty. Do budoucna navrhuji vybudování parkoviště alespoň se 150 místy.

3.8 Přínosy projektu z hlediska jeho realizovatelnosti

Realizovatelnost jednotlivých opatření a návrhů je ovlivněna množstvím faktorů. Případná zajištění potřebných finančních prostředků, institucionální zabezpečení a také vzájemná spolupráce zainteresovaných subjektů může přispět ke zlepšení situace v mikroregionu.

Nejdůležitějším přínosem projektu z hlediska jeho realizovatelnosti podle mého názoru je vyvinutí koordinace jednotlivých činností v rámci mikroregionu, propagace a také spolupráce jeho členů s obyvateli jednotlivých obcí.

Dalšími přínosy je posílení konkurenční síly, růst ekonomiky, přitažlivosti mikroregionu, provázání činností jednotlivých obcí a nastavení podmínek pro obyvatele tak, aby z tohoto regionu neodcházeli.

Členové mikroregionu by se měli zamyslet nad důležitostí marketingu ve sféře veřejné správy. Tento marketingový přístup znamená více se orientovat na obyvatele mikroregionu, naslouchat jejich názorům, připomínkám a věnovat pozornost jejich nápadům.

Z hlediska realizovatelnosti projektu se mi jeví jako nejreálnější vybudování informačního centra, webových stránek mikroregionu a modernizace, rekonstrukce koupaliště v Lipníku nad Bečvou.

3.8.1 Informační centrum

Jelikož bude informační centrum mikroregionu sídlit v prostorách stávajícího informačního centra v Lipníku nad Bečvou, není nutné vynakládat finanční prostředky na jeho zřízení. Náklady je potřeba vynakládat pouze na provoz a údržbu a lze je financovat způsobem dotací měst a obcí mikroregionu.

Nejdůležitějším přínosem tohoto centra by bylo zviditelnění a propagace mikroregionu, tím i vniknutí do podvědomí obyvatel nepocházejících z tohoto mikroregionu.

Díky komunikaci informačního centra s jinými informačními centry, se může o mikroregionu Lipensko dozvědět široká veřejnost potenciálních turistů, zákazníků a podnikatelů pohybujících se nejen v oblasti cestovního ruchu.

Peníze, které mikroregion investuje na provoz informačního centra se pak jednotlivým obcím vrátí ve formě přílivu turistů, podnikatelů a investorů.

3.8.2 Webové stránky

Zavedení domény která by poskytovala turistům informace o celkovém charakteru mikroregionu - www.mikroregionlipensko.cz, by mělo být financováno z prostředků jednotlivých obcí mikroregionu. Další možností by bylo přispění jednotlivých sponzorů, jejichž jména či označení by mohla být na těchto stránkách uvedena. Webové stránky by mohly být také financovány z prostředků získaných za reklamu na tomto serveru. Jedna-

lo by se o reklamu jednotlivých firem v mikroregionu, které doposud nemají vytvořené vlastní stránky.

Vzhledem k tomu, že náklady na reklamu v novinách, časopisech, rozhlasu a televizi jsou neúměrně vyšší, než vytvoření vlastní internetové stránky, jeví se mi tento způsob financování jako nejreálnější. Firmy by tak měly zajištěnou propagaci a investované prostředky se jim vrátí s přílivem nových turistů a zákazníků.

Kvalitně zpracované stránky by měly pozitivně ovlivňovat image celého mikroregionu a přispívat tak k jeho propagaci z hlediska turistiky. Měly by potenciální zájemce o pobyt v této oblasti a zároveň návštěvníky těchto stránek přesvědčit, aby si zvolili právě mikroregion Lipensko a okolí jako místo své dovolené.

3.8.3 Koupaliště

Rekonstrukce a modernizace tak rozsáhlého komplexu jako je koupaliště v Lipníku nad Bečvou bude potřebovat pro realizaci v předpokladu 41 mil. Kč.

Finanční situace předpokládá získání státní dotace z Regionálního programu rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů a zbývající část by mohlo město uhradit z vlastních zdrojů.

V souvislosti s rekonstrukcí a modernizací koupaliště vzniknou nová sezónní pracovní místa v mikroregionu.

Velmi důležitým přínosem bude podstatné zvýšení počtu turistů a návštěvníků, pro které se stane zmodernizované koupaliště primárním cílem a pobyt na tomto koupališti výchozí základnou pro doplňkové aktivity v mikroregionu Lipensko.

Je důležité si uvědomit, že spolu s turisty přichází do mikroregionu větší poptávka po zboží a službách. Tím může vzniknout více pracovních příležitostí, zvýší se nároky na větší počet kulturních akcí a také příliv finančních prostředků. Výsledný efekt se projeví na dalším rozvoji jednotlivých obcí, tím i celého mikroregionu a na zvyšování životní úrovně jeho obyvatel.

ZÁVĚR

Základem pro vznik mikroregionu je dobrovolná, ale i nezbytná spolupráce obcí, která je dána spádovostí, historickými i současnými vazbami, společně řešenými problémy apod.

Snaha vytvořit z obce, města nebo regionu příjemné místo pro klidný život obyvatelstva i pro turistiku a cestovní ruch vede jednotlivé obce, města i regiony k rozvíjení vzájemných kooperačních vztahů. Venkovské obce mají většinou jasno ve svých záměrech, ale na jejich řešení nemusí vždy stačit samy, proto sdružují své duševní a fyzické síly, hmotné a finanční prostředky a hledají partnery pro uskutečnění těchto záměrů.

Od roku 1989 prochází celá Česká republika procesem transformace a modernizace. Tento proces se dotýká ekonomických subjektů, obcí, měst, regionů a neodmyslitelně i všech občanů. Nejobecnějším cílem a zájmem mikroregionů, regionů a měst se stal jejich další rozvoj.

Současné vývojové trendy v marketingu, které se vyznačují přechodem od místního na národní a mezinárodní trh, zvyšováním nároků a požadavků zákazníků a zesilováním konkurence, vyvolávají u obcí mikroregionu potřebu po informacích ve vyšší kvalitě a množství.

Pomocí marketingu mohou obce mikroregionu informovat své zákazníky z cílových skupin o svých záměrech a aktivitách. Od nich pak mohou získávat zpětnou vazbu, která je nezbytná pro kvalitní řízení obce, města, regionu a mikroregionu.

Není v silách žádného regionu, města či obce, aby uspokojili požadavky všech současných a potenciálních obyvatel, turistů, podnikatelů a investorů. Je na každém z nich, aby zvolili právě takovou nabídku a úroveň služeb, které budou vyhovovat cílovému segmentu.

V teoretické části diplomové práce jsem se snažila o zpracování poznatků týkajících se teorie regionu, regionálního marketingu a v neposlední řadě i regionální politiky.

V praktické části jsem analyzovala současný stav mikroregionu Lipensko, jeho vývoj, profil území, jednotlivé obce, obyvatelstvo, hospodářství, trh práce, technickou infrastrukturu, dopravu, životní prostředí, zemědělství a cestovní ruch.

Analytickou část jsem ukončila zpracováním shrnující SWOT analýzy, která je východiskem projektu rozvoje mikroregionu Lipensko a jeho okolí.

Mikroregion Lipensko patří mezi strategicky významné oblasti a jeho potenciál není dostatečně využit zejména v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Ten přispívá významně i rozvoji infrastruktury, která slouží ve většině případů nejen dalšímu rozvoji turismu v regionu, ale i místnímu obyvatelstvu (obchody, parky, sportoviště, kulturní zařízení atd.).

Regionální politika musí sledovat rozvoj cestovního ruchu, nicméně musí tento rozvoj směřovat tak, aby se nestal obtíží, ale naopak přínosem pro obyvatele mikroregionu. Domácí obyvatelstvo – nejen lidé pracující ve službách cestovního ruchu – se musí chovat k hostům mikroregionu jako příkladný hostitel s patřičnou dávkou pohostinnosti, vlídnosti, porozumění a musí si být vědomi toho, že rozvoj turismu je přínosem po regionální i pro národní hospodářství.

Problematice rozvoje cestovního ruchu jsem věnovala převážnou část projektu, kde jsem navrhla řadu opatření důležitých pro příznivý rozvoj mikroregionu a zvýšení jeho návštěvnosti.

Je nutné „prodávat“ mikroregion pod jednou, v širokém podvědomí akceptovanou marketingovou značkou, pokud možno se stejným logem (motivem, který bude propojovat různé edice a typy propagačních materiálů), na kterém se dohodnou zástupci všech obcí. Mikroregion musí mít jednotný a neopakovatelný výraz pro veřejnost.

Cíl, který jsem si ve své diplomové práci vytýčila byl podle mého názoru splněn. Práce obsahuje projekt rozvoje mikroregionu Lipensko. Byla zpracována se záměrem snižování regionálních rozdílů, vytváření podmínek nezbytných pro kvalitní rozvoj mikroregionu a snahou posílit společenský a kulturní život v obcích a koordinovat aktivity vytvářené v rámci mikroregionu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURYMonografická publikace:

- [1] JANEČKOVÁ, L., VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-750-8.
- [2] KOTLER, P. *Marketing Management*. Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-600-5.
- [3] MAIER, K., ČTYROKÝ, J. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-644-7.
- [4] KADEŘÁBKOVÁ, J., MATES, P., POSTRÁNECKÝ, J., WOKOUN, R. *Úvod do regionálních a správních věd*. 1.vyd. CODEX Bohemia, 1996. ISBN 80-85963-18-3.
- [5] WOKOUN, R. a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. IFEC Praha, 2001. ISBN 80-86412-08-3.
- [6] SVĚTLÍK, J. *Marketing - Cesta k trhu*. EKKA Zlín, 1994. Bez ISBN.
- [7] SVĚTLÍK, J. *Kapitoly z tržní ekonomiky*. EKKA Zlín, 1991. Bez ISBN.
- [8] Zákon č. 128 / 2000 Sb., o obcích.
- [9] Zákon č. 248 / 2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.
- [10] JANDOVÁ, N., PJENTAK, M. *Mikroregion Lipensko*. Europrint 2002.
- [11] NOVOTNÝ, L. et al. *Hranice a okolí*. 1. vydání, Ostrava: Profil, 1985.
- [12] CEKOTA, V. a kolektiv autorů. *Okres Přerov*. 1. vydání, Ostrava: Profil, 1988.
- [13] *Cyklotrasy Mikroregionu Lipensko*. Vydal Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Lipensko v roce 2005.
- [14] *Strategie rozvoje mikroregionu Lipensko*. Vyd. Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, Olomouc, 2002.

Internetové zdroje

- [15] *Mikroregion Lipensko*[online]. Dostupný z: <http://www.mesto/lipnik.cz>.
Poslední citace 2006-02-12.
- [16] *Lázně Teplice nad Bečvou* [online]. Dostupný z: <http://www.lazne-teplicenb.cz>.
Poslední citace 2006-02-25.
- [17] *Úřad práce Přerov* [online]. Dostupný z: <http://pr.uradprace.cz>. Poslední citace
2006-03-29.
- [18] *Město Lipník nad Bečvou* [online]. Dostupný z:<http://www.mestolipnik.wz.cz>.
Poslední citace 2006-02-15.
- [19] *Město Lipník Bečvou* [online]. Dostupný z:<http://lipnik-nad-becvou.turistik.cz>.
Poslední citace 2006-04-15.
- [20] *Připravovaná dálnice D 47*[online]. Dostupný z: <http://www.dalnice-d47.cz>.
Poslední citace 2006-04-15.
- [21] *Český statistický úřad – Olomouc* [online]. Dostupný z: <http://www.czso.cz>.
Poslední citace 2006-03-15.

Interview:

- [22] Ing. Dušan Pořízka – předseda mikroregionu Lipensko a starosta Obecního úřadu
Jezernice.
- [23] Ing. Lenka Tůmová – vedoucí odboru školství a kultury města Lipníku nad Bečvou.

Seriálová publikace:

- [24] *Hranický týden*. Olomouc: VLTAVA-LABE-PRESS, Divize STŘEDNÍ MORAVA,
1995-. Vychází týdně. ISSN 1213-2039.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
Sb.	Sbírky
HDP	Hrubý domácí produkt
ZUŠ	Základní umělecká škola
SVČ	Středisko volného času
VTJ	Vojenská tělovýchovná jednota
ČD	České dráhy
VaK	Vodovody a kanalizace
MSP	Malé a střední podniky

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tab. 1 – Věková struktura obyvatel obcí mikroregionu Lipensko k 31.12.2003 [vlastní zpracování na základě informací dostupných na www.cszu.cz].....	53
Tab. 2 – Počty domů a bytů v jednotlivých obcích mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě výsledků sčítání lidu – ČSÚ 2001].....	54
Tab. 3 – Kulturní a sportovní zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě dotazníků od obcí].....	56
Tab. 4 – Přehled významnějších firem v mikroregionu [vlastní zpracování na základě dotazníků obcí].....	59
Tab. 5 – Ekonomicky aktivní obyvatelstvo mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě výsledků sčítání lidu – ČSÚ 2001].....	60
Tab. 6 – Vzdělanostní struktura obyvatelstva mikroregionu Lipensko [vlastní zpracování na základě výsledků sčítání lidu – ČSÚ 2001].....	61
Tab. 7 – Vývoj míry nezaměstnanosti v mikroregionu Lipensko, v Olomouckém kraji a v ČR. [vlastní zpracování].....	61
Tab. 8 – Míra nezaměstnanosti dle EAO v jednotlivých obcích [vlastní zpracování].....	62
Graf 1 – Složení obyvatel podle věku v Mikroregionu Lipensko.....	54
Graf 2 – Vzdělanostní struktura obyvatel.....	61
Graf 3 – Vývoj nezaměstnanosti v mikroregionu Lipensko ve srovnání s Olomouckým krajem a ČR v letech 2002 – 2004.....	62

SEZNAM PŘÍLOH

P I Mapa mikroregionu Lipensko

P II Zakladatelská smlouva Sdružení obcí Mikroregionu Lipensko

P III Stanovy dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Lipensko

P IV Fotodokumentace centra mikroregionu Lipensko – Lipník nad Bečvou

PŘÍLOHA P I: MAPA MIKROREGIONU LIPENSKO

PŘÍLOHA P II: ZAKLADATELSKÁ SMLOUVA SDRUŽENÍ OBCÍ MIKROREGIONU

Zakladatelská smlouva Dobrovolného svazku obcí mikroregionu Lipensko

Zakladatelé:

město Lipník nad Bečvou, IČ 00301493 sídlo nám. T.G.Masaryka 89, Lipník nad Bečvou, 751 31, zastoupené starostou města p. Vladimírem Mikeškou

obec Bohuslávky, IČ 00636142 sídlo Bohuslávky 114, 751 31, zastoupená starostou obce p. Janem Grygarem

obec Dolní Újezd, IČ 00636223 sídlo Dolní Újezd 155, 751 23, zastoupená starostou obce Ing. Eduardem Rýčkem

obec Hlinsko, IČ 00636240 sídlo Hlinsko 13, 751 31, zastoupená starostou obce Ing. Františkem Černým

obec Jezernice, IČ 70040915 sídlo Jezernice 240, 751 35, zastoupená starostou obce Ing. Dušanem Pořízkou

obec Kladníky, IČ 00636291 sídlo Kladníky 21, 751 31, zastoupená starostou obce p. Antonínem Ulmanem

obec Lhota, IČ 00636347 sídlo Lhota 31, 751 31, zastoupená starostou obce p. Bohumilem Majvaldem

obec Oldřichov, IČ 00636428 sídlo Oldřichov 17, 751 11, zastoupená starostou obce p. Václavem Podmolíkem

obec Osek nad Bečvou, IČ 00301680 sídlo Osek nad Bečvou 65, zastoupená starostou obce p. Otakarem Heryánem

obec Týn nad Bečvou, IČ 00850641 sídlo náves B. Smetany 68, Týn nad Bečvou, 751 31, zastoupená starostou obce p. Josefem Vaculínem

obec Veselíčko, IČ 00302198 sídlo Veselíčko 68, 751 25, zastoupená starostou obce p. Jiřím Gogelou

zakládají v souladu s usnesením § 49-53 a § 46 odst.2 písm. b) Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a v návaznosti na § 20 f až § 21 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník (ve znění pozdějších předpisů) tento dobrovolný svazek obcí.

1. Název sdružení: *Svazek obcí Mikroregionu Lipensko*
2. Sídlo sdružení: *Městský úřad Lipník nad Bečvou
nám. T.G. Masaryka 89
Lipník nad Bečvou
751 31*

Čl. 1.

Orgány svazku tvoří valná hromada, předseda svazku a rada svazku.

Čl. 2.

Předmětem činnosti svazku je zejména:

1. Koordinace postupu při řešení problémů týkajících se:
 - rozvoje samosprávy obcí
 - hospodářského, sociálního a kulturního života obcí
 - vztahů k orgánům státní správy a vyšších samosprávních celků
2. -podpora zemědělského a nezemědělského podnikání, řešení problémů nezaměstnanosti rozvoj a diverzifikace nezemědělských prostorů
- společná péče o památky v mikroregionu
- využití netradičních zdrojů energie, zejména biomasy
- podpora venkovské turistiky při současném řešení dalších akcí místních programů obnovy (např. obnovy občanské vybavenosti, k péči o veřejná prostranství, zeleň a drobnou architekturu)
- společná řešení sociálních služeb a zdravotní péče
- marketing venkovské turistiky, zpracování nabídkových produktů
- podpora společných řešení směřujících k vyjasnění majetkových poměrů ve vlastnictví nemovitostí v mikroregionu, společná příprava projektů pozemkových úprav
- podpora řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí
- spolupráce a výměna know-how mezi partnerskými obcemi ČR a zemí EU
- zřízení studijního, koordinačního a informačního centra pro podporu řešení společenské problematiky
- vzájemná pomoc při třídění a skládkování tuhého domovního odpadu, budování kompostáren a sběru, skladování a likvidace nebezpečného odpadu
- spolupráce s Regionální agenturou pro rozvoj střední Moravy Olomouc na mikroregionálních projektech

Čl. 3.

Popis práv a povinností členů svazku, členství ve svazku, zásad činnosti orgánů svazku, kontroly a hospodaření svazku je uveden ve stanovách, které jsou přílohou této smlouvy.

Čl. 4.

Majetek svazku je tvořen členskými příspěvky ve výši 2,-Kč/obyv. ročně na každého občana s trvalým pobytem v členské obci. Členské příspěvky jsou splatné vždy k 31.1. kalendářního roku a budou převedeny na společný účet u KB. Zdrojem příjmů svazku jsou dále zejména finanční prostředky získané činností svazku, dotace, dary, případně jiné finanční prostředky.

Čl. 5.

Tato smlouva musí být před jejím podpisem spolu se stanovami schválena zastupitelstvy zakládajících obcí.

Čl. 6.

Svazek nabývá právní způsobilosti zápisem do registru sdružení vedeného u Okresního úřadu Přerov.

Svazek zaniká výmazem z registrace.

Před zánikem svazku bude provedena likvidace, nepřejde-li celý majetek svazku na právního zástupce.

Čl. 7

Jakékoliv změny a doplňky k této zakladatelské smlouvě vyžadují schválení zastupitelstvy členských obcí.

Čl. 8.

Tato smlouva nabývá účinnosti dnem podpisu zástupců smluvních stran po předchozím schválení smlouvy zastupitelstvy zakládajících obcí.

Zakladatelé připojují k této smlouvě schvalující usnesení zastupitelstev zakládajících obcí.

Čl. 9.

Nejpozději do 30. dnů od registrace svazku proběhne ustavující valná hromada, která zvolí orgány svazku.

Čl. 10.

Každý ze zakladatelů obdrží jednu kopii této zakladatelské smlouvy a Stanovy.

V Lipníku nad Bečvou dne:

za město Lipník nad Bečvou starosta města podpis, kulaté razítko

za obec Bohuslávky starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Dolní Újezd starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Hlinsko starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Jezernice starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Kladníky starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Lhota starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Oldřichov starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Osek nad Bečvou starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Týn nad Bečvou starosta obce podpis, kulaté razítko

za obec Veselíčko starosta obce podpis, kulaté razítko

PŘÍLOHA P III: STANOVY DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ MIKROREGIONU LIPENSKO

Registrace dne 15. 1. 2002
Pod č. 350 1/02

STANOVY

Aluwa
bytů stávk. Pavliček
ved. rezervate vnitřních věcí

„Dobrovolného svazku obcí mikroregionu Lipensko“

MĚSTSKÝ ÚŘAD 751 31 LIPNÍK NAD BEČVOU	Číslo zápisu: A4400
Doslo dne: 22-01-2002	OR
Č. 0161912/002	Veřejnost 24

Čl. I

Název a sídlo členů dobrovolného svazku obcí

Město Lipník nad Bečvou, nám. T.G.M. 89, 751 31
Obec Bohuslávky, Bohuslávky 114, 751 31
Obec Dolní Újezd, Dolní Újezd 155, 751 23
Obec Hlinsko, Hlinsko 13, 751 31
Obec Jezernice, Jezernice 240, 751 35
Obec Kladníky, Kladníky 21, 751 31
Obec Lhota, Lhota 31, 751 31
Obec Oldřichov, Oldřichov 17, 751 11
Obec Osek nad Bečvou, Osek nad Bečvou 65, 751 22
Obec Týn nad Bečvou, náves B. Smetany 68, Týn nad Bečvou, 751 31
Obec Veselíčko, Veselíčko 68, 751 25

Čl. II

Název a sídlo dobrovolného svazku obcí

Název: Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Lipensko (dále jen svazek)

Sídlo svazku: Městský úřad Lipník nad Bečvou, nám. T.G. Masaryka 89, PSČ 751 31

Čl. III

Základní stanovení

1. Svazek je právnickou osobou jež odpovídá svým majetkem za splnění svých povinností.
2. Svazek nabývá právní způsobilosti zápisem do registru vedeného u okresního úřadu příslušného sídla svazku. Rozhodnutí o zápisu je správním rozhodnutím a musí odpovídat správnímu řádu.
3. Svazek je právnickou osobou, jeho jménem jedná předseda nebo jiná osoba jim pověřená.

4. Svazek má zejména koordinační a poradní funkce, usiluje o hospodářský a kulturní rozvoj měst a obcí mikroregionu Lipensko.
5. Činnosti svazku zůstávají nedotčeny působnosti, pravomoci a odpovědnost samosprávních orgánů sdružených obcí. V souladu s ustanovením zákona číslo 367/1990 Sb., ve znění novel, si účastníci svazku – obce nechají odsouhlasit vstup do svazku zastupitelstvem obce.

Čl. IV

Předmět činnosti svazku

Předmětem činnosti svazku je zejména:

1. Koordinace postupu při řešení problémů týkajících se:
 - rozvoje samosprávy obcí
 - hospodářského, sociálního a kulturního života obcí
 - vztahů k orgánům státní správy a vyšších samosprávních celků
2. -podpora zemědělského a nezemědělského podnikání, řešení problémů nezaměstnanosti rozvoj a diverzifikace nezemědělských prostorů
 - společná péče o památky v mikroregionu
 - využití netradičních zdrojů energie, zejména biomasy
 - podpora venkovské turistiky při současném řešení dalších akcí místních programů obnovy (např. obnovy občanské vybavenosti, k péči o veřejná prostranství, zeleň a drobnou architekturu)
 - společná řešení sociálních služeb a zdravotní péče
 - marketing venkovské turistiky, zpracování nabídkových produktů
 - podpora společných řešení směřujících k vyjasnění majetkových poměrů ve vlastnictví nemovitostí v mikroregionu, společná příprava projektů pozemkových úprav
 - podpora řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí
 - spolupráce a výměna know-how mezi partnerskými obcemi ČR a zemí EU
 - zřízení studijního, koordinačního a informačního centra pro podporu řešení společenské problematiky
 - vzájemná pomoc při třídění a skládkování tuhého domovního odpadu, budování kompostáren a sběru, skladování a likvidace nebezpečného odpadu
 - spolupráce s Regionální agenturou pro rozvoj střední Moravy Olomouc na mikroregionálních projektech

Čl. V

Orgány svazku

Orgány svazku jsou: valná hromada, předseda svazku, rada svazku.
Funkční období předsedy a rady mikroregionu je 1 rok.

Čl. VI

Valná hromada

1. Valná hromada - se skládá ze všech členů svazku a je jeho nejvyšším orgánem. Schází se nejméně 2 x ročně. Každý člen deleguje jednoho zástupce a disponuje jedním hlasem. Zasedání valné hromady svolává předseda. Mimořádné zasedání valné hromady musí být svoláno požádá-li o to alespoň jedna třetina členů svazku.
2. Valná hromada rozhoduje nadpoloviční většinou hlasů všech členů spolku. Do její působnosti patří:
 - schvaluje doplnění a změny stanov svazku
 - volí z členů svazku předsedu svazku a radu mikroregionu
 - schvaluje zprávu o činnosti a hospodaření svazku, včetně revizní zprávy
 - schvaluje vstup nových členů do svazku
 - schvaluje výši členských příspěvků a jejich splatnost
 - schvaluje rozpočet svazku a jeho změny, závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření svazku nebo auditu za uplynulý kalendářní rok.
 - schvalování majetkového vyrovnání s obcí vystupující ze svazku, rozdělení likvidačního zůstatku
 - činí další úkoly dle těchto stanov.

Čl. VII

Předseda svazku

1. Předseda jedná jménem svazku a zastupuje jej navenek. Předseda může pověřit zastupováním svazku některého ze členů rady mikroregionu.
2. Podepisování za svazek se děje tak, že k názvu svazku připojí svůj podpis předseda nebo jím pověřený člen rady mikroregionu.
3. Předseda svolává zasedání valné hromady a řídí tato zasedání.
4. Předseda připravuje podklady pro zasedání valné hromady. V případě zvolení rady svazku vykonává tuto povinnost rada svazku.
5. Předseda požádá okresní úřad nebo auditora nejpozději do 31. ledna o přezkoumání hospodaření svazku nebo vyhotovení auditu za uplynulý rok.
6. Administrativní činnost svazku zajišťuje předseda, a to prostřednictvím pracovníků obce, kterou zastupuje. Tato obec má nárok na refundaci nákladů, které jí vznikly v souvislosti s administrativním zabezpečováním činnosti svazku.

Čl. VIII

Rada svazku

1. Členové rady svazku (dále jen rada) jsou voleni. Počet členů rady je min. 5.
2. Rada připravuje veškeré podklady pro zasedání valné hromady a zajišťuje záležitosti svazku, pokud nejsou v kompetenci předsedy nebo valné hromady.
3. Mikroregionální projekty projedná rada a schvaluje je valná hromada.

Čl. IX

Majetkové poměry

1. Majetek svazku je tvořen členskými příspěvky.
2. Majetkem svazku se stávají také veškeré vložené a poskytnuté finanční prostředky, jiné věci hodnoty, které svazek získá za účelem plnění předmětu činnosti vymezeného v těchto stanovách.
3. Majetek svazku lze používat výhradně za účelem plnění předmětu činnosti vymezeného těmito stanovami.
4. Majetek svazku je veden na zvláštním účtu, oddělen od účetnictví obcí sdružených ve svazku.
5. Postup při hospodaření s majetkem svazku upravují předpisy schválené valnou hromadou a finanční hospodaření se řídí schváleným rozpočtem.

Čl. X

Zdroje příjmů svazku

- Činnost svazku je financována z finančních prostředků, které tvoří:
- příspěvky řádných členů svazku
 - finanční prostředky získané vlastní činností svazku
 - dobrovolné příspěvky členů svazku
 - podpůrné prostředky a dary

Čl. XI

Hospodaření svazku

1. Svazek sestavuje svůj rozpočet a hospodaří podle něj. Rozpočet je sestavován na příslušný kalendářní rok a vyúčtování výsledků hospodaření se provádí do 6-ti měsíců po skončení kalendářního roku.
2. Svazek vede účetnictví o stavu a pohybu majetku, o svých příjmech a výdajích a finančních vztazích k rozpočtu obcí sdružených ve svazku.
3. Návrh rozpočtu a vyúčtování hospodaření za uplynulý kalendářní rok musí být vhodným způsobem zveřejněný v obcích sdružených ve svazku nejméně 30 dnů před projednáním na zasedání valné hromady svazku, aby se k němu občané mohli vyjádřit.
4. Připomínky k návrhu rozpočtu a vyúčtování hospodaření za uplynulý rok mohou občané uplatnit písemně ve stanovené lhůtě.

Čl. XII

Práva a povinnosti členů svazku

1. Každý z členů svazku je povinen napomáhat podle svých možností činnosti svazku.
2. Jednotliví členové svazku mají právo kontrolovat činnost svazku a podílet se rovným dílem na výsledcích jeho práce.
3. Účastnit se valné hromady s hlasem rozhodujícím.
4. Volit orgány svazku a navrhnout kandidaturu svého zástupce do těchto orgánů.
5. Využít majetek a zařízení svazku.

Čl. XIII

Způsob rozdělení zisku

Rozdělení zisku a podíl jednotlivých členů na úhradě ztráty svazku obci bude prováděn dle počtu obyvatel jednotlivých obcí.

Čl. XIV

Členství ve svazku

1. Členství zakladatelů ve svazku je dobrovolné a vzniká podpisem zakladatelské smlouvy. Další člen může vstoupit do svazku se souhlasem všech dosavadních členů. Při vstupu musí nový člen prohlásit, že přistupuje ke stanovám svazku.
2. Členství zaniká písemnou výpovědí. Výpovědní lhůta je 6-ti měsíční a počíná běžet 1. den měsíce následujícího po podání výpovědi. Nekončí však dříve než posledním dnem měsíce, v němž došlo k úplnému majetkovému vypořádání se členem, který dal výpověď. Majetkové vyrovnání musí být schváleno valnou hromadou svazku.
3. Členství zaniká v případě prokazatelného porušení stanov svazku jeho členem, a to rozhodnutím valné hromady svazku, které musí být schváleno nadpoloviční většinou všech členů valné hromady svazku. Pro majetkové vypořádání platí předcházející ustanovení.

Čl. XV

Zrušení svazku

1. Svazek se ruší dohodou, kterou musí schválit nadpoloviční většina valné hromady.
2. Svazek zaniká výmazem z registrace.
3. Likvidace majetku svazku se provede tak, že likvidační zůstatek se rozdělí mezi členy svazku. Toto rozdělení podléhá schválení nadpoloviční většinou všech členů valné hromady.

Čl. XVI

Závěrečná ustanovení

1. Změny a doplňky těchto stanov lze provést pouze na základě schválení nadpoloviční většinou všech členů valné hromady.
2. Každý z členů svazku obdrží po dvou výtiscích těchto stanov.

V Lipníku nad Bečvou dne 26.7.2001

**PŘÍLOHA P IV: FOTODOKUMENTACE CENTRA MIKROREGIONU
LIPENSKO - LIPNÍK NAD BEČVOU**

